

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางสาววราภรณ์ บุญเจียม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5729-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING THE UTILIZATION OF EXTERNAL EVALUATION RESULTS
FOR QUALITY DEVELOPMENT OF BASIC EDUCATION INSTITUTIONS

Miss Waraporn Boonjeam

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Research

Department of Educational Research

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5729-8

วารสารกรม บุญเยี่ยม : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (FACTORS AFFECTING THE UTILIZATION OF EXTERNAL EVALUATION RESULTS FOR QUALITY DEVELOPMENT OF BASIC EDUCATION INSTITUTIONS) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ : 210 หน้า. ISBN 974-17-5729-8.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสถานศึกษาที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรก จำนวน 147 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด คิดเป็นร้อยละ 70.75, 23.81 และ 5.44 ตามลำดับ สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน คิดเป็นร้อยละ 73.47, 19.73 และ 6.80 ตามลำดับ สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 71.43, 22.45 และ 6.12 ตามลำดับ และสถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 54.42, 35.37 และ 10.20 ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และทัศนคติต่อการประเมินภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา ตามลำดับ นอกจากนี้สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วนในเชิงแนวคิดในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น และทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอกมีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

โมเดลการถดถอยโลจิสติกพหุวิภาคการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ สามารถจำแนกกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกได้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 80.27, 79.59, 75.51 และ 72.79 ตามลำดับ

ภาควิชา.....วิจัยการศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2546..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4583770827 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD : THE UTILIZATION OF EXTERNAL EVALUATION RESULTS/ QUALITY OF EDUCATION INSTITUTIONS/ BASIC EDUCATION INSTITUTIONS

WARAPORN BOONJEAM : FACTORS AFFECTING THE UTILIZATION OF EXTERNAL EVALUATION RESULTS FOR QUALITY DEVELOPMENT OF BASIC EDUCATION INSTITUTIONS. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. DUANGKAMOL TRAIWICHITKHUN, Ph.D., 210 pp. ISBN 974-17-5729-8.

The purpose of this research were 1) to study state of external evaluation results for quality development of basic education institutions and 2) to study the factors affecting the utilization of external evaluation results for quality development of basic education institutions. The data were collected through questionnaires. The research sample were consisted of 147 schools which received the report of the first external quality evaluation from The Office for National Education standards and Quality Assessment. The data were analyzed via descriptive statistics and polytomous logistic regression.

The major finding were as follows:

1) The schools which conceptually utilized external evaluation results completely, partially and did not utilized external evaluation results were 70.75%, 23.81% and 5.44% respectively. The schools which legitimate utilized external evaluation results completely, partially and did not utilized external evaluation results were 73.47%, 19.73% and 6.80% respectively. The schools which symbolically utilized external evaluation results completely, partially and did not utilized external evaluation results were 71.43%, 22.45% and 6.12% respectively. The schools which instrumental utilized external evaluation results partially, completely and did not utilized external evaluation results were 54.42%, 35.37% and 10.20% respectively.

2) Factors that had significant affect on the utilization of external evaluation results for quality development of basic education institutions at .01 and .05 level were the schools which had external evaluation results in reform level and attitude for external evaluation of principal respectively. Furthermore the schools which had external evaluation results in fair level had influence on completely conceptually use, legitimate use and symbolically use, and communication skills of external evaluators had influence on completely instrumental use.

Legitimate use model, symbolic use model, conceptual use model and instrumental use model could predict the utilization of external evaluation results for 80.27%, 79.59%, 75.51% and 72.79% respectively.

Department..... Educational Research.....

Student's Signature.....

Field of Study..... Educational Research.....

Advisor's Signature.....

Academic year..... 2003.....

Co-advisor' Signature..... -.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกและกรุณาอย่างสูงยิ่งจากการดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิติวงศ์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ ปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทความรู้อันมีคุณค่ายิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) และบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้สนับสนุนทุนส่งเสริมการวิจัยนี้

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน คุณสุพัตรา ทรัพย์เสถียร คุณรัชกร บุญปุ่ คุณปิยะมาศ หวังช่วยกลาง คุณอัญชลี บุญยศรีสวัสดิ์ คุณจิรวรรณ นาคพัฒน์ คุณพูลพงศ์ สุขสว่าง และคุณวีรนุช ทองแดง ที่คอยให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด รวมทั้ง พี่ น้อง และผองเพื่อนนิสิตภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่าน

ท้ายที่สุด งานวิจัยฉบับนี้คงไม่อาจสำเร็จลุล่วงไปได้หากปราศจากผู้ที่อยู่เบื้องหลัง ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ คือ ญาติ พี่น้องทุกท่าน โดยเฉพาะคุณพ่อ และคุณแม่ ที่เป็นผู้ให้ชีวิต ให้การศึกษา ให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์และเป็นกำลังใจให้ความรัก ความหวังเี่ยต่อผู้วิจัย ตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	11
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอก.....	29
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค.....	35
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
เกณฑ์การแปลผล.....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสถานภาพทั่วไป และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	73
1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป.....	74
1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะที่ใช้ในการวิจัย...	76
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้องการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	81
2.1 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้องการ ประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม.....	81
2.2 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของลักษณะการใช้องการ ประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	95
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้องการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	100
3.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามรูปแบบการใช้องการ ประเมินภายนอก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร ที่ใช้ในการวิจัย.....	100
3.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้องการประเมินภายนอก ในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	104
3.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้องการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	109
3.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้องการประเมินภายนอก ในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	114
3.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้องการประเมินภายนอก ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	119
3.6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้องการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	124

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการใช้ผล การประเมินภายนอก.....	126
4.1 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	126
4.2 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นต่อประโยชน์ของ การประเมินคุณภาพภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพขั้นพื้นฐาน..	130
4.3 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ ลักษณะของการประเมินภายนอกที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพ ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....	131
4.4 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับ การประเมินคุณภาพภายนอก.....	132
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	134
สรุปผลการวิจัย.....	135
อภิปรายผลการวิจัย.....	146
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	153
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	154
รายการอ้างอิง.....	156
ภาคผนวก.....	160
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	161
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	164
ภาคผนวก ค การสร้างแบบวัดทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก.....	167
ภาคผนวก ง ผลการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	170
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	182
ภาคผนวก ฉ ผลการจำแนกระดับผลการประเมินภายนอกของกลุ่มตัวอย่าง.....	196
ภาคผนวก ช ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (polytomous logistic regression analysis).....	201
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	210

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	การสังเคราะห์การใช้ผลการประเมินจากแนวคิดของนักประเมิน..... 32
2.2	อายุและการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน..... 37
2.3	สัดส่วนของการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจจำแนกตามกลุ่มอายุ..... 39
2.4	ตารางจัดประเภทในการพยากรณ์โอกาสในการเป็นมะเร็ง..... 45
2.5	การสังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินจากงานวิจัยและแนวคิด ของนักประเมิน..... 54
3.1	เกณฑ์จำแนกขนาดของสถานศึกษา..... 58
3.2	จำนวนและร้อยละสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพ ภายนอกในรอบแรกจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา..... 59
3.3	จำนวนและร้อยละประชากรและกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงาน การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกจำแนกตามจังหวัดและขนาดของ สถานศึกษา..... 59
3.4	โครงสร้างของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น..... 63
3.5	ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง“ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน”..... 66
3.6	เกณฑ์การจำแนกระดับคุณภาพผลการประเมินภายนอกด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา..... 67
3.7	ตัวแปรต้นมีคุณลักษณะของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา..... 68
4.1	การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา.. 74
4.2	การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา..... 75
4.3	การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรต้นมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ตอบแบบสอบถาม..... 77
4.4	การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรต้นมีคุณลักษณะของสถานศึกษา ที่ตอบแบบสอบถาม..... 78
4.5	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย..... 79
4.6	การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการ การประเมินคุณภาพภายนอก..... 80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.7 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรประสพการณ์ด้านการประเมิน.....	81
4.8 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน...	82
4.9 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษา.....	84
4.10 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	87
4.11 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	91
4.12 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	94
4.13 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาด้านด้านผู้เรียน.....	96
4.14 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาด้านครูผู้สอน.....	97
4.15 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาด้านครูผู้สอนด้านผู้บริหารสถานศึกษา.....	98
4.16 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา...	99
4.17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตาม รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก.....	102
4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในสมการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	103
4.19 การทดสอบสัดส่วนไคส์กัวยุทธ์ของตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด.....	105
4.20 พหาวมิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกการใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงแนวคิด.....	107
4.21 ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด โดยใช้โมเดลโลจิสติก.....	109
4.22 การทดสอบสัดส่วนไคส์กัวยุทธ์ของตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.23 พารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกการใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน.....	112
4.24 ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน โดยใช้โมเดลโลจิสติก.....	113
4.25 การทดสอบสัดส่วนไคท์ลีฮูดส์ของตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์.....	115
4.26 พารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกการใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงสัญลักษณ์.....	117
4.27 ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ โดยใช้โมเดลโลจิสติก.....	119
4.28 การทดสอบสัดส่วนไคท์ลีฮูดส์ของตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ.....	120
4.29 พารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกการใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงปฏิบัติ.....	122
4.30 ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ โดยใช้โมเดลโลจิสติก.....	124
4.31 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	125
4.32 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อกระบวนการ ประเมินคุณภาพภายนอก.....	127
4.33 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อผู้ประเมินภายนอก..	128
4.34 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อผลการประเมินภายนอก.....	129
4.35 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อประโยชน์ของ การประเมินคุณภาพภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา.....	130
4.36 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อลักษณะของ ผลการประเมินภายนอกที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ.....	132
4.37 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก.....	133

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	17
2.2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	18
2.3 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา.....	18
2.4 แสดงความสัมพันธ์ของการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจกับอายุ.....	38
2.5 สัดส่วนของการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจกับช่วงอายุ.....	39
2.6 ฮีสโตแกรมของค่าประมาณความน่าจะเป็นในการเป็นโรคมะเร็ง.....	47
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	57

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารที่ต้องมีการดำเนินงานให้เป็นระบบครบวงจรโดยมีขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญคือการประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับอันจะสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด รวมทั้งมีจุดอ่อนหรือปัญหาในเรื่องใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การวางแผนและการดำเนินงานระยะต่อไปบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่จัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผลโดยเฉพาะการประเมินคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานที่เป็นกลาง เพราะจะทำให้เกิดกลไกในการตรวจสอบอย่างจริงจัง รวมทั้งกระตุ้นให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชาติถึงหน่วยงานที่เล็กที่สุดคือสถานศึกษาและภายในห้องเรียนต้องมีการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 47 ที่ว่า “ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 28) โดยการประกันคุณภาพมีขึ้นเพื่อมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นสำคัญ มีการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นหน้าที่ของต้นสังกัดและสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งเป็นหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นองค์การมหาชนที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 49 ที่ว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 28-29) โดยเป็นหน่วยงานที่ไม่ต้องขึ้นกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ทำให้มีความเป็นกลาง และเป็นธรรม ปราศจากแรงกดดันที่จะทำให้ผลการประเมินภายนอกเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง

อันจะก่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check & Balance) อย่างแท้จริง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มี 6 พันธกิจหลักที่สำคัญ คือ 1) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก 2) พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก 3) ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก 4) กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานในการประเมินคุณภาพภายนอก 5) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก และ 6) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546ข) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนำร่องตั้งแต่ปี 2544 ปัจจุบันได้ดำเนินการประเมินสถานศึกษาไปแล้ว จำนวน 3,788 โรงเรียน อยู่ในระหว่างการประเมินจำนวน 3,314 โรงเรียน รวมมีจำนวนทั้งสิ้น 7,102 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2546) ในส่วนของ การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบแรก ปี 2544 จำนวน 218 โรงเรียน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้เสนอผลการประเมินต่อต้นสังกัดสถานศึกษาและสาธารณชนให้ทราบผลการประเมินทั้งในด้านจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา เพื่อเป็นการช่วยแก้ไขในสิ่งที่ควรพัฒนาและปรับปรุงให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546ข) ทั้งนี้เป็นไปตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546ก) ได้กำหนดขั้นตอนสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกคือ การให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาในการพัฒนาตนเอง ซึ่งผู้ประเมินภายนอกควรให้ข้อเสนอแนะทิศทางการพัฒนา และเงื่อนไขของความสำเร็จ ให้อยู่บนฐานสภาพความเป็นจริงและศักยภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาให้สามารถนำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ได้ทันที ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน การบริหาร และการเสริมสร้างการเรียนรู้ ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 48 ที่ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง...” และมาตรา 49 ที่ว่า “... ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 28) ทำให้สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกแล้ว ต้องทำการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง และเพื่อให้การประเมินคุณภาพภายนอกไม่สูญเปล่าและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาเหล่านี้ควรนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

การใช้ผลการประเมิน (evaluation utilization) เป็นการนำผล (finding) หรือสารสนเทศ (information) ที่ได้จากการประเมินมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานหรือนโยบายในการทำงาน ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจมีการวางแผน ติดตามหรือตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินงาน (Weiss, 1972; Leviton and Hughes, 1981; Patton, 1986; Scriven, 1989 อ้างถึงใน ศิริวัฒน์ วรรณาม, 2540) เป็นการพัฒนาปรับปรุงหน่วยงาน สำหรับในทางการศึกษาการใช้ผลการประเมินเป็นการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและเป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีกระบวนการสำคัญที่สุด 3 กระบวนการที่สามารถทำได้ คือ การพัฒนาการเรียนรู้ การสอน และการบริหาร (รุ่ง แก้วแดง, 2544) และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า การใช้ผลการประเมินมี 4 รูปแบบ คือ 1) การใช้ในเชิงแนวคิด (conceptual use) 2) การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (legitimate use) 3) การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (symbolic use) และ 4) การใช้ในเชิงปฏิบัติ (instrumental use) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545; Leviton and Hughes, 1981; Preskill and Caracelli, 2003)

กล่าวได้ว่าการใช้ผลการประเมินก่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของหน่วยงาน ดังนั้นสถานศึกษาควรนำผลการประเมินทั้งผลการประเมินภายในที่สถานศึกษาดำเนินการเอง และผลการประเมินภายนอกซึ่งเป็นผลการประเมินจากหน่วยงานที่เป็นกลางที่เกิดจากกลไกในการตรวจสอบอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำได้สารสนเทศที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้มาพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการบริหารส่งผลให้สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้ผลการประเมินอาจใช้ในเชิงแนวคิด ใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน ใช้ในเชิงสัญลักษณ์ และใช้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อประกอบการวางแผนและตัดสินใจของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

การใช้ผลการประเมินมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ มากมาย จากการศึกษาเอกสาร และ งานวิจัยสามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินได้ 5 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมิน (evaluator characteristics) 2) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ใช้ผลการประเมิน (user characteristics) 3) ปัจจัยด้านลักษณะบริบทขององค์กร (contextual characteristics) 4) ปัจจัยด้านลักษณะของการประเมิน (characteristics of evaluation) และ 5) ปัจจัยด้านลักษณะของ ผลการประเมิน (characteristics of result) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545; Putt and Springer, 1989; Johnson, 1998)

จากพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 49 สรุปสาระสำคัญได้ว่า สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกต้องมีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองภายในห้าปีหลังจากการประเมินในรอบแรก ดังนั้น สถานศึกษาเหล่านี้ควรมีการนำผลการประเมินภายในและผลการประเมินภายนอกมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษานั้น ๆ และจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่ามีการศึกษา เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินของสถานศึกษาแต่การประเมินดังกล่าวเป็นลักษณะของการประเมินภายในที่ดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาเองหรือหน่วยงานต้นสังกัด แต่ยังไม่มีการศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอก ซึ่งเป็นการประเมินจากหน่วยงานที่เป็นกลาง และมีกลไกการตรวจสอบอย่างจริงจังทำให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ดังนั้นจึง ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้นจึงไม่ได้ศึกษาปัจจัยด้านลักษณะของการประเมิน เพราะวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกเป็น ไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่

1. **ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก** ศึกษาในด้านบุคลิกภาพและทักษะ การสื่อสาร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545; Johnson, 1998)

2. **ปัจจัยด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา** ศึกษาในด้านทัศนคติต่อการประเมิน คุณภาพภายนอก (ศิริวัฒน์ วรรณาม, 2540; สุดนิสา พูลศิริ, 2541; แคทลียา ศรีแปลก, 2544; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545; Altschuld, Yoon and Cullen, 1993; Johnson, 1998) ระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการ ประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน (Cousins and Leithwood, 1986; Altschuld et al., 1993; Johnson, 1998)

3. **ปัจจัยด้านลักษณะของสถานศึกษา** ศึกษาในด้านขนาดของสถานศึกษา (สมศักดิ์ มั่นสวัสดิ์, 2531; เซาว์ พูลนวม, 2533; สามารถ รักษาศิลป์, 2534)

4. **ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก** ศึกษาในด้านประสิทธิภาพของ รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (แคทลียา ศรีแปลก, 2544; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545; Weiss, 1972; Cousins and Leithwood, 1986; Putt and Springer, 1989; Altschuld et al., 1993) และระดับผลการประเมินภายนอก

ในการศึกษาคำนี้ศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเป็นระดับการศึกษา นำร่องในการประเมินคุณภาพภายนอก และมีการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก แล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงสภาพการใช้องค์ประกอบประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ว่ามีการใช้องค์ประกอบประเมินภายนอกหรือไม่ และมีการนำไปใช้ในลักษณะใด รวมทั้งมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก เพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกที่เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดตามผล นำเสนอ และขยายผลการใช้ผลการประเมินภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

คำถามวิจัย

1. สภาพการใช้องค์ประกอบประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะอย่างไร
2. มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้องค์ประกอบประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งในระหว่าง การวิจัย มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก จำนวน 218 โรงเรียน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรตาม คือ รูปแบบการใช้องค์ประกอบประเมินภายนอก มี 4 รูปแบบ ได้แก่

- 1) การใช้องค์ประกอบประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (conceptual use)
- 2) การใช้องค์ประกอบประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (legitimate use)
- 3) การใช้องค์ประกอบประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (symbolic use)
- 4) การใช้องค์ประกอบประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (instrumental use)

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก ได้แก่

1) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ประกอบด้วย บุคลิกภาพ และทักษะการสื่อสาร

2) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ทศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสพการณ์ด้านการประเมิน

3) ปัจจัยด้านลักษณะของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา

4) ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก ประกอบด้วย ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก และระดับผลการประเมินภายนอก

3. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจำแนกกลุ่มสถานศึกษา โดยพิจารณาจากการใช้ผลการประเมินภายนอก เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน

2) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน

3) กลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานะที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรก

สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอก หมายถึง ปริมาณและรูปแบบการนำผลหรือสารสนเทศที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานหรือนโยบายการทำงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก

รูปแบบการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง รูปแบบการนำผลหรือสารสนเทศที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานหรือนโยบายการทำงานของสถานศึกษา เพื่อวางแนวทางพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอน และการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 4 รูปแบบ คือ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน 3) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และ 4) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการวัดตามการรับรู้ของสถานศึกษา

การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (conceptual use) หมายถึง การที่สถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจสภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษา ช่วยให้เกิดความกระจ่าง โดยผลการประเมินภายนอกมีอิทธิพลต่อความคิดของสถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ แต่ไม่ได้นำไปสู่การตัดสินใจและปฏิบัติโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษา

การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (legitimate use) หมายถึง การที่สถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อเป็นเหตุผลยืนยัน และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษาที่กระทำก่อนหน้า เพื่อยืนยันผลการตัดสินใจของสถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (symbolic use) หมายถึง การที่สถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อเป็นเครื่องช่วยในการกำกับควบคุมและเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารของสถานศึกษา เพื่อแสดงว่าการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม และมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (instrumental use) หมายถึง การที่สถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินภายนอกในการลงมือปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา เช่น การดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานของสถานศึกษา เป็นต้น

การใช้ผลการประเมินภายนอก หมายถึง การที่สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน ในเชิงสัญลักษณ์ และในเชิงปฏิบัติ ตามตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน การใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน และการไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก

การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน หมายถึง การที่สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกตามตัวบ่งชี้ทุกตัว ในแต่ละรูปแบบ ซึ่งแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน หมายถึง การที่สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในลักษณะการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง การทำความเข้าใจปัญหา และการทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา

2) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน หมายถึง การที่สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในลักษณะการเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุน

ความเหมาะสมของการประเมินผลภายใน การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา

3) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน หมายถึง การที่สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในลักษณะการอ้างอิงในเอกสารงาน เป็นกรอบแนวทางในการประเมินผลภายใน การดำเนินงานพัฒนาด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา

4) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน หมายถึง การที่สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในลักษณะการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ เป็นเครื่องมือช่วยแก้ปัญหาด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

การใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน หมายถึง การที่สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในแต่ละรูปแบบ ได้แก่ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน ในเชิงสัญลักษณ์ และในเชิงปฏิบัติ ในลักษณะไม่ครบตามตัวบ่งชี้

การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก หมายถึง การที่สถานศึกษาไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในแต่ละรูปแบบ ได้แก่ การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน ในเชิงสัญลักษณ์ และในเชิงปฏิบัติ เลย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง อิทธิพลที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก ซึ่งอาจเป็นแรงผลักดันหรืออุปสรรคต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ประกอบด้วย บุคลิกภาพและทักษะการสื่อสาร 2) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ทักษะคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน 3) ปัจจัยด้านลักษณะของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก ประกอบด้วย ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก และระดับผลการประเมินภายนอก

ลักษณะของผู้ประเมินภายนอก หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกในด้านบุคลิกภาพและทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการวัดตามการรับรู้ของสถานศึกษา

บุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกในด้านความน่าเชื่อถือและน่าศรัทธา ความสุขุมรอบคอบ การปฏิบัติตัวเป็นกัลยาณมิตร ความเป็นกันเอง ไม่ถือตนเป็นที่ไว้วางใจแก่บุคลากรของสถานศึกษา พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการวัดตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก หมายถึง คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกในด้านการยอมรับฟังคำชี้แจง ความสามารถในการพูดและการซักถามเพื่อหาคำตอบตลอดจนความสามารถในการตอบข้อซักถามและการอธิบายเรื่องยุ่งยากให้เข้าใจได้ พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการวัดตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในด้านทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน

ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และท่าทีของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกต่อการประเมินคุณภาพภายนอก พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการวัดทัศนคติตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ลักษณะของสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะทางโครงสร้างของสถานศึกษาทางด้านขนาดของสถานศึกษา ซึ่งในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามการแบ่งของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ลักษณะของผลการประเมินภายนอก หมายถึง คุณลักษณะของผลการประเมินภายนอกที่ได้รับรายงานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในด้านประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก และระดับผลการประเมินภายนอก

ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง คุณลักษณะของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกที่สถานศึกษาได้รับรายงานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในด้านความถูกต้อง ครบถ้วน และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการวัดตามการรับรู้ของสถานศึกษา

ระดับผลการประเมินภายนอก หมายถึง ระดับของผลการประเมินภายนอกที่สถานศึกษาได้รับรายงานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พิจารณาตามจำนวนมาตรฐานที่ได้รับผลการประเมินภายนอกในระดับดี (3) ในด้านผู้เรียน ด้านครู

ผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา นำมาจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ผลการประเมินภายนอก ในระดับดี ระดับพอใช้ และระดับควรปรับปรุง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ทำให้สถานศึกษา บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับสารสนเทศ ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่ได้รับการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษาอื่น

2. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริม การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา อย่างสูงสุด

3. ทำให้ได้สารสนเทศสำหรับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และผู้ประเมินภายนอกในการพัฒนาปรับปรุงการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อเป็นแนวทาง ในการรายงานผลและให้ข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่สามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประการที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำเสนอสาระสำคัญแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอก

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับ แต่เนื่องจากการประเมินคุณภาพและประเมินมาตรฐานเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย จึงจำเป็นต้องศึกษาประสบการณ์ของต่างประเทศและดำเนินการด้วยความรอบคอบ ให้เป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง และบรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน โดยการเรียนรู้ประสบการณ์และการดำเนินงานจากประเทศที่ประสบความสำเร็จในการประเมินคุณภาพทางการศึกษา จะเป็นประโยชน์ในการนำบทเรียนเกี่ยวกับการประเมินสถานศึกษามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย และได้ศึกษาแนวคิดและระบบการศึกษาของ ประเทศนิวซีแลนด์ (วิจารย์ พานิช และคณะ, 2544) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเทศนิวซีแลนด์เป็นประเทศที่มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาที่ว่า "การศึกษาเพื่อชีวิต" (Education for Life) ด้วยหลักการของ "การกระจายอำนาจทางการศึกษา" (Decentralization of Education) การมีส่วนร่วมของประชาชน (A Charity Community) และการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check & Balance) ปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของนิวซีแลนด์ คือ มีระบบการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การติดตามและประเมินผลภายใน (Internal Evaluation) เป็นการดำเนินการภายในระบบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกระทรวงจะต้องดำเนินการติดตามการดำเนินงาน

ของโรงเรียน/คณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียนจะติดตามการทำงานของ ผู้บริหารโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่ (Principal) ผู้บริหารโรงเรียนจะติดตามการทำงานของครู เป็นต้น และการติดตามและประเมินผลภายนอก (External Evaluation) มีการจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา(Educational Review Office) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ การบริหารขึ้นตรงต่อ รัฐมนตรีที่รับผิดชอบการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษในลักษณะการตรวจสอบ และถ่วงดุล (Check & Balance) เพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน และคณะกรรมการบริหารโรงเรียนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนกระทั่งถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ว่าได้ดำเนินการไปตามแนวทางของชาติว่าด้วยการศึกษา (National Educational Guidelines) เป้าหมายของหลักสูตร ธรรมนูญของโรงเรียนที่กำหนดไว้หรือไม่ หากพบว่าสถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการ ติดตามประเมินผลภายในและภายนอกสถานศึกษา สำนักงานตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจะ ท้วงติงและเสนอแนะก่อนที่จะมีการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ สำนักงานตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาจะส่งรายงานให้สถานศึกษาพิจารณาว่าข้อมูลที่ปรากฏในร่างรายงานถูกต้องหรือไม่ หากข้อเท็จจริงไม่เป็นไปตามนั้น จะมีการยืนยันข้อเท็จจริงให้เกิดการยอมรับร่วมกัน จากนั้น จึงจะส่งรายงานฉบับจริง และเมื่อมีข้อเสนอแนะ สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติตามข้อเสนอนั้นๆ และมีการเผยแพร่รายงานผลการตรวจสอบไปยังกระทรวงศึกษาธิการและสื่อมวลชนต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546ง)

การปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทยนั้น เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปยังระดับท้องถิ่นและสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ในท้องถิ่นใด ก็ตามจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ทั้งนี้จะมีทั้งการประเมินคุณภาพภายในของ สถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก เป้าหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น ไม่ใช่เพื่อการลงโทษ แต่เป็นเครื่องสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิด ประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ในอดีตที่ผ่านมามักจะมีหน่วยงานประเมินคุณภาพภายใน อย่างเดียวซึ่งผลที่ออกมาเชื่อถือไม่ค่อยได้ ประเมินทุกเรื่องออกมาดีเกือบทั้งหมด หรือแม้แต่การให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ประเมิน ก็ปรากฏว่าไม่ได้มีการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษา เท่าที่ควร จึงสมควรให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกโดยองค์กรอิสระ ซึ่งหมายความว่า ไม่ถูกครอบงำโดยฝ่ายรัฐหรือฝ่ายราชการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา, 2546ง) จึงมีการกำหนดบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ ภายนอกในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47, 48, 49, 50 และ 51 สรุปสาระสำคัญคือ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบการประกันคุณภาพ ภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาดำเนินการ

ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

รุ่ง แก้วแดง (2544) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายนอกจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มนับตั้งแต่ผู้เรียน สถานศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ดังนี้

1. **ผู้เรียน** จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เรียนในสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด เรียนจากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น ไม่เครียดจากการเรียนจนต้องพึ่งยาเสพติด มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดี คนเก่ง และเรียนรู้อย่างมีความสุข

2. **พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชน** จะมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน การพัฒนาการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินและพัฒนาสถานศึกษา รวมทั้งได้รับรู้ข้อมูลจากผลการประเมินภายนอก

3. **สถานศึกษา** การประเมินคุณภาพภายนอกจะกระตุ้นให้สถานศึกษามีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการประเมินภายในของตนเอง ได้รับคำแนะนำจากผู้ประเมินในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสามารถใช้ผลการประเมินเพื่อขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการ และการสนับสนุนด้านงบประมาณต่อไป

4. **หน่วยงานที่กำกับดูแล** ทั้งในระดับเขตพื้นที่และในส่วนกลาง จะได้รับข้อมูลประกอบการพัฒนานโยบายและแผนการตัดสินใจและการสนับสนุนได้ถูกต้องตรงตามสภาพและความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษา

5. **สังคมและประเทศชาติ** ได้การศึกษาที่มีคุณภาพ ได้สมาชิกที่มีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ

นอกจากนี้การประเมินคุณภาพภายนอกมีจุดประสงค์ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินภายนอกไปประกอบผลการประเมินภายในเพื่อปรับปรุงการทำงานของตนเองและแผนการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยสามารถสรุปหลักการให้ผล

การประเมินภายนอกดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2543; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543; สุวิมล ว่องวาณิช, 2545)

1. การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษา โดยการเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษา และผลการปฏิบัติจริง ผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนความต้องการจำเป็น (needs) ที่ต้องการได้รับการพัฒนาปรับปรุง เมื่อทราบจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษาแล้วร่วมกันระดมความคิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องช่วยกันแก้ปัญหา

2. การวางแผนในระยะต่อไป ผลการประเมินอาจชี้จุดที่สถานศึกษาต้องทำการปรับปรุงหลายประการ ซึ่งสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นพร้อมกันได้ ต้องกำหนดลำดับความสำคัญว่าปัญหาใดต้องแก้ไขก่อน เพื่อนำมาวางแผนปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน และจัดทำโครงการหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป

สรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้เห็นถึงลักษณะของความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกและนำเสนอ 7 ประเด็นดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่ามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ผู้วิจัยขอนำเสนอความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลโดยบุคลากรภายนอกที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน แต่มีความชำนาญในวิชาชีพของการประเมิน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด (สุวิมล ว่องวาณิช, 2545)

สรุปได้ว่า **การประเมินคุณภาพภายนอก** หมายถึง กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรภายนอกที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน แต่มีความชำนาญในวิชาชีพของการประเมินคือ ผู้ที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของ

หน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพ การดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด

1.2 หลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการสำคัญ 5 ประการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546) คือ

1. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการตัดสิน การจับผิด หรือการให้คะแนน-ให้โทษ
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability)
3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพการศึกษา แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ สาธารณชน ดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่สอง เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่า สถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่สาม สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน ต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่น มีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประการที่สี่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับ คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนด แนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายนอก หมายถึง บุคคลที่เป็นทั้งนักวิชาการ / วิชาชีพหรือผู้ประกอบการ / ผู้แทนชุมชนที่มีคุณสมบัติตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กำหนด และได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ให้ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546๑)

คุณสมบัติของผู้ประเมินภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกอย่างสร้างสรรค์เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญหรือคุณวุฒิ พร้อมทั้งบุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสมของผู้ประเมินภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จึงกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น และคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับผู้ที่ได้รับการรับรองและแต่งตั้งเป็นผู้ประเมินภายนอก ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546๑)

คุณสมบัติเบื้องต้น

- 1) อายุไม่ต่ำกว่า 30 ปี บริบูรณ์ แต่ต้องไม่เกิน 65 ปี ในวันที่ยื่นใบสมัคร
- 2) มีสัญชาติไทย
- 3) สามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลา
- 4) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์การทำงานที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพเป็นที่ยอมรับและไม่เคยถูกลงโทษทางจรรยาบรรณ
- 5) ในกรณีเป็นข้าราชการต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาระดับกรมขึ้นไป ให้สามารถเป็นผู้ประเมินภายนอกและทำการประเมินภายนอกได้
- 6) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ แนวการจัดการศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ
- 7) มีความรู้และมีทักษะด้านการประเมินผล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและให้ข้อเสนอแนะ และการเขียนรายงาน
- 8) มีทักษะในการสื่อสารด้วยวาจา
- 9) มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ รอบคอบ และสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 10) มีบุคลิกภาพ สุภาพเรียบร้อย
- 11) มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา เป็นกัลยาณมิตร มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความสามารถในการประสานงาน

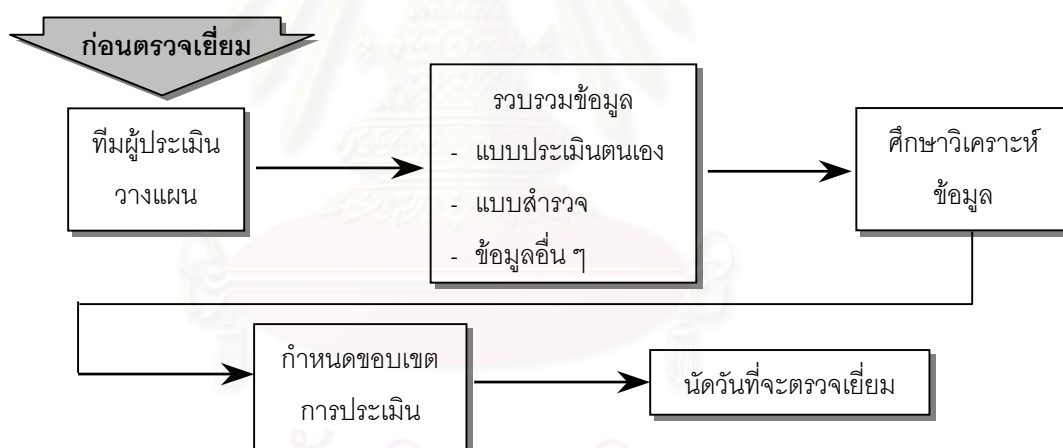
คุณสมบัติเฉพาะ

- 1) สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกของสำนักงาน ผ่านการทดสอบและการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด และได้รับการรับรองให้เป็นผู้ประเมินภายนอก
- 2) มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่สำนักงานกำหนด

1.5 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้จัดทำกรอบการประกันคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดขั้นตอนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอกรวบรวมข้อมูลที่สถานศึกษาจัดส่งมาให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาล่วงหน้า คือ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาพร้อมทั้งเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในกรณีที่มีข้อมูลที่ได้มายังไม่สมบูรณ์ ทำการศึกษาวิเคราะห์รายงานและเอกสารดังกล่าว กำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะตรวจสอบ นัดวันที่จะไปตรวจเยี่ยม แจ้งกำหนดการตรวจเยี่ยมต่อสถานศึกษา และวางแผนว่าจะต้องรวบรวมข้อมูลอะไรเพิ่มเติมจากแหล่งใด ด้วยวิธีอะไร ดังในแผนภูมิที่ 2.1

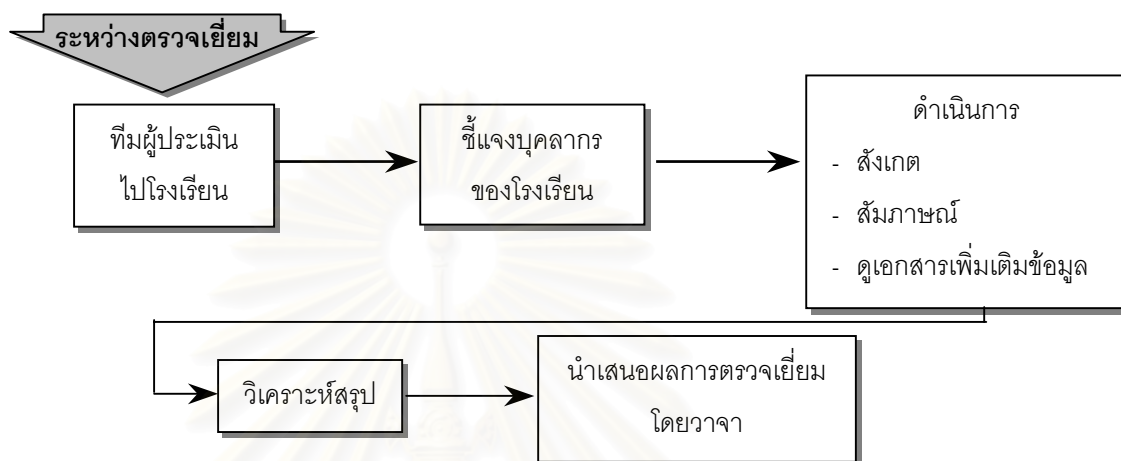

แผนภูมิที่ 2.1 ก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ที่มา : รุ่ง แก้วแดง (2544). **ประกันคุณภาพการศึกษา : ทุกคนทำได้ไม่ยาก** : หน้า 126

ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินภายนอกเข้าไปตรวจเยี่ยมในลักษณะกัลยาณมิตร ทำการประเมินคุณภาพสถานศึกษาทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการบริหารตามที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาชาติ เพื่อ**ยืนยัน**ว่าผลการประเมินตนเองของสถานศึกษามีความถูกต้องหรือไม่ มีเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนเพียงพอหรือไม่ โดยผู้ประเมินจะประชุมร่วมกับบุคลากรของสถานศึกษา สังเกตการเรียนการสอน สัมภาษณ์ พูดคุยกับผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน กรรมการสถานศึกษา และบันทึกข้อมูลตามที่ปรากฏ

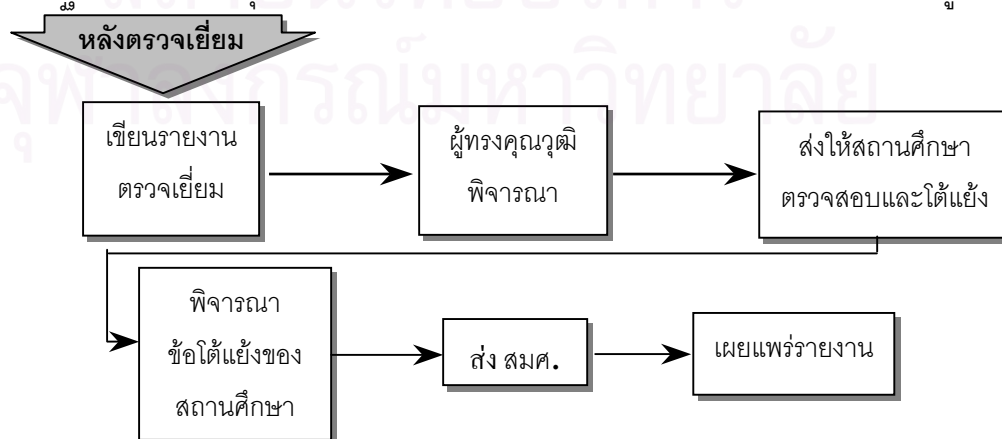
เมื่อได้ข้อมูลครบแล้ว คณะผู้ประเมินจะนำข้อมูลหรือข้อค้นพบที่ได้มาอภิปรายร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์สรุปผลตามมาตรฐานและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอผลแก่บุคลากรของสถานศึกษา ด้วยวาจา เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้โอกาสสถานศึกษา ชี้แจงในกรณีที่เห็นว่าข้อค้นพบไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ข้อค้นพบที่รายงานจะต้องเป็นผลจากการประชุม ร่วมกันของผู้ประเมินทั้งคณะ ดังในแผนภูมิที่ 2.2

แผนภูมิที่ 2.2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ที่มา : รุ่ง แก้วแดง (2544). **ประกันคุณภาพการศึกษา : ทุกคนทำได้ไม่ยาก** : หน้า 127

ขั้นตอนที่ 3 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันจัดทำ ร่างรายงานผลการประเมินสถานศึกษาโดยนำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนให้ตรงตามหลักฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ และตรงตามที่ได้รายงานให้สถานศึกษาทราบด้วยวาจา แล้วส่งรายงานผลการประเมิน สถานศึกษาให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา พิจารณาความถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วน และความเชื่อถือได้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามความ จำเป็นจากนั้นจึงจัดส่งรายงานให้สถานศึกษาตรวจสอบและโต้แย้งภายใน 15 วัน หลังจาก พิจารณาข้อโต้แย้ง อาจจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยืนยันตามรายงาน จากนั้นจึงนำเสนอสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การรับรองและเผยแพร่ต่อไป ดังในแผนภูมิที่ 2.3

แผนภูมิที่ 2.3 หลังการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ที่มา : รุ่ง แก้วแดง (2544). **ประกันคุณภาพการศึกษา : ทุกคนทำได้ไม่ยาก** : หน้า 128

จะเห็นได้ว่า ในทุกขั้นตอนของการประเมินภายนอกนั้น ผู้ประเมินมิได้ดำเนินการโดยลำพัง แต่จะต้องได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาในบรรยากาศของผู้ร่วมงานที่มุ่งช่วยเหลือกัน เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยปราศจากการสร้างแรงกดดัน และการแสดงอำนาจหรืออิทธิพล

1.6 เค้าโครงของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546จ) ได้กำหนดเนื้อหาสาระที่นำเสนอในรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก มีหัวข้อดังนี้

1. ปกรายงาน
2. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
3. สารบัญ
4. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

บทที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา : ประวัติโดยสังเขป ที่ตั้ง สภาพทั่วไปของชุมชน อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง สังกัดรูปแบบ/หลักสูตร ระดับการศึกษาที่เปิดสอน การจัดการเรียนการสอน โครงสร้างการบริหาร จำนวนบุคลากร จำนวนผู้เรียน ธรรมนูญโรงเรียน/แผนกลยุทธ์ แผนประจำปี แผนงบประมาณ และอื่น ๆ

บทที่ 2 ผลการประเมินของแต่ละด้านเป็นรายมาตรฐาน (14++) (ด้านนักเรียน ครู ผู้บริหาร) จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา พร้อมข้อเสนอแนะ

บทที่ 3 สรุปผลการประเมินภายนอก

- 3.1 ตารางสรุปผลการประเมินรายงานมาตรฐานโดยรวม
- 3.2 ความสอดคล้องระหว่างรายงานการประเมินตนเองกับผลการประเมินภายนอก
- 3.3 จุดเด่นของแต่ละด้าน
- 3.4 จุดที่ควรพัฒนา และเงื่อนไขที่ทำให้สำเร็จ
- 3.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
- 3.6 ทิศทางการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในอนาคต

5. ภาคผนวก

- สรุปการดำเนินการตรวจเยี่ยมเมื่อใด ะไร อย่างไร และรายชื่อคณะผู้ประเมินภายนอก
- ข้อมูล/โครงการ/หลักฐานสำคัญที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ข้อมูลและหลักฐานอื่น ๆ

1.7 เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.7.1 มาตรฐานการศึกษาที่ใช้ในการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแรกของการประเมินคุณภาพภายนอก

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบอนุมัติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประเมินคุณภาพภายนอก มี 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แต่ในช่วง 5 ปีแรกของการประเมินคุณภาพภายนอกจะทำการประเมินเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546จ)

1) มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบและหลักเบื้องต้นของแต่ละศาสนา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต (และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับระดับอาชีวศึกษา)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ

มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถจำแนกข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ความถูก-ผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกริธีและมีปฏิภาณ

ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ขยัน อดทน ละเอียด รอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์กับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
- ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

2) **มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้สอน** มี 2 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูต้องรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผน และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีความรู้ ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอน และ
การนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครู
เพียงพอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูมีความถนัด/เชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีจำนวนครูตามเกณฑ์

3) **มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร** มี 5 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็น
ระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงาน
ของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการปฏิบัติตามแผน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและ
ทันต่อการใช้งาน

ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ และปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการ
พัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัด
การศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา
และชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามา มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย เหมาะสมกับ
ธรรมชาติของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์
คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์

- ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและการกีฬา
- ตัวบ่งชี้ที่ 7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
- ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
- ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลง
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

- ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

1.7.2 การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกมีหลักการดังต่อไปนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546๑)

- 1) ในรอบแรกของการประเมินคุณภาพภายนอก (พ.ศ. 2544-2548) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกจะมีเพียงชุดเดียว สำหรับการประเมินสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง ทุกสังกัด ทุกขนาด และทุกเขตพื้นที่

2) การเข้าไปประเมินสถานศึกษาในรอบแรกจะเป็นการยืนยันสภาพการดำเนินงานตามข้อมูลหรือร่องรอยหลักฐานที่สถานศึกษาจัดเก็บด้วยวิธีการที่สถานศึกษากำหนดขึ้น และร่องรอยหรือข้อมูลที่ผู้ประเมินภายนอกเก็บเพิ่มเติม โดยจะไม่มี การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาในลักษณะสรุปรวมว่าผ่านหรือไม่ผ่าน รับรองหรือไม่รับรอง แต่จะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาตามมาตรฐานแต่ละตัว โดยหลักการนี้ การประเมินสถานศึกษาจึงมิได้เน้นการเปรียบเทียบหรือแข่งขันระหว่างสถานศึกษา แต่เป็นการเปรียบเทียบการดำเนินงานระหว่างมาตรฐานการศึกษากันเองภายในสถานศึกษานั้น ๆ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไขจุดที่ควรพัฒนา และเสริมจุดเด่นของตนเองให้ดีขึ้น

3) การประเมินคุณภาพภายนอกจะเป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์ และเป็นกัลยาณมิตร มิใช่การจับผิดการดำเนินงานของหน่วยงานหรือผู้บริหาร ผลการประเมินภายนอกจะนำไปใช้เป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานทั่วกัน มิได้มีเป้าหมายหลักเพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาให้คุณ ให้โทษแก่ผู้เกี่ยวข้อง

1.7.3 การกำหนดระดับคุณภาพของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546) กล่าวว่า เนื่องจากการประเมินคุณภาพภายนอกเพิ่งเริ่มมีการดำเนินการเป็นครั้งแรกในประเทศ ทำให้อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับข้อมูลเส้นฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนั้นในช่วงที่ระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน และในช่วงที่ระบบการประเมินคุณภาพภายนอกยังอยู่ระหว่างการพัฒนากำหนดระดับคุณภาพของสถานศึกษาจึงเป็นไปอย่างกว้าง ๆ ก่อน เพื่อมิให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการประเมินมากเกินไป ระดับที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพจึงกำหนดเพียง 3 ระดับ ในอนาคตหากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีระบบฐานข้อมูลที่ดีพอ ก็มีความเป็นไปได้ที่จะมีการปรับระดับคุณภาพหรือเกณฑ์การประเมินให้มีความละเอียดยิ่งขึ้น ระดับคุณภาพทั้ง 3 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับดี (3) ระดับพอใช้ (2) ระดับควรปรับปรุง (1)

1.7.4 มิติที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพและเกณฑ์การตัดสิน

การประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนั้นการจัดระดับคุณภาพของสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของการปฏิบัติงาน สถานศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานดี มีกระบวนการพัฒนาสถานศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงความทุ่มเทพยายามอย่างสูง ควรได้รับการประเมินคุณภาพให้อยู่ในระดับดี ในทางตรงข้ามสถานศึกษาใดที่บุคลากรมิได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาหรือ

มองเห็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไข สถานศึกษานั้นก็ควรต้องได้รับการประเมินคุณภาพในระดับที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ด้วยพื้นฐานแนวคิดนี้ มิติที่ใช้ในการจัดคุณภาพจึงจำแนกออกเป็น 3 ประการดังต่อไปนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546จ)

- 1) **ความตระหนักถึงความสำคัญ** (awareness) ของการพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ความเข้าใจในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และมีจิตใจที่อยากพัฒนาให้ดีขึ้น
- 2) **ความพยายาม** (attempt) มีร่องรอยและหลักฐานความพยายามในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดีขึ้น
- 3) **การบรรลุผลตามเกณฑ์เกิดสัมฤทธิ์ผล** (achievement) ผลการดำเนินงานเป็นตามเกณฑ์ที่กำหนด

มิติดังกล่าวข้างต้นทั้ง 3 มิติ จะเป็นตัวกำหนดคุณภาพของสถานศึกษา โดยเกณฑ์การ ตัดสินคุณภาพของการปฏิบัติงานในแต่ละระดับมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ระดับดี (3)** ผลการประเมินได้มาตรฐานคุณภาพในระดับดี (achievement ได้ตามเกณฑ์ระดับดี)
- ระดับพอใช้ (2)** ผลการประเมินได้มาตรฐานคุณภาพระดับพอใช้ หรือได้ผลต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานแต่มีร่องรอยความพยายาม (achievement ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำแต่ไม่ถึงระดับดี หรือ achievement ไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่มีร่องรอยหลักฐานของ attempt และ awareness)
- ระดับควรปรับปรุง (1)** ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ (achievement ไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ และไม่มีร่องรอยหลักฐานของ attempt โดยอาจมีหรือไม่มีร่องรอยของ awareness)

1.7.5 แนวคิดการตัดสินระดับสัมฤทธิ์ผล (achievement) ของการดำเนินงาน

หัวใจสำคัญของการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ที่เกณฑ์การตัดสินสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงาน ในการประเมินมาตรฐานต่าง ๆ ทั้ง 14 มาตรฐาน พบว่าลักษณะของมาตรฐานสามารถจัดเป็นกลุ่ม ๆ ได้ 2 ประเภท คือ มาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพของบุคคล และมาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณภาพของกระบวนการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมินที่กำหนดขึ้นสำหรับประเมินมาตรฐานต่าง ๆ กำหนดดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546จ)

- 1) **คุณภาพของบุคคล** มิติที่ใช้ในการกำหนดระดับของสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานที่ เกี่ยวกับบุคคลมี 3 มิติ ได้แก่ คุณภาพ และปริมาณ โดยบุคคลที่ถูกประเมิน ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้บริหาร บุคคลเหล่านี้ต้องมีคุณลักษณะหรือคุณภาพตามตัวบ่งชี้ในระดับดี

(ผลการประเมินเทียบเท่าเกรด 3 หรือ 4 จากระบบการให้เกรด 4 ระดับ) หรือมีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดจำนวน 8 รายการขึ้นไปจาก 10 รายการ (ได้คะแนน 80% - 100%) จากนั้นจะมีการกำหนดระดับคุณภาพของสถานศึกษาตามปริมาณของบุคคลที่มีคุณภาพดี เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ มีดังนี้

1.1) **คุณภาพของผู้เรียน** สถานศึกษาที่มีนักเรียนที่มีคุณภาพระดับดี ในปริมาณมากถือว่าสถานศึกษานั้นมีผลการดำเนินงานด้านสัมฤทธิ์ผลในระดับดี ดังนั้นมาตรฐานคุณภาพแต่ละระดับพิจารณาจาก**ปริมาณของผู้เรียนที่มีคุณภาพ** ดังต่อไปนี้

- ระดับ 1 ปริมาณของนักเรียนที่มีคุณภาพดีมีค่า < 50% ของนักเรียนทั้งหมด
- ระดับ 2 ปริมาณของนักเรียนที่มีคุณภาพดีมีค่าระหว่าง 50% - 74% ของนักเรียนทั้งหมด
- ระดับ 3 ปริมาณของนักเรียนที่มีคุณภาพดีมีค่าตั้งแต่ 75% ขึ้นไปของนักเรียนทั้งหมด

1.2) **คุณภาพของครู** สถานศึกษาที่มีครูที่มีคุณภาพระดับดีในปริมาณมากถือว่าสถานศึกษามีผลการดำเนินงานด้านสัมฤทธิ์ผลในระดับดี ดังนั้นมาตรฐานคุณภาพแต่ละระดับพิจารณาจาก**ปริมาณของครูที่มีคุณภาพ** ดังต่อไปนี้

- ระดับ 1 ปริมาณของครูที่มีคุณภาพดีมีค่า < 50% ของครูทั้งหมด
- ระดับ 2 ปริมาณของครูที่มีคุณภาพดีมีค่าระหว่าง 50% - 74% ของครูทั้งหมด
- ระดับ 3 ปริมาณของครูที่มีคุณภาพดีมีค่าตั้งแต่ 75% ขึ้นไปของครูทั้งหมด

1.3) **คุณภาพของผู้บริหาร** สถานศึกษาที่ผู้บริหารมีคุณสมบัติ/ลักษณะตาม ตัวบ่งชี้อยู่ในระดับดี (เทียบเท่าเกรด 3 หรือ 4) หรือมีคุณสมบัติที่ดีจำนวน 8 ข้อ รายการจากจำนวนข้อที่ประเมิน 10 ข้อ (80% - 100%) ถือว่าสถานศึกษานั้นมีผู้บริหารที่ดีตามมาตรฐานนั้น และหากผู้บริหารสามารถบริหารจนมีปัจจัยในการจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ถือว่าผู้บริหารนั้นมีคุณภาพดี

2) **คุณภาพของกระบวนการดำเนินงานในสถานศึกษา** ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถบริหารงานให้เกิดกระบวนการตามที่พึงประสงค์ถือว่าผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีคุณภาพดี เกณฑ์การตัดสินมีดังต่อไปนี้

2.1) การทำให้เกิดกระบวนการที่พึงประสงค์ในสถานศึกษาถือว่ามีระดับคุณภาพดี

2.2) กระบวนการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานแบบทั้งโรงเรียน (schoolwide) ซึ่งมีคุณสมบัติ 3 ประการ ได้แก่ (1) ความสามารถในการบริหารงานให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม (2) การบริหารให้เกิดความต่อเนื่อง/ความยั่งยืนของการดำเนินงาน (3) การบริหารให้เกิดการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา

1.7.6 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ประเมินภายนอกต้องเน้นการตรวจสอบหรือหาร่องรอย หลักฐาน 3 ประเภท ได้แก่ 1) ร่องรอยเกี่ยวกับความตระหนักในการพัฒนาสถานศึกษาของบุคลากรภายในสถานศึกษา 2) ร่องรอยการพัฒนาหรือการดำเนินงานของสถานศึกษา และ 3) ร่องรอยเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546จ)

1) การประเมินความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษา (awareness)

1.1) ผู้ประเมินภายนอกตรวจสอบ ศึกษา เก็บข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน เกี่ยวกับความตระหนักของบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพหรือสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและต้องการการพัฒนา

1.2) ผู้ประเมินภายนอกยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับความตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษาจากข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน ซึ่งรวบรวมได้จากข้อ 1.1) เพื่อสรุปเป็นระดับคุณภาพของความตระหนักถึงความสำคัญ (awareness)

2) การประเมินความพยายามในการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐาน (attempt)

2.1) ผู้ประเมินภายนอกตรวจสอบ ศึกษา เก็บข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน เกี่ยวกับกิจกรรม/กระบวนการ/โครงการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน บุคลากร สถานศึกษา ฯลฯ

2.2) ผู้ประเมินภายนอกยืนยัน attempt ของสถานศึกษาจากข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน ที่ได้จากข้อ 2.1) เพื่อสรุปเป็นระดับคุณภาพของความพยายามในการดำเนินงาน (attempt)

3) การประเมินสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานตามมาตรฐาน (achievement)

3.1) ผู้ประเมินภายนอกตรวจสอบข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน วิธีการที่สถานศึกษาใช้ในการประเมินคุณภาพ เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของวิธีการประเมินของสถานศึกษา และยืนยันผลการประเมินของสถานศึกษา

3.2) ผู้ประเมินภายนอกเก็บข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน เกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการศึกษาในมาตรฐานด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีการของผู้ประเมินภายนอก เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูลทางอ้อม เป็นต้น

3.3) ยืนยันผลการประเมินจากข้อมูล ร่องรอย หลักฐาน จากข้อ 3.1) และ3.2) เพื่อสรุปเป็นระดับคุณภาพของผู้เรียน (achievement)

1.7.7 การตรวจสอบและตัดสินผลการประเมิน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546จ) ได้กำหนดการตรวจสอบและตัดสินผลการประเมินไว้ดังนี้

- 1) ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ awareness, attempt และ achievement ภายใต้แต่ละมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ แล้วบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์มการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ผู้ประเมินภายนอกทุกคนในคณะผู้ประเมินนำผลการบันทึกข้อมูลมาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลซึ่งกันและกัน ในกรณีที่ข้อมูลที่รวบรวมได้ไม่สอดคล้องกัน ให้ทำการเก็บข้อมูลหรือตรวจสอบซ้ำ และปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกัน (ควรตรวจสอบข้อมูลให้แล้วเสร็จในระหว่างการตรวจเยี่ยม)
- 3) ผู้ประเมินภายนอกทำการประเมินผลคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งควรให้ผลการประเมินที่สอดคล้องกัน
- 4) ผู้ประเมินภายนอกควรส่งข้อมูลที่บันทึกขึ้นต้นตามแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลเสนอสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

1.7.8 การรายงานผลการประเมิน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546จ) ได้กำหนดลักษณะการรายงานผลการประเมินไว้ดังนี้

- 1) รายงานผลตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครูผู้สอน มาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) จัดทำข้อมูลเชิงประเมินภายใต้แต่ละมาตรฐานต้องสรุปให้เห็นว่า สถานศึกษามีการจัดการศึกษาได้มาตรฐานระดับใด (ควรปรับปรุง, พอใช้, ดี) และอธิบายให้เห็นลักษณะของผลการดำเนินงานตามมิติ 3 ด้าน ได้แก่ awareness, attempt, achievement รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับร่องรอยหลักฐาน
- 3) การสรุปผลคุณภาพการดำเนินงาน นอกจากจะเน้นการรายงานผลตามรายมาตรฐาน และตัวบ่งชี้แล้ว ต้องสรุปคุณภาพโดยรวมดังต่อไปนี้
 - 3.1) คุณภาพของผู้เรียนตามรายมาตรฐาน
 - 3.2) คุณภาพของครูตามรายมาตรฐานและคุณภาพโดยรวมของครูที่สะท้อนจากคุณภาพของผู้เรียน
 - 3.3) คุณภาพของผู้บริหารตามรายมาตรฐานและคุณภาพโดยรวมของผู้บริหารที่สะท้อนจากคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพของบุคลากร

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการกระตุ้นให้สถานศึกษามีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการประเมินภายในของตนเอง และได้รับคำแนะนำจากผู้ประเมินภายนอกในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสามารถใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการสนับสนุนด้านงบประมาณได้ และเพื่อให้การประเมินคุณภาพภายนอกไม่สูญเสียเปล่าและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาควรนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้นการใช้ผลการประเมินภายนอกจึงเป็นภารกิจที่สำคัญ ควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมิน ผู้วิจัยนำเสนอการใช้ผลการประเมินภายนอกใน 3 ประเด็น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการใช้ผลการประเมินภายนอก

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมิน และการประเมินคุณภาพภายนอกได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการใช้ผลการประเมิน และการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยขอเสนอความหมายของการใช้ผลการประเมิน และการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

การใช้ผลการประเมิน หมายถึง การนำข้อค้นพบหรือผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ส่งเสริมในการปฏิบัติงาน ผลที่ได้จากการประเมินนั้นจะต้องมีความสมบูรณ์และตรงความต้องการของผู้ใช้ด้วย (Scriven, 1981)

การใช้ผลการประเมิน หมายถึง การนำผลหรือสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานในโครงการหรือนโยบายการดำเนินงาน หรือประกอบแนวคิด (Preskill and Caracelli, 2003)

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลโดยบุคลากรภายนอกที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน แต่มีความชำนาญในวิชาชีพของการประเมิน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด (สุวิมล ว่องวาณิช, 2545)

จากความหมาย “การใช้ผลการประเมิน” และ “การประเมินคุณภาพภายนอก” พอจะสรุปได้ว่า การใช้ผลการประเมินภายนอก หมายถึง การนำผลหรือสารสนเทศที่ได้จากการประเมินโดยบุคลากรภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน มาปรับปรุงพัฒนาการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด

2.2 รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินทางการศึกษา ได้มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลการประเมินไว้หลายท่าน ดังนี้

รูปแบบของการใช้ผลการประเมิน คือ การนำสารสนเทศจากการประเมินไปใช้ประโยชน์ ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการประเมินจะสูญเปล่าถ้าหากไม่มีการใช้ผลการประเมิน ดังนั้นเมื่อมีการประเมินเกิดขึ้นควรจะได้นำผลการประเมินนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อไม่ให้เกิดความล้มเหลวและสิ้นเปลืองทรัพยากรต่าง ๆ ผู้ประเมินควรเป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้สำหรับการบริหารและการตัดสินใจ การพัฒนาหรือปรับปรุงงาน โดยรูปแบบการใช้ผลการประเมินจะมีความแตกต่างกันไป (สุคนิสา พูลศิริ, 2541) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ (Leviton and Hughes, 1981; Preskill and Caracelli, 2003) ดังนี้

1. **การใช้ในเชิงเครื่องมือ** (instrumental use) เป็นการใช้ผลการประเมินโดยอาศัยข้อมูลหรือข้อค้นพบจากการประเมินเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจ หรือการแก้ปัญหาโดยตรงและมีหลักฐานสำหรับการอ้างอิง

2. **การใช้ในเชิงแนวคิด** (conceptual use) เป็นการใช้ผลการประเมินโดยอาศัยข้อมูลหรือข้อค้นพบจากการประเมินประกอบแนวคิด เป็นการใช้ที่สอดแทรกอยู่ในความคิดของนักนโยบายหรือผู้บริหาร โดยที่ไม่มีหลักฐานอ้างอิง เป็นการใช้ทางอ้อม แต่ส่วนใหญ่การใช้ในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นได้ง่าย เพราะสามารถนำผลมาใช้สอดแทรกอยู่ในแนวคิดได้ตลอดเวลาโดยไม่จำเป็นต้องมีเอกสารมาอ้างอิง

3. **การใช้ในเชิงชวนเชื่อ** (persuasive use หรือ symbolic use) เป็นการใช้ผลการประเมินเป็นหลักฐานสนับสนุนหรือเสริมนโยบายการบริหารงานของหน่วยงาน เพื่อโน้มน้าวชวนเชื่อให้ผู้อื่นเกิดความเชื่อถือและคล้อยตามให้การสนับสนุนความคิดของตน ถือว่าเป็นการใช้ผลแบบการเมือง

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) กล่าวว่า ผลการประเมินอาจนำไปสู่การใช้ผลหรือไม่ใช้ผลการประเมินก็ได้ ในกรณีที่มีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ สามารถเกิดการใช้ได้ 2 ระดับที่มีความสัมพันธ์กันคือ การใช้ในระยะแรกเป็นการใช้ในเชิงความคิด ทำให้เกิดความกระฉ่าง ความเข้าใจ และการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ประเมิน การใช้ในระยะต่อมาเป็นการใช้ในเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. **การใช้ในเชิงความคิด** (conceptual use) เป็นการใช้ในขั้นแรกที่ผลการประเมินให้ข้อมูล ข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้นำไปสู่การตัดสินใจโดยตรงต่อแผนงาน/โครงการ/งาน เช่น ทำให้ผู้บริหารรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน รู้สภาพปัญหา ทำให้เข้าใจในสิ่งที่ประเมิน ซึ่งสามารถสะสมสำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ผลการประเมินจึงสามารถทำให้เกิดผลในเชิงความคิด สร้างความคิดใหม่ เมื่อสะสมมาก ๆ เข้า อาจนำไปสู่ผลในเชิงปฏิบัติ (instrumental impact) เกี่ยวกับ แผนงาน/โครงการ/งาน อันอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบาย การจัดลำดับความสำคัญใหม่ การประเมินโครงการทางสังคมสามารถช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมดีขึ้น การใช้สารสนเทศจากการประเมินในลักษณะนี้ ทำให้เกิดความกระฉับ ความเข้าใจและการเรียนรู้ จึงไม่ควรถูกมองข้าม

2. **การใช้ในเชิงปฏิบัติการ** ในระยะเริ่มแรก การนำผลการประเมินไปใช้ หมายความว่า การใช้อย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งเป็นปฏิกริยาที่เกิดขึ้นโดยตรงทันทีที่ทราบผลการประเมิน สารสนเทศจากการประเมินเสมือนเป็นเครื่องมือการเปลี่ยนแปลง (instrumental use) ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจของผู้บริหารเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ/งานที่จะทำต่อไป เช่น ผลการประเมิน ทำให้เกิดการตัดสินใจ เปลี่ยนแปลงนโยบาย ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการ ยุติ/ยกเลิกโครงการ พัฒนาโครงการขึ้นใหม่ตามข้อเสนอแนะ เป็นต้น หลักฐานที่แสดงถึงการใช้ผลการประเมินในลักษณะนี้สามารถสังเกตได้จากรายงานผลการตัดสินใจ และการสั่งการให้ดำเนินการอันเป็นผลมาจากการประเมินโดยการใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เกี่ยวข้องสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศจากการประเมินไปยังสถานการณ์จริงของแผนงาน/โครงการ/งาน ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 **การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน** (legitimate use) เป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อเป็นเหตุสนับสนุนหรือยืนยันผลการตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ผลการประเมินที่ได้เป็นการสืบค้น เพื่อนำผลมาใช้อยืนยันผลการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้วางนโยบาย

2.2 **การใช้ในเชิงสัญลักษณ์** (symbolic use) เป็นการใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องช่วยติดตาม กำกับ หรือควบคุมการประเมิน เพื่อแสดงว่าการดำเนินการประเมินเป็นไปตามแนวทางและระเบียบขั้นตอนที่เหมาะสม การใช้ในลักษณะนี้จึงไม่ได้สนใจการนำไปใช้ปฏิบัติโดยตรง เป็นการใช้ในการควบคุมคุณภาพของการประเมิน จึงอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงการดำเนินแผนงาน/โครงการ/งาน เช่น การใช้สารสนเทศของการประเมิน โดยผู้ตรวจสอบหรือคณะกรรมการกำกับกับการประเมิน เป็นต้น

2.3 **การใช้ในเชิงปฏิบัติ** (instrumental use) เป็นการใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องช่วยในการลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปได้หลายลักษณะ เช่น เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ ออกแบบโครงการ ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน ปฏิบัติการแก้ไขปัญหา ยุติ/ปรับเปลี่ยน/ขยายโครงการ

เป็นต้น การใช้ลักษณะนี้อาจจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงปรัชญา วิสัยทัศน์ขององค์กร
หลักการ/ทฤษฎีของโครงการ ทฤษฎีการ การดำเนินงานและอนาคตของแผนงาน/โครงการ/งาน

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการใช้ผล
การประเมิน ดังรายละเอียดในตาราง 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์รูปแบบการใช้ผลการประเมินจากแนวคิดของนักประเมิน

นักประเมิน รูปแบบการใช้ผลการประเมิน	Leviton and Hughes (1981)	Preskill and caracelli (2003)	ศิริชัย (2545)
1. การใช้ในเชิงแนวคิด	/	/	/
2. การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน			/
3. การใช้ในเชิงสัญลักษณ์(ชวนเชื่อ)	/	/	/
4. การใช้ในเชิงปฏิบัติ	/	/	/

จากตารางที่ 2.1 สรุปแนวคิดของนักประเมินได้ว่า รูปแบบการใช้ผลการประเมิน มี 4
รูปแบบ ได้แก่ 1) การใช้ในเชิงแนวคิด 2) การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน 3) การใช้ในเชิงสัญลักษณ์
และ 4) การใช้ในเชิงปฏิบัติ แต่เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้ผลการประเมิน
ภายนอก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกที่ได้รับรายงานจาก
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาใน 4 รูปแบบดังกล่าว โดยมี
รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **การใช้ในเชิงแนวคิด (conceptual use)** เป็นการใช้ผลทางอ้อม โดยการนำผลมา
สอดแทรกในแนวคิดของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทำให้ผู้บริหารรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน
รู้สภาพปัญหา ทำให้เข้าใจในสิ่งที่ประเมิน ซึ่งสามารถสะสมสำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจ
เชิงสภาพนโยบายที่เกี่ยวข้อง สร้างความคิดใหม่ ๆ และเมื่อสะสมมาก ๆ อาจนำไปสู่การใช้
ในเชิงปฏิบัติได้

2. **การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (legitimate use)** เป็นการใช้ผลการประเมินเพื่อเป็น
เหตุผลสนับสนุนหรือยืนยันผลการตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ผลการประเมินที่ได้เป็นการสืบค้น
เพื่อนำผลมาใช้ยืนยันผลการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้วางนโยบาย

3. **การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (symbolic use)** เป็นการใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องช่วย
ติดตาม กำกับ หรือควบคุมการประเมิน เพื่อแสดงว่าการดำเนินการประเมินเป็นไปไปตามแนวทาง
และระเบียบขั้นตอนที่เหมาะสม การใช้ในลักษณะนี้จึงไม่ได้สนใจการนำไปใช้ปฏิบัติโดยตรง
เป็นการใช้ในการควบคุมคุณภาพของการประเมิน จึงอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง

การดำเนินแผนงาน/ โครงการ/งาน เช่น การใช้สารสนเทศของการประเมินโดยผู้ตรวจสอบ หรือ คณะกรรมการกำกับการประเมิน เป็นต้น

4. **การใช้ในเชิงปฏิบัติ (instrumental use)** เป็นการนำผลการประเมินในการแก้ปัญหา โดยตรง และมีหลักฐานสำหรับการอ้างอิง เช่น เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจออกแบบโครงการ ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน ขยายโครงการ การใช้ลักษณะนี้อาจจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลง ปรัชญา วิสัยทัศน์ขององค์กร หลักการ/ทฤษฎีของโครงการ ทรัพยากร การดำเนินงานและอนาคต ของแผนงาน/โครงการ/งาน

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินภายนอก

จากการศึกษาพบว่าได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมิน ดังต่อไปนี้

Weiss (1972) ได้ให้ข้อจำกัดของการนำผลที่ได้จากการประเมิน ว่าควรพิจารณาจาก ประเด็นต่าง ๆ 5 ประเด็นต่อไปนี้

1. ความเข้าใจของนักประเมิน (evaluation 's perception) เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ (role) ในกระบวนการนำผลการประเมิน (utilization process)
2. การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงในองค์กร (organization 's resistances to change)
3. การประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ (dissemination)
4. เกิดช่องว่างระหว่างผลที่ได้จากการประเมิน(gap) กับความชัดเจน (clear) ในวิธีการปฏิบัติ
5. ความเอนเอียง (tendency) ในการประเมิน

จะเห็นได้ว่าข้อจำกัดเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับกระบวนการหรือวิธีการประเมิน ความสามารถและ ความน่าเชื่อถือของผู้ประเมิน และลักษณะของผลการประเมิน

Leviton and Hughes (1981) ได้กล่าวถึงอุปสรรคในการนำผลการประเมินอาจเกิดจาก สาเหตุต่าง ๆ คือ

1. การประเมินที่มีคุณภาพต่ำ จะมีประโยชน์น้อย เนื่องจากไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
2. ผลการประเมินไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากผู้ประเมินที่ไม่รู้จักใช้ หรือผู้ใช้ไม่ได้ เลือกริสนั้นมาใช้
3. ผลการประเมินนั้นไม่มีผลกระทบ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นไม่มีผลต่อการตัดสินใจ จึงทำให้ ไม่ได้ใช้ผลการประเมินนั้น

นอกจากนี้ ผลการประเมินหรือข้อค้นพบจากการประเมินจะตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ดังที่ Putt and Springer (1989) กล่าวว่า ข้อมูลหรือสารสนเทศจะถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจ จะต้องประกอบด้วย 3 ประการ คือ

1. ตรงต่อเวลา (timeliness) คือ สารสนเทศที่ได้ต้องทันต่อการใช้ประโยชน์ มีผลต่อการตัดสินใจ และมีประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องสามารถบอกถึงสภาพการณ์หรือแนวโน้มการเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งได้
2. ความสมบูรณ์ของข้อมูล (completeness) คือ ความครบถ้วน สมบูรณ์ ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ
3. ความสัมพันธ์ของข้อมูล (relevance of information) ข้อมูลที่ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ สามารถสื่อความหมายให้ความรู้ความเข้าใจนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

Johnson (1998) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ผลการประเมินมีดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้ประเมิน (evaluator characteristics) ได้แก่ ความตั้งใจและความจริงใจในการประเมิน ความรู้ความสามารถ ความน่าเชื่อถือ บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินกับผู้ใช้งานผลการประเมิน
2. คุณลักษณะของผู้ใช้ผลการประเมิน (user characteristics) ได้แก่ ความสนใจในการประเมิน การมีส่วนร่วมในการประเมิน ทักษะการประเมิน ความรู้ความเข้าใจของผู้ใช้
3. คุณลักษณะของบริบทในการประเมิน (contextual characteristics) ได้แก่ โครงสร้างขององค์กร จำนวนบุคลากรหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง การเมืองในการประเมิน การกระจายอำนาจและการสื่อสาร
4. คุณลักษณะของการประเมิน (characteristics of the evaluation) ได้แก่ ความถูกต้อง การสนองความต้องการของผู้ใช้ และความน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ทฤษฎีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (A theory of evaluation utilization) ของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินมี 2 ด้าน สำคัญ ได้แก่

1. **ลักษณะของการประเมิน** (Characteristic of the evaluation) ประกอบด้วย กระบวนการประเมินที่ตรงประเด็น มีคุณภาพ ข้อค้นพบสนองความต้องการการใช้สารสนเทศ มีกลยุทธ์การเผยแพร่ ผู้ประเมินมีความน่าเชื่อถือ และมีทักษะการสื่อสาร
2. **ลักษณะบริบทขององค์กร** (Characteristic of organization context) ซึ่งเกี่ยวกับองค์กรและผู้เกี่ยวข้องกับการประเมิน ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมขององค์กรด้านการเมือง เศรษฐกิจ ลักษณะการตัดสินใจที่ต้องการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมิน มีความผูกพันกับการประเมิน และมีความต้องการใช้สารสนเทศ

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินได้ 5 ด้านคือ

1. **ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมิน (evaluator characteristics)** ได้แก่ ความตั้งใจและความจริงจัง ความรู้ความสามารถ ความน่าเชื่อถือ บุคลิกภาพ และทักษะการสื่อสาร
2. **ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ใช้ผลการประเมิน (user characteristics)** ได้แก่ทัศนคติต่อการประเมิน การมีส่วนร่วมในการประเมิน ระดับการศึกษา ความต้องการใช้ผลการประเมิน การฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมิน และประสบการณ์ด้านการประเมิน
3. **ปัจจัยด้านลักษณะของบริบทขององค์กร (contextual characteristics)** ได้แก่ โครงสร้างขององค์กร จำนวนบุคลากร และการกระจายอำนาจ
4. **ปัจจัยด้านลักษณะของการประเมิน (characteristics of evaluation)** ได้แก่ ความตรงประเด็น คุณภาพของการประเมิน และกลยุทธ์การเผยแพร่
5. **ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมิน (characteristics of result)** ได้แก่ ความตรงต่อเวลา ความถูกต้อง ครบถ้วน และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (polytomous logistic regression analysis)

ในการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยทั่วไป นักวิจัยจะเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ซึ่งเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณสามารถใช้ได้กับตัวแปรตามที่มีลักษณะต่อเนื่องเท่านั้น แต่ในการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลายครั้งที่พบตัวแปรที่มีลักษณะแตกต่างออกไป โดยตัวแปรตามอาจเป็นตัวแปรที่ไม่ต่อเนื่องซึ่งมีลักษณะเป็นตัวแปร 2 ค่า เรียกว่า ตัวแปรทวิภาค (dichotomous variable) คือ การเกิดหรือไม่เกิดเหตุการณ์ เช่น ใช่หรือไม่ใช่ เป็นโรคหัวใจหรือไม่เป็นโรคหัวใจ เป็นต้น หรืออาจเป็นตัวแปรที่แบ่งออกเป็นกลุ่มหรือลักษณะได้มากกว่า 2 ลักษณะ เรียกว่า ตัวแปรพหุวิภาค (polytomous variable) เช่น ตัวแปรศาสนา อาจแบ่งเป็น ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม เป็นต้น ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จัดอยู่ในมาตรานามบัญญัติ (nominal scale) หรือมาตราเรียงอันดับ (ordinal scale) นักวิจัยไม่สามารถนำเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เนื่องจากการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติ คือ การแจกแจงความคลาดเคลื่อนต้องเป็นโค้งปกติ และค่าที่ทำนายได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณไม่สามารถแปลความหมายเป็นค่าความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ได้ โดยค่าที่ทำนายได้นี้จะอยู่นอกช่วง 0 ถึง 1 ส่วนการวิเคราะห์จำแนก (discriminant analysis) ต้องมีข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องการแจกแจงปกติพหุ (multivariate normality) ของตัวแปรอิสระและเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม (variance-covariance) ที่ต้องเท่ากันในกลุ่มตัวอย่างการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจึงมีความเหมาะสมกับข้อมูลลักษณะนี้มากกว่า (ศิริเดช สุชีวะ, 2539)

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกกับการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นมีเป้าหมายคล้ายคลึงกัน กล่าวคือแตกต่างกันตรงที่ตัวแปรตามในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเป็นตัวแปรทวิภาค (dichotomous variable) มี 2 ค่า (binary) คือ 0 และ 1 หรือเป็นตัวแปรพหุวิภาค (polytomous variable) ส่วนการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นใช้กับข้อมูลที่ตัวแปรมีลักษณะต่อเนื่อง ความแตกต่างประการนี้ทำให้เกิดแนวคิดของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ซึ่งขออธิบายด้วยตัวอย่างการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจต่อไปนี้ (ศิริเดช สุชีวะ, 2539; Hosmer and Lemeshow, 1989)

ข้อมูลในตารางที่ 2.2 แสดงค่าตัวแปร 4 ตัว คือ

ID แทน หมายเลขประจำตัว มีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 100

AGRP แทน กลุ่มอายุ มีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 8

AGE แทน อายุ มีค่าตั้งแต่ 20 ถึง 69

CHD แทน การเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจของกลุ่มตัวอย่าง มี 2 ค่า โดยที่

CHD = 0 หมายถึง การไม่เป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ

CHD = 1 หมายถึง การเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

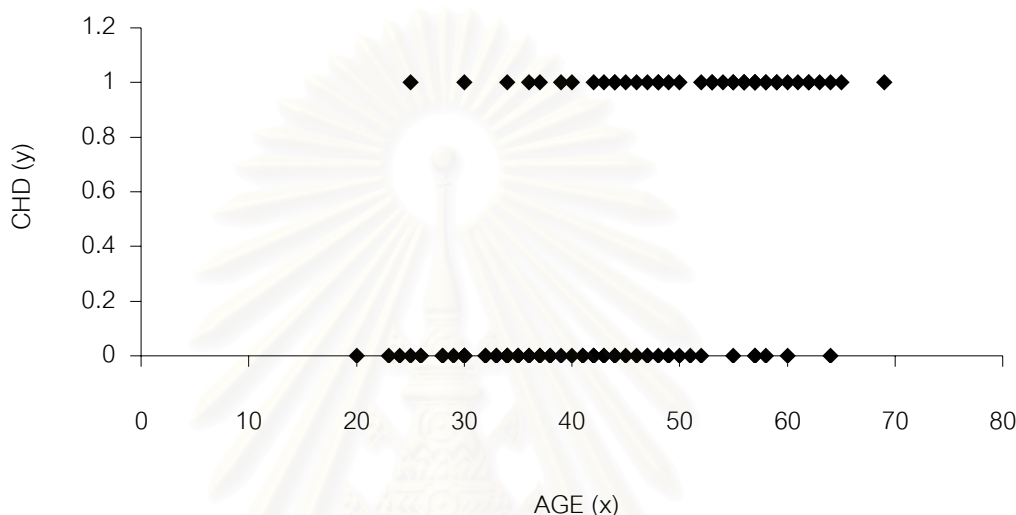
ตารางที่ 2.2 อายุและการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน

ID	AGRP	AGE	CHD	ID	AGRP	AGE	CHD	ID	AGRP	AGE	CHD
1	1	20	0	35	3	38	0	68	6	51	0
2	1	23	0	36	3	39	0	69	6	52	0
3	1	24	0	37	3	39	1	70	6	52	1
4	1	25	0	38	4	40	0	71	6	53	1
5	1	25	1	39	4	40	1	72	6	53	1
6	1	26	0	40	4	41	0	73	6	54	1
7	1	26	0	41	4	41	0	74	7	55	0
8	1	28	0	42	4	42	0	75	7	55	1
9	1	28	0	43	4	42	0	76	7	55	1
10	1	29	0	44	4	42	0	77	7	56	1
11	2	30	0	45	4	42	1	78	7	56	1
12	2	30	0	46	4	43	0	79	7	56	1
13	2	30	0	47	4	43	0	80	7	57	0
14	2	30	0	48	4	43	1	81	7	57	0
15	2	30	0	49	4	44	0	82	7	57	1
16	2	30	1	50	4	44	0	83	7	57	1
17	2	32	0	51	4	44	1	84	7	57	1
18	2	32	0	52	4	44	1	85	7	57	1
19	2	33	0	53	5	45	0	86	7	58	0
20	2	33	0	54	5	45	1	87	7	58	1
21	2	34	0	55	5	46	0	88	7	58	1
22	2	34	0	56	5	46	1	89	7	59	1
23	2	34	1	57	5	47	0	90	7	59	1
24	2	34	0	58	5	47	0	91	8	60	0
25	2	34	0	59	5	47	1	92	8	60	1
26	3	35	0	60	5	48	0	93	8	61	1
27	3	35	0	61	5	48	1	94	8	62	1
28	3	36	0	62	5	48	1	95	8	62	1
29	3	36	1	63	5	49	0	96	8	63	1
30	3	36	0	64	5	49	0	97	8	64	0
31	3	37	0	65	5	49	1	98	8	64	1
32	3	37	1	66	6	50	0	99	8	65	1
33	3	37	0	67	6	50	1	100	8	69	1
34	3	38	0								

ที่มา : Hosmer and Lemeshow. (1989). Applied logistic regression. หน้า 3

เมื่อเป้าหมายสำคัญของการวิจัยอยู่ที่การหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ (AGE) กับการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ (CHD) เริ่มต้นโดยการสร้างแผนภูมิกระจาย (scatterplot) ของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ เพื่อศึกษาลักษณะและขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแผนภูมิการกระจายของข้อมูลดังกล่าว แสดงได้ดังแผนภูมิที่ 2.4

แผนภูมิที่ 2.4 แสดงความสัมพันธ์ของการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจกับอายุ

ที่มา : Hosmer and Lemeshow. (1989). *Applied logistic regression*. หน้า 4

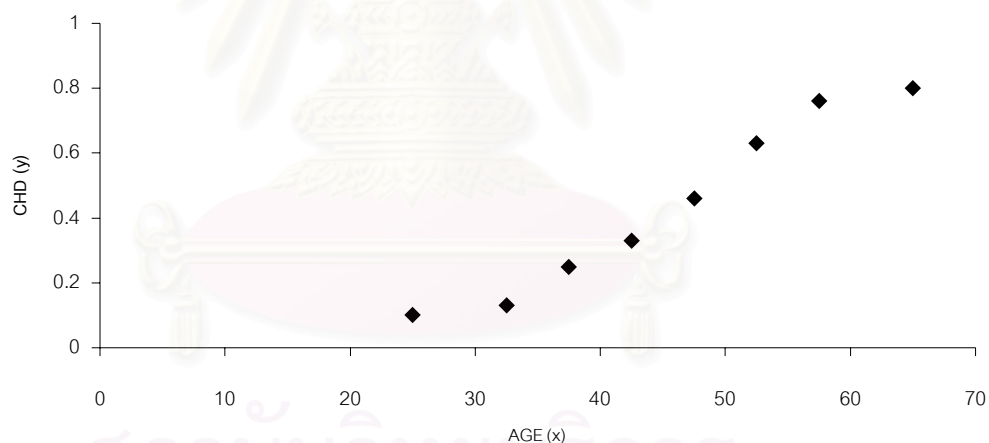
เมื่อพิจารณาแผนภูมิการกระจาย พบว่า จุดทุกจุดจะตกอยู่บนเส้นขนาน 2 เส้น แสดงการเป็นหรือไม่เป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ (CHD = 0, CHD = 1) เราไม่สามารถมองเห็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างโรคหลอดเลือดหัวใจ (CHD) และอายุได้อย่างชัดเจน เนื่องมาจากการแปรผันของโรคหลอดเลือดหัวใจในทุกอายุมีค่อนข้างมาก วิธีการลดความแปรผันโดยยังคงโครงสร้างของความสัมพันธ์เอาไว้ได้วิธีหนึ่งคือ การสร้างอันตรภาคชั้นของตัวแปรอิสระ และคำนวณค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามในแต่ละอันตรภาค ดังแสดงในตารางที่ 2.3 โดยใช้ตัวแปรกลุ่มอายุ (AGRP) มาจัดอันตรภาคของอายุ และใช้สัดส่วนของการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ (CHD) แทนค่าเฉลี่ย (mean) ในแต่ละกลุ่มอายุ ทำให้มองเห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุกับสัดส่วนการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ (CHD) ได้ชัดเจนขึ้น เพราะเมื่ออายุเพิ่มขึ้น สัดส่วนของคนเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ (CHD) ก็เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 2.3 สัดส่วนของการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจจำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ (Age Group)	จำนวน (N)	โรคหลอดเลือดหัวใจ (CHD)		สัดส่วนของการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ
		ไม่เป็น	เป็น	
20 - 29	10	9	1	0.10
30 - 34	15	13	2	0.13
35 - 39	12	9	3	0.25
40 - 44	15	10	5	0.33
45 - 49	13	7	6	0.46
50 - 54	8	3	5	0.63
55 - 59	17	4	13	0.76
60 - 69	10	2	8	0.80
รวม	100	57	43	0.43

ที่มา : Hosmer and Lemeshow. (1989). Applied logistic regression. หน้า 4

แผนภูมิที่ 2.5 สัดส่วนของการเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจกับช่วงอายุ

ที่มา : Hosmer and Lemeshow. (1989). Applied logistic regression. หน้า 5

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมีข้อแตกต่างกัน 3 ประการ ประการแรกเป็นความแตกต่างของลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณนั้น ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นแบบเส้นตรง ค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามจะถูกกำหนดค่าโดยตัวแปรอิสระที่เรียกว่า ค่าเฉลี่ยแบบมีเงื่อนไข (conditional mean) ใช้สัญลักษณ์ $E(Y|X)$ เมื่อ Y เป็นตัวแปรตาม และ x เป็นตัวแปรอิสระ ในการวิเคราะห์ถดถอย กรณีตัวแปรอิสระเป็นตัวเดียว ค่าเฉลี่ยนี้แสดงได้ดังสมการ $E(Y|x) = \beta_0 + \beta_1 x$

สมการนี้แสดงให้เห็นว่าค่า $E(Y|x)$ ที่เป็นไปได้บนค่าของ x มีพิสัยอยู่ระหว่าง $-\infty$ ถึง $+\infty$ ส่วนในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกซึ่งมีตัวแปรตามเป็นตัวแปรทวิภาคนั้น ตัวแปรตามมี 2 ค่า เช่น กำหนดให้ Y เป็นตัวแปรตามมีค่าเป็น 1 และ 0 ค่าเฉลี่ยแบบมีเงื่อนไขจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 เมื่อนำมาเขียนกราฟระหว่างตัวแปรอิสระกับสัดส่วนของตัวแปรตาม จะได้กราฟเป็นรูปตัวเอส (S - shape) คล้ายกับรูปของการแจกแจงแบบสะสมของตัวแปรสุ่ม (cumulative distribution of a random variable) (ศิริเดช สุชีวะ, 2539; ภาณุโณ วรณสุข, 2540; Hosmer and Lemeshow, 1989)

เพื่อให้ได้ฟังก์ชันที่ง่ายขึ้น จึงกำหนดให้ $\pi(x) = E(Y|x)$ แทนค่าเฉลี่ยแบบมีเงื่อนไขของ Y ที่กำหนดโดย x เมื่อใช้การแจกแจงแบบโลจิสติก โมเดลการถดถอยโลจิสติกเขียนได้ดังสมการ

$$\pi(x) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 x}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 x}}$$

เมื่อแปลงค่า $\pi(x)$ เป็นการแปลงแบบโลจิต (logit transformation) ซึ่งเขียนในรูปของลอการิทึมของอัตราส่วนแอดมิตต่อ (log odds ratio) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} g(x) &= \ln \frac{\pi(x)}{1 - \pi(x)} \\ &= \beta_0 + \beta_1 x \end{aligned}$$

โดยที่ $\frac{\pi(x)}{1 - \pi(x)}$ = อัตราส่วนแอดมิตต่อ คำนวณจากอัตราส่วนของค่าความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ Y มีค่าเป็น 0 กับ 1

การแปลงแบบโลจิตทำให้ $g(x)$ หรือ Z มีคุณสมบัติตรงตามการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงซึ่งอาจจะมีค่าต่อเนื่องได้ตั้งแต่ $-\infty$ ถึง $+\infty$ ขึ้นอยู่กับพิสัยของ x ดังนั้นการแปลความหมายผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจึงต้องระบุผลจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระที่มีต่อค่าลอการิทึมของอัตราส่วนแอดมิตต่อในลักษณะเดียวกับการแปลความหมายในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และนักวิจัยต้องนำค่าลอการิทึมของอัตราส่วนแอดมิตต่อมาแปลความหมายในรูปค่าความน่าจะเป็นได้ โดยการคำนวณตามสูตร

$$\pi(x) = \frac{e^{g(x)}}{1 + e^{g(x)}} = \frac{e^z}{1 + e^z}$$

ประการที่สองคือ ความแตกต่างของลักษณะการแจกแจงความคลาดเคลื่อน ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณนั้น ค่าของตัวแปรตามแสดงได้ดังสมการ $E(Y|x) + \varepsilon$ โดยที่ ε เป็นค่าความคลาดเคลื่อนมีข้อตกลงเบื้องต้นว่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรตามที่ได้จากการพยากรณ์มีการแจกแจงปกติ มีค่าเฉลี่ยเป็นศูนย์และมีความแปรปรวนคงที่ แต่ในการวิเคราะห์การถดถอย

โลจิสติกซึ่งตัวแปรตามเป็นตัวแปรทวิภาค (dichotomous) จะแสดงค่าของตัวแปรตามได้ดังสมการ $Y = \pi(x) + \varepsilon$ โดยที่ความคลาดเคลื่อนมีค่าเป็นไปได้ 2 ค่า คือ ถ้า $Y = 1$ แล้วความคลาดเคลื่อนจะเท่ากับ $1 - \pi(x)$ ด้วยความน่าจะเป็น $\pi(x)$ และถ้า $Y = 0$ แล้วความคลาดเคลื่อนจะเท่ากับ $-\pi(x)$ ด้วยความน่าจะเป็น $1 - \pi(x)$ ดังนั้นความคลาดเคลื่อนจึงมีการแจกแจงแบบทวินาม มีค่าเฉลี่ยเป็นศูนย์และความแปรปรวนเท่ากับ $\pi(x) [1 - \pi(x)]$

ประการที่สามคือ ความแตกต่างในเทคนิคการประมาณค่าพารามิเตอร์ กล่าวคือในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจะประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลด้วยวิธีโลทิลิฮูดส์สูงสุด (maximum likelihood) อันเป็นการคำนวณทวนซ้ำ (iterative algorithm) เพื่อให้ได้ค่าประมาณของพารามิเตอร์ที่ใกล้เคียงกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด แต่ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณจะประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยคัดเลือกสัมประสิทธิ์การถดถอยที่ทำให้ผลรวมกำลังสองของความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์มีค่าน้อยที่สุด โดยที่ความคลาดเคลื่อนคำนวณได้จากผลต่างระหว่างคะแนนที่เป็นค่าพยากรณ์

ความหมายของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค (polytomous logistic regression analysis) เป็นวิธีการทางสถิติสำหรับใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างชุดของตัวแปรอิสระ (set of covariance) กับตัวแปรตาม (outcome variable) ซึ่งมีลักษณะเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่อง โดยมีขอบเขตของการวัดมาตราชานามบัญญัติ (nominal scale) หรือมาตราเรียงอันดับ (ordinal scale) และแบ่งเป็น 3 หมวดหมู่ขึ้นไป โมเดลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีชื่อเรียกว่า polytomous, polychotomous หรือ multinomial logistic regression model ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค จะกำหนดตัวแปรตามเป็นตัวแปรดัมมี่ (dummy variable) เมื่อตัวแปรตามมี k กลุ่ม (ค่า) ต้องมีตัวแปรดัมมี่ $k-1$ ที่แต่ละตัวจะมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อมีหน่วยตัวอย่างเป็นสมาชิกในกลุ่มนั้นทำการเปรียบเทียบตัวแปรตามแต่ละกลุ่มกับกลุ่มที่เลือกอ้างอิง (reference group) โดยใช้สมการโลจิท ซึ่งจะมีจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวแปรตามลบด้วย 1 หรือ $k-1$ (วิมล พลราช, 2540; Hosmer and Lemeshow, 1989; Menand, 1995)

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมีข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของตัวแปร 2 ประการ คือ ประการแรก ตัวแปรตามเป็นตัวแปรทวิภาค หรือตัวแปรพหุภาคที่มีการแจกแจงแบบทวินาม (binomial distribution) ประการที่สอง ในแต่ละกลุ่มที่แบ่งตามค่าตัวแปรตาม ตัวแปรต้นมีการแจกแจงแบบปกติพหุด้วยเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมเท่ากัน (multivariate normally

distributed with equal covariance matrices) หรือเป็นตัวแปรทวิภาคที่เป็นอิสระต่อกัน (multivariate independent dichotomous variables) หรืออาจจะเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่องที่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรตามแบบล็อกลิเนียร์ชนิดที่มีอิทธิพลลำดับที่สองหรือสูงกว่าในแต่ละกลุ่มประชากร (discrete variable following a loglinear model with second and higher-order effects in each population) หรือเป็นตัวแปรที่มีลักษณะตามที่กล่าวมารวมกัน (Hosmer and Lemeshow, 1989)

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องกำหนดให้ตัวแปรตามเป็นตัวแปรดัมมี่ (dummy variable) เมื่อตัวแปรที่มี k ค่าต้องมีตัวแปรดัมมี่ k-1 ตัว ที่แต่ละตัวจะมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อมีหน่วยตัวอย่างเป็นสมาชิกในกลุ่มนั้นทำการเปรียบเทียบตัวแปรตามแต่ละกลุ่มกับกลุ่มที่เลือกเป็นกลุ่มอ้างอิง (reference group) โดยใช้สมการโลจิท ซึ่งจะมีจำนวนเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวแปรตามลบด้วย 1 หรือ k-1 เราสามารถเขียนสมการโลจิท ได้ดังนี้ (วิมล พลราช, 2540; Menand, 1995)

$$g_h(x_1, x_2, \dots, x_p) = e^{a_h + b_{h1}x_1 + b_{h2}x_2 + \dots + b_{hp}x_p} \dots\dots\dots(1.1)$$

h = 1, 2, \dots, k-1

เมื่อ h แทนค่าของตัวแปรตามเมื่อมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิง (reference group)

$$g_0(x_1, x_2, \dots, x_p) = 1 \text{ ความน่าจะเป็นของตัวแปรตามเท่ากับค่าใด ๆ ของ } h$$

เมื่อหักออกจากค่าของกลุ่มอื่น และกลุ่มอ้างอิง สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$P(Y = h | x_1, x_2, \dots, x_p) = \frac{e^{a_h + b_{h1}x_1 + b_{h2}x_2 + \dots + b_{hp}x_p}}{1 + \sum_{k=1}^{k-1} e^{a_h + b_{h1}x_1 + b_{h2}x_2 + \dots + b_{hp}x_p}} \dots\dots\dots(1.2)$$

และความน่าจะเป็นแบบมีเงื่อนไขของตัวแปรตามที่เป็นกลุ่มอ้างอิง, $h_0 = k$ หรือ $h_0 = 0$

$$P(Y = h_0 | x_1, x_2, \dots, x_p) = \frac{1}{1 + \sum_{k=1}^{k-1} e^{a_h + b_{h1}x_1 + b_{h2}x_2 + \dots + b_{hp}x_p}} \dots\dots\dots(1.3)$$

ตัวอย่าง เมื่อมีตัวแปรตาม 3 กลุ่ม ซึ่งเป็น $Y = 0, Y = 1$ และ $Y = 2$ ตามลำดับ กำหนดให้ $Y = 0$ เป็นกลุ่มอ้างอิง จะได้สมการโลจิสติก 2 สมการ คือ (Hosmer and Lemeshow, 1989) สมการที่ 1 เป็นสมการโลจิสติกระหว่าง $Y = 1$ กับ $Y = 0$ สามารถเขียนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} g_1(x_1, x_2, \dots, x_p) &= \ln \left| \frac{P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_p)}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_p)} \right| \\ &= \beta_{10} + \beta_{11}X_1 + \beta_{12}X_2 + \dots + \beta_{1p}X_p \quad \dots\dots\dots(1.4) \end{aligned}$$

สมการที่ 2 เป็นสมการโลจิสติกระหว่าง $Y = 2$ กับ $Y = 0$ สามารถเขียนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} g_2(x_1, x_2, \dots, x_p) &= \ln \left| \frac{P(Y = 2 | x_1, x_2, \dots, x_p)}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_p)} \right| \\ &= \beta_{20} + \beta_{21}X_1 + \beta_{22}X_2 + \dots + \beta_{2p}X_p \quad \dots\dots\dots(1.5) \end{aligned}$$

โดยที่ X_1 สมการอาจจะเป็นตัวแปรต่อเนื่องหรือตัวแปรดัมมี่ก็ได้

สำหรับสมการโลจิสติกที่ใช้เปรียบเทียบระหว่าง $Y = 2$ กับ $Y = 1$ หาได้จากความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยโลจิสติกระหว่างสมการโลจิสติกที่ 2 และสมการโลจิสติกที่ 1

การประมาณค่าความน่าจะเป็นแบบมีเงื่อนไข (condition probabilities) ตามกลุ่มของตัวแปรตามสามารถคำนวณได้จากสมการ

$$P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_p) = \frac{1}{1 + e^{g_1(x_1, x_2, \dots, x_p)} + e^{g_2(x_1, x_2, \dots, x_p)}} \quad \dots\dots\dots(1.6)$$

$$P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_p) = \frac{e^{g_1(x_1, x_2, \dots, x_p)}}{1 + e^{g_1(x_1, x_2, \dots, x_p)} + e^{g_2(x_1, x_2, \dots, x_p)}} \quad \dots\dots\dots(1.7)$$

$$P(Y = 2 | x_1, x_2, \dots, x_p) = \frac{e^{g_2(x_1, x_2, \dots, x_p)}}{1 + e^{g_1(x_1, x_2, \dots, x_p)} + e^{g_2(x_1, x_2, \dots, x_p)}} \quad \dots\dots\dots(1.8)$$

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยแบบพหุภาคในแต่ละสมการโลจิสติกมีลักษณะคล้ายกับการแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยโลจิสติกโดยทั่วไป เพียงแต่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาคที่ได้จะบอกถึงการเปลี่ยนแปลงของค่าลอการิทึมของแต้มต่อเมื่อตัวแปรต้นเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย (วิมล พลราช, 2540; Menand, 1995)

การแปลความหมายของสัมประสิทธิ์การถดถอย

ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก จะประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลโดยการคำนวณทวนซ้ำ (iterative algorithm) เพื่อให้ได้ค่าประมาณของพารามิเตอร์ที่ใกล้เคียงกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด ซึ่งเรียกว่า “วิธีไลทิลิฮูดส์สูงสุด” (maximum likelihood) การแปลความหมายสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกจะแปลความหมายในรูปของอัตราส่วนของแอดมิต (odds ratio) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของแอดมิต (odds) ตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ (odds หมายถึงอัตราส่วนของโอกาสที่จะเกิด เหตุการณ์และไม่เกิดเหตุการณ์) สามารถเขียนโมเดลโลจิสติกในรูปของแอดมิตได้ดังสมการ

$$\text{odd} = \frac{\text{Prob}(\text{event})}{\text{Prob}(\text{noevent})} = \frac{\pi(x)}{1 - \pi(x)} = e^{\beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_p x_p} = e^{\beta_0} e^{\beta_1 x_1} \dots e^{\beta_p x_p}$$

ค่า e ยกกำลังด้วย β_i เป็นค่าแอดมิตที่เปลี่ยนแปลง เมื่อตัวแปรอิสระตัวที่ i มีค่าเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย เราสามารถพิจารณาค่าแอดมิตที่เปลี่ยนแปลงไปได้นี้คือ

ถ้า β_i มีค่าเป็นบวก เทอมนี้จะมีค่ามากกว่า 1 หมายความว่าค่าของแอดมิตเพิ่มขึ้น

ถ้า β_i มีค่าเป็นศูนย์ เทอมนี้จะมีค่าเท่ากับ 1 หมายความว่าค่าของแอดมิตไม่เปลี่ยนแปลง

ถ้า β_i มีค่าเป็นลบ เทอมนี้จะมีค่าน้อยกว่า 1 หมายความว่าค่าของแอดมิตจะลดลง

ดังนั้นในการแปลความหมายของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจึงแตกต่างจากการแปลความหมายของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ดังที่ นางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) กล่าวว่า ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณนั้น สัมประสิทธิ์การถดถอย (regression coefficient) หรือความชัน (slope) จะบอกอัตราการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (Y) เมื่อตัวแปรอิสระ (X) เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย แต่การแปลความหมายของสัมประสิทธิ์การถดถอยในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก จะแปลความหมายว่าเป็นขนาดการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามในรูปของอัตราส่วนแอดมิต เมื่อตัวแปรอิสระเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย (ศิริเดช สุชีวะ, 2539; ภิญญา วรณสุข, 2540; Hosmer and Lemeshow, 1989)

การทดสอบสมมติฐานค่าสัมประสิทธิ์ของโมเดลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

ในการทดสอบสมมติฐานของโมเดลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยไม่เท่ากับศูนย์ จะใช้ค่าสถิติวาลด์ (wald statistic) ซึ่งมีการแจกแจงแบบไคสแควร์ โดยที่ค่าสถิติวาลด์เป็นค่าที่คำนวณได้จากกำลังสองของอัตราส่วนระหว่างค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยกับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอยนั้น (b/SE^2)

หากเป็นตัวแปรจัดกลุ่ม (categorical variable) ค่าสถิติวาลด์ (wald statistic) จะมีองศาอิสระ (degree of freedom) เท่ากับจำนวนกลุ่มลบด้วย 1 (ศิริเดช สุชีวะ, 2539)

การตรวจสอบความตรง (goodness of fit) ของโมเดล

การตรวจสอบความตรงของโมเดลโลจิสติกเป็นการทดสอบความมีนัยสำคัญของตัวแปรอิสระทุกตัวที่จะเป็นตัวพยากรณ์ตัวแปรตามในโมเดล ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดลคือค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ วิธีการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกทำหน้าที่หลายวิธีดังต่อไปนี้ (ศิริเดช สุชีวะ, 2539)

1. ตารางจัดประเภท (classification table)

การเปรียบเทียบผลการพยากรณ์จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากตารางจัดประเภท จะทำให้ผู้วิจัยทราบว่าผลการพยากรณ์ที่ได้จากโมเดลมีความถูกต้องเป็นร้อยละเท่าใด ดังตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับการพยากรณ์การเป็นมะเร็งของ Brown ที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การเป็นมะเร็ง (NODES) จำนวน 5 ตัวแปร คือ อายุ (AGE) ระยะของโรค (STAGE) ระดับการผิดปกติของเซลล์ (GRADE) ผลของการเอกซเรย์ (XRAY) และกรดที่มีค่าสูง เมื่อพบว่า มีเซลล์ที่เจริญเติบโตผิดปกติขึ้นในร่างกาย (ACID) ผลการวิจัยให้ตารางจัดประเภท ดังตาราง 2.4

ตารางที่ 2.4 ตารางจัดประเภทในการพยากรณ์โอกาสในการเป็นมะเร็ง

ค่าที่สังเกตได้	ค่าการพยากรณ์		ทำนายถูกต้องร้อยละ
	ไม่เป็นมะเร็ง	เป็นมะเร็ง	
1. ไม่เป็นมะเร็ง	28	5	84.85%
2. เป็นมะเร็ง	7	13	65.00%
ภาพรวม			77.36%

จากตารางจัดประเภท แสดงให้เห็นว่าโมเดลสามารถพยากรณ์ผู้ป่วยที่ไม่เป็นมะเร็ง จำนวน 28 คน ได้ถูกต้องว่าไม่เป็นโรคมะเร็ง และสามารถพยากรณ์ผู้ที่เป็นมะเร็ง จำนวน 13 คน ได้อย่างถูกต้องส่วนในอีก 2 เซลล์ที่เหลือเป็นจำนวนผู้ที่ไม่เคยพยากรณ์ผิด จำนวน 12 คน แสดงว่าโมเดลนี้สามารถพยากรณ์ผู้ที่ไม่เป็นมะเร็งได้ถูกต้องร้อยละ 84.85 พยากรณ์ผู้ที่เป็นมะเร็งได้ถูกต้องร้อยละ 65 และเมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า โมเดลสามารถพยากรณ์ได้ถูกต้องร้อยละ 77.36 จากผู้ป่วยทั้งหมด 53 คน แต่ตารางจัดประเภทไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการแจกแจงความน่าจะเป็นของค่าประมาณที่ได้ จึงเป็นที่มาของการทดสอบแบบวิธีที่ 2

2. ฮิสโตแกรมค่าประมาณความน่าจะเป็น (histogram of estimated probabilities) การตรวจสอบความตรงของโมเดลด้วยวิธีนี้ ผลการพยากรณ์ที่ได้จากโมเดลจะอยู่ในรูปฮิสโตแกรม ค่าประมาณความน่าจะเป็น การแจกแจงโอกาสความน่าจะเป็นแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยใช้ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.5 ในการแบ่งจากตัวอย่างงานวิจัยของ Brown ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะได้ฮิสโตแกรมค่าประมาณความน่าจะเป็นดังภาพ อธิบายได้ว่า สัญลักษณ์ P แทน คนที่เป็นมะเร็ง และ N แทน คนที่ไม่เป็นมะเร็ง โดย P และ N แต่ละตัว แทนคนจำนวน 0.25 คน หากโมเดลนี้สามารถพยากรณ์คนทั้งสองกลุ่มได้อย่างถูกต้อง คนที่เป็นมะเร็งทั้งหมดจะอยู่ทางด้านขวาของค่า 0.5 ส่วนคนที่ไม่เป็นมะเร็งทั้งหมดจะอยู่ทางด้านซ้ายของค่า 0.5 ซึ่งสามารถพิจารณาจากรูปได้ว่า คนที่ไม่เป็นมะเร็งจำนวน 1 คนเท่านั้นที่มีค่าประมาณความน่าจะเป็นของการเป็นมะเร็งสูง มีค่าประมาณ 0.88 และคนที่เป็นมะเร็งมีจำนวน 4 คน ที่มีค่าประมาณความน่าจะเป็นของการเป็นมะเร็งต่ำกว่า 0.25

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความกลมกลืนของโมเดล (goodness of fit of the model)

การตรวจสอบความตรงด้วยวิธีนี้ ใช้การเปรียบเทียบค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกกับค่าสถิติที่คำนวณได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าใกล้เคียงกันมากน้อยเพียงใด วิธีการประมาณค่าทำได้โดยการสมมติค่าพารามิเตอร์ขึ้นมา 1 ชุดแล้วหาค่าประมาณพารามิเตอร์ที่เรียกว่า ไลทิลฮูดส์ (likelihood) หรือความเป็นไปได้ของการที่จะได้ค่าสังเกตของกลุ่มตัวอย่างที่สมมติค่าพารามิเตอร์ไว้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วค่าไลทิลฮูดส์จะมีค่าน้อยกว่า 1 จึงใช้ค่า -2 คูณกับค่าลอการิทึม (logarithm) ของไลทิลฮูดส์ ($-2LL$) เพื่อใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งโมเดลที่ดีจะมีค่าไลทิลฮูดส์สูงเพราะว่า ถ้าหากค่าไลทิลฮูดส์ที่ได้มีค่าเข้าใกล้ 1 หรือมีค่าเป็น 1 เมื่อใช้ -2 คูณกับลอการิทึมของค่าไลทิลฮูดส์ดังกล่าว จะทำให้มีค่าเข้าใกล้ 0 หรือเท่ากับ 0 แสดงว่าโมเดลกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างสมบูรณ์ ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลจะใช้ค่า $-2LL$ โดยกำหนดสมมติฐานหลักว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งค่า $-2LL$ เป็นค่าที่มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ มีระดับของเสรีภาพเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างลบด้วยจำนวนพารามิเตอร์ที่จะประมาณ หากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลักได้ แสดงว่า โมเดลมีความตรงและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สถิติอีกชนิดหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงของโมเดล คือ ค่าสถิติความกลมกลืน (goodness of fit statistic) ซึ่งจะเปรียบเทียบค่าความน่าจะเป็นที่สังเกตได้กับค่าความน่าจะเป็นที่พยากรณ์ได้จากโมเดล สถิติชนิดนี้มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ มีการกำหนดสมมติฐานหลัก และให้ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติความกลมกลืนเหมือนกับค่าลอการิทึมไลทิลฮูดส์ ($-2LL$) ทุกประการ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอแนะนำโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินและการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินภายนอก เพื่อนำตัวแปรที่ศึกษาได้ไปใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินและการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ศิริวัฒน์ วรรณาม (2540) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมการพยากรณ์ปริมาณการใช้ผลการประเมิน และศึกษาตัวแปรจำแนกลักษณะการใช้ผลการประเมิน: การใช้ในเชิงเครื่องมือและการใช้ในเชิงมนทัศน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 392 คน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินทัศนคติต่อการประเมิน และองค์ประกอบด้านผู้ประเมินและการดำเนินการประเมินสามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณการใช้ผลการประเมินได้ร้อยละ 30

สุนิสา พูลศิริ (2541) ทำการศึกษาสภาพการทำการประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษาและการใช้ผลในกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการทำและการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของผู้บริหารกับการทำการประเมินความต้องการจำเป็น และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของผู้บริหารกับปริมาณการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการกอง จำนวน 88 คน และบุคลากร จำนวน 65 คน ในกรมต่าง ๆ 14 กรมของกระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ไคสแควร์ (χ^2 -test) ที(t-test) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการกอง ร้อยละ 69.30 มีการทำการประเมินความต้องการจำเป็น และนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ร้อยละ 75.68 ส่วนบุคลากรมีการประเมินความต้องการจำเป็นร้อยละ 44.60 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ คือ การได้รับการฝึกอบรม ประสบการณ์ในการประเมิน การได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมิน และทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น และพบว่าตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น สามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นได้ ร้อยละ 28.24

สุวิมล ว่องวาณิช (2543) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดอันดับความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ มีการคัดเลือกสถานศึกษานำร่อง 30 แห่ง เพื่อทดลองให้มีการประเมินผลภายในซึ่งกระจายตามหน่วยงานของสังกัดทั้ง 6 สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมอาชีวศึกษา สำนักงานการศึกษา ท้องถิ่น สำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร โดยกระจายตามพื้นที่เป้าหมาย 5 จังหวัดใน ทุกภูมิภาค ภาคละ 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก ขอนแก่น ลพบุรี นครศรีธรรมราช และ กรุงเทพมหานคร แต่ละจังหวัดมีสถานศึกษานำร่อง 6 แห่ง การคัดเลือกเป็นไปตามความสมัครใจของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา และมีการสำรวจข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นพบว่า

มาตรฐานที่ควรทำการประเมินตนเอง 9 มาตรฐานแรก คือ 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 2) สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขนิสัยของผู้เรียน 3) ทักษะการทำงานของ ผู้เรียน 4) คุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน 5) ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 6) การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและ ช่วยเหลือสังคมของผู้เรียน 7) คุณธรรม จริยธรรมของครู 8) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 9) ความ สามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และได้สำรวจสภาพและความพร้อม ของสถานศึกษา 63 แห่ง พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ทำการประเมินตนเองอย่างไม่เป็นระบบ แต่บุคลากรร้อยละ 80 รับรู้เรื่องร่างมาตรฐานการศึกษาที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ ครูอาจารย์มากกว่าร้อยละ 80 รับรู้เรื่องมาตรฐานการศึกษาที่จัดทำโดยสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ครูอาจารย์มากกว่าร้อยละ 95 ยินดีและเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม ในการประเมินผลภายในและพร้อมที่จะเรียนรู้วิธีการทำการประเมินผลภายใน

เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งกลุ่มผู้แทนจากสถานศึกษานำร่องและนักวิชาการ เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นควรใช้ วิธีการประเมินแบบอิงเกณฑ์ และจำแนกคุณภาพของสถานศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง จุดตัดของคะแนนมีความแตกต่างกันตามสังกัดแต่เหมือนกัน 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและกรมอาชีวศึกษา และยังคงคล้องกับมุมมองของ นักวิชาการ โดยระดับคุณภาพดี ควรได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับพอใช้ ควรมีคะแนน ระหว่างร้อยละ 60 – 70 และระดับต้องปรับปรุง ควรได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 สำหรับเกณฑ์ ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพสำหรับแต่ละมาตรฐานยังสรุปได้ไม่ชัดเจนว่าควรเท่ากันหรือไม่ เนื่องจาก มีความแตกต่างของความคิดเห็นของสถานศึกษาที่มาจากสังกัดที่ต่างกัน และสถานศึกษาเกือบ ทุกสังกัดเห็นว่า โดยภาพรวมผลการประเมินควรสะท้อนผลการดำเนินงานเป็นรายมาตรฐานมากกว่าเสนอผลเป็นรายตัวบ่งชี้

สิริลักษณ์ ค้อชากุล (2544) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัญหาในการควบคุมคุณภาพในระบบประกันคุณภาพการศึกษา คือ บุคลากรบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ ไม่ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรยังไม่ชัดเจนในรูปแบบและวิธีการ คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนหรือตัวแทนจากชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ฝ่ายบริหารขาดการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยการ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เน้นการทำงานเป็นทีม กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ ตัวแทนชุมชนเข้าร่วมในการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ตามที่มาตรฐานกำหนดและพัฒนาไปสู่มาตรฐาน

แคทลียา ศรีแปลก (2544) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนคันทนาเยาว กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แบบสอบถามอย่างง่ายและการวิเคราะห์เอกสาร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษา ได้แก่ ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร ความสามารถในการบริหารจัดการ การมีจิตวิทยาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอของผู้บริหาร ปัจจัยด้านผู้ประเมิน ได้แก่ การพัฒนาตนเองของผู้ประเมินและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ทัศนคติต่อการทำงานประเมินภายในสถานศึกษา การเห็นความสำคัญและคุณค่าของการประเมินภายในสถานศึกษา และการเห็นความสำคัญของผลการประเมิน ปัจจัยด้านกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการทำงานตามวงจรบริหารคุณภาพ PDCA ซึ่งมีการปรับใช้ผลการประเมินตลอดทั้งกระบวนการ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความร่วมมือของผู้ปกครองในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และการพัฒนาตนเองของนักเรียนในด้านการทำงานและการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน ในด้านอุปสรรคในการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนคันทนาเยาว คือ ภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียนมีมาก ทำให้ไม่มีเวลาได้ใกล้ชิดกับนักเรียน และไม่สามารถปรับใช้ผลการประเมินได้อย่างเต็มที่และอุปสรรคด้านนักเรียนบางคนที่ไม่เห็นความสำคัญในการให้ความร่วมมือที่จะพัฒนาตนเองให้มีมาตรฐานสูงขึ้น

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545) ทำการศึกษาเกี่ยวกับโครงการนำร่องระดับชาติเรื่องกระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การประเมินและการประกัน เพื่อประเมินกระบวนการและผลการดำเนินงานการปฏิรูปโรงเรียนของโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนนำร่อง จำนวน 250 โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพเริ่มต้นและสภาพการเปลี่ยนแปลง 2) การศึกษาผลและผลกระทบ ปัจจัยและเงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และ 3) การสังเคราะห์สรุปรูปแบบการประเมินและการประกัน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 250 คน ครูและบุคลากร จำนวน 7,444 คน นักเรียน จำนวน 6,584 คน กรรมการโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6,653 คน นักวิจัยพื้นที่ จำนวน 44 คนละ รวม 105 คน คณะผู้ศึกษาวิจัยและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 25 คน เจ้าหน้าที่หรือผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนนำร่องระดับชาติทั้งส่วนกลางและภูมิภาค จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพเริ่มต้นของโรงเรียนนำร่อง โดยเฉลี่ยการดำเนินงานตามภารกิจหลักมีค่าเท่ากับ 3.00 (จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน) ในด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดกระบวนการสอน

และกระบวนการเรียนรู้ของครู การพัฒนาบุคลากร แสดงว่าโดยเฉลี่ยผู้บริหารและครูได้ตระหนักถึงความสำคัญ มีความรู้และได้นำความรู้มาวางแผนและดำเนินการบ้างแล้ว แต่งานด้านการประเมินการเรียนรู้และการประกันคุณภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 แสดงว่าโดยเฉลี่ยผู้บริหารและครูได้ตระหนักถึงความสำคัญ มีความรู้ในเรื่องนั้นแต่ยังมิได้ดำเนินการ 2) ผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินโครงการ หลังจากเข้าโครงการพบว่า ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับภารกิจ 4 งาน คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการประเมินการเรียนรู้และการประกัน มีปริมาณความเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากการวัดครั้งแรกร้อยละ 20-25 ตามทัศนะของผู้บริหาร ร้อยละ 10-30 ตามทัศนะของครู และร้อยละ 10 ตามทัศนะของนักเรียน 3) ผลการสังเคราะห์สรุปรูปแบบการประเมินและการประกันคุณภาพ รูปแบบการประเมินการเรียนรู้ แนวโน้มที่โรงเรียนนำร่องได้พัฒนาขึ้น ได้แก่ รูปแบบการใช้วิธีการหลากหลายในการประเมิน รูปแบบผู้ปกครองอาสาสมัครร่วมประเมินการเรียนรู้ รูปแบบการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รูปแบบโรงเรียนปลอด "0" และรูปแบบการประเมินแบบบูรณาการกับการเรียนการสอนและประกันคุณภาพ รูปแบบทั้ง 5 รูปแบบนี้มีรูปแบบสุดท้ายที่บูรณาการการประเมินกับกิจกรรมอื่น ๆ ส่วนสี่รูปแบบแรกมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชา แต่ยังเป็นโครงการแยกจากกิจกรรมอื่น ๆ รูปแบบการประกันคุณภาพที่โรงเรียนนำร่องได้พัฒนาขึ้น ได้แก่ รูปแบบการปฏิบัติงานโดยใช้วงจร PDCA รูปแบบการประกันคุณภาพที่บูรณาการกับการปฏิบัติงานของครู และรูปแบบการแก้ปัญหาเร่งด่วนของโรงเรียนทั้ง 3 รูปแบบนี้ มีรูปแบบที่ 2 แบบเดียวเท่านั้นที่มีความสมบูรณ์และบูรณาการกับกิจกรรมอื่น ๆ ครูทุกคน เข้าใจหลักการและร่วมมือร่วมพลังดำเนินงาน มีการผสมผสานงานประกันคุณภาพเป็นเนื้อเดียวกันกับเรื่องการทำงาน ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพในทุกกิจกรรมการดำเนินงานของครู ซึ่งส่งผลต่อการเกิดคุณภาพของผู้เรียน

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2545) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หมโนทัศน์และการปฏิบัติงานประเมินผลภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหมโนทัศน์และการปฏิบัติงานประเมินผลภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) วิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จระดับสูงและระดับต่ำ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 929 คน จาก 61 โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อจำแนกระดับหมโนทัศน์และการปฏิบัติงาน รูปแบบโรงเรียนและคัดเลือกกรณีศึกษา 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จระดับสูง และโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จระดับต่ำ ผลการวิจัย พบว่า สามารถจำแนกโรงเรียนตามระดับหมโนทัศน์และการปฏิบัติงานประเมินผลภายในสถานศึกษาได้ 4 รูปแบบ โดยโรงเรียนรูปแบบที่ 1

มีมีโนทัศน์และการปฏิบัติงานระดับสูงมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 21.30 โรงเรียนรูปแบบที่ 2 มีมีโนทัศน์ระดับสูงแต่การปฏิบัติงานระดับต่ำ โรงเรียนรูปแบบที่ 3 มีมีโนทัศน์ระดับต่ำแต่การปฏิบัติงานระดับสูง และโรงเรียนรูปแบบที่ 4 มีมีโนทัศน์และการปฏิบัติงานระดับต่ำมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็น ร้อยละ 26.20 โดยมีแนวทางการปฏิบัติงานประเมินผลภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนทั้ง 4 รูปแบบ มีแนวทางในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่สอดคล้องกัน มีเพียงบางส่วนที่โรงเรียนรูปแบบที่ 1 ปฏิบัติแตกต่างจากโรงเรียนรูปแบบอื่น ส่วนสภาพการปฏิบัติงานประเมินผลภายในของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จระดับสูง มีการปฏิบัติงานตามวงจร PDCA อย่างต่อเนื่องอยู่ในวงจรการทำงานปกติ ส่วนโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จระดับต่ำ มีการปฏิบัติงานในขั้นตอน P และ D เท่านั้น และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานประเมินผลภายในสถานศึกษา คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ความพร้อมในการทำงานของบุคลากร 3) การทำงานเป็นทีม 4) การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและอยู่ในวงจรปกติของการทำงาน 5) การมีส่วนร่วมของชุมชน และ 6) ความรู้สึกในการเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน

Preskill and Caracelli (2003) ได้ทำการสำรวจการพัฒนาโนทัศน์การใช้ผลการประเมินจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการประเมินซึ่งเป็นสมาชิก Topical Interest Group (TIG) จำนวน 530 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 6 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบ ตอนที่ 2 รูปแบบของการประเมิน ตอนที่ 3 บทบาทของนักประเมิน ตอนที่ 4 ประเด็นเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมิน ตอนที่ 5 ความคลาดเคลื่อนการใช้ผลการประเมิน และตอนที่ 6 การเปลี่ยนแปลงทางการประเมิน จากการสำรวจพบว่า นักประเมินเห็นว่า จุดประสงค์หลักของการประเมินคือ การช่วยพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ขององค์กร โดยการเสนอสารสนเทศที่นำมาประกอบการตัดสินใจ วิธีการปรับปรุงโครงการและการตัดสินใจคุณค่าการประเมินที่สำคัญในปัจจุบัน คือ การประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) แบบเน้นการมีส่วนร่วม (Participatory emphasis) แบบเน้นการเรียนรู้ขององค์กร (Organization learning emphasis) แบบเสริมพลังอำนาจ (Empowerment approve) กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมิน คือ การวางแผนการใช้ผลการประเมินก่อนการประเมินการกำหนดความต้องการใช้ผลการประเมินของผู้ใช้ การออกแบบการประเมินที่ใช้ทุนน้อย การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการประเมินที่ตรงความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการรายงานผลการประเมิน และยังพบว่าลักษณะการใช้ผลการประเมิน มี 3 ลักษณะคือ การใช้ในเชิงแนวคิด (Conceptual use) การใช้ในเชิงเครื่องมือ (Instrumental use) และการใช้ในเชิงเชิญชวน (Pursuasive use) และพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินแนวใหม่ จาก บริบทขององค์กร และกระบวนการประเมิน โดยบริบทขององค์กร ประกอบด้วย ความต้องการสารสนเทศของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการใช้ผลการประเมิน และสรุปว่าการประเมินเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงในหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

4.2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินภายนอก

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ผลการประเมิน ดังตาราง 2.5

ตารางที่ 2.5 การสังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินจากงานวิจัยและแนวคิดของนักประเมิน

ผู้วิจัยหรือนักประเมิน ตัวแปร	Weiss (1972)	Altschuld et al. (1993)	Cousins & Leithwood (1986)	Putt & Springer (1989)	Johnson (1998)	Preskill & caracelli (2003)	ศิริวัฒน์ (2540)	สุดนิสา (2541)	พทีเ 2544	ศิริชัย (2545)
	1. ลักษณะของผู้ประเมิน*									
- ความตั้งใจและความจริงจัง					/					
- ความรู้ความสามารถ					/					
- ความน่าเชื่อถือ	/				/					/
- บุคลิกภาพ*					/					
- ทักษะการสื่อสาร*										/
2. ลักษณะของผู้ใช้ผลการประเมิน*										
- ทักษะคิดต่อการประเมิน*		/			/		/	/	/	/
- การมีส่วนร่วมในการประเมิน		/	/		/	/				/
- ระดับการศึกษา*		/	/							
- ความต้องการใช้ผลการประเมิน									/	/
- ความรู้และความเข้าใจด้าน การประเมิน*		/	/		/					
- การฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมิน*			/							
- ประสบการณ์ด้านการประเมิน*		/	/							
3. ลักษณะขององค์กร*										
- โครงสร้างขององค์กร		/								
- จำนวนบุคลากร**		/	/						/	
- การกระจายอำนาจ		/								
4. ลักษณะของการประเมิน										
- ความตรงประเด็น		/			/				/	/
- คุณภาพของการประเมิน		/	/		/				/	/
- กลยุทธ์ในการเผยแพร่	/	/			/	/			/	/
5. ลักษณะของผลการประเมิน*										
- ความตรงต่อเวลา	/		/	/	/					/
- ความถูกต้อง ครบถ้วน*	/		/		/					/
- ความชัดเจนในการสื่อความหมาย*	/				/					
- ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ*	/		/	/	/				/	/

หมายเหตุ * ตัวแปรที่นำมาศึกษา

** ผู้วิจัยเลือกศึกษาตัวแปรขนาดของสถานศึกษาแทน

จากตารางที่ 2.5 พบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมิน 2) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ใช้ผลการประเมิน 3) ปัจจัยด้านลักษณะบริบทขององค์กร 4) ปัจจัยด้านลักษณะของการประเมิน และ 5) ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมิน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอก ผู้วิจัยจึงไม่ได้ศึกษาปัจจัยด้านลักษณะของการประเมิน เพราะวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก 2) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ใช้ผลการประเมิน 3) ปัจจัยด้านลักษณะบริบทขององค์กร และ 4) ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมิน นักประเมินจำเป็นต้องมีบุคลิกภาพและทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถเจรจาประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คุณลักษณะเหล่านี้จะส่งเสริมการใช้ผลการประเมิน (Johnson, 1998 และศิริชัย กาญจนวาสี, 2545) ส่วนความตั้งใจและความจริงใจ ความรู้ความสามารถ ความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษา เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้ประเมินหมายถึง ผู้ประเมินภายนอกซึ่งเป็นผู้ประเมินที่ได้ผ่านการคัดเลือก และได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา**ลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ในด้านบุคลิกภาพและทักษะการสื่อสาร**ว่าน่าจะมีผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา

2. ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ใช้ผลการประเมิน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการใช้ผลการประเมินคือ ผู้บริหารสถานศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2544) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การพิจารณาหรือยอมรับการประเมินขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้ตัดสินใจ ทัศนคติที่ดีต่อการประเมินมีผลต่อการใช้ผลการประเมิน (ศิริวัฒน์ วรรณาม, 2540; สุธนินสา พูลศิริ, 2541; แคทเลียา ศรีแปลก, 2544; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545; Altschuld et al., 1993; Johnson, 1998) นอกจากนี้จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมิน ประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสพการณ์ด้านการประเมินส่งผลต่อการใช้ผลการประเมิน (Cousins and Leithwood, 1986; Altschuld et al., 1993; Johnson, 1998) ส่วนในเรื่องความต้องการใช้ผลการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษาเนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษาต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องนำผลการประเมินคุณภาพมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาของตนเอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา**ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมิน**

คุณภาพภายนอก ประสิทธิภาพการอบรมเกี่ยวกับการประเมิน และประสิทธิภาพด้านการประเมินว่าน่าจะมีผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา

3. ปัจจัยด้านลักษณะขององค์กร จากการสังเคราะห์งานวิจัยของ Cousins and Leithwood (1986) และ Altschuld et al. (1993) และการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนคันทนาเยาว กรุงเทพมหานคร ของ แคทลียา ศรีแปลก (2544) พบว่า โครงสร้างขององค์กร จำนวนบุคลากร และการกระจายอำนาจส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายใน แต่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษา ในด้านโครงสร้างขององค์กร และการกระจายอำนาจ เนื่องจากสถานศึกษาต่าง ๆ อยู่ภายใต้โครงสร้างการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นระบบเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะด้าน จำนวนบุคลากร และเลือกใช้ขนาดของสถานศึกษาแทน เนื่องจากจากการสังเคราะห์งานวิจัย ที่เกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีการบริหารงานที่แตกต่างกัน เนื่องจากความแตกต่างกันในด้านภาระงานและปริมาณงาน (สมศักดิ์ มั่นสวัสดิ์, 2531; เซาร์ พูลนวม, 2533; สามารถ รักษาศิลป์, 2534)

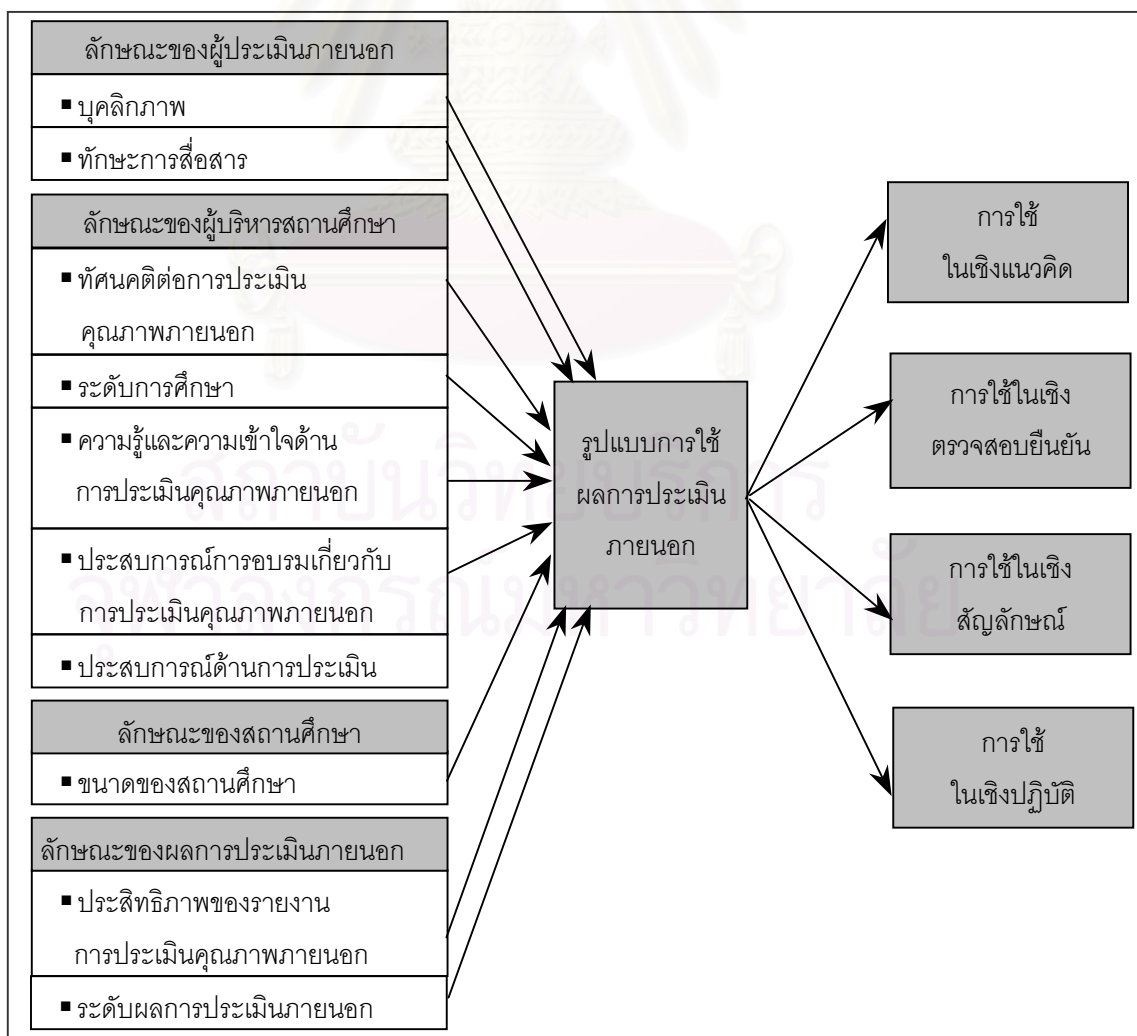
ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา**ลักษณะของสถานศึกษา ในด้านขนาดของสถานศึกษา**ว่าน่าจะมีผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา

4. ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมิน จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย พบว่า ลักษณะของผลการประเมินในด้านความตรงต่อเวลา ความถูกต้อง ครบถ้วน และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติส่งผลต่อการใช้ผลการประเมิน (แคทลียา ศรีแปลก, 2544; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545; Weiss, 1972; Cousins and Leithwood, 1986; Putt and Springer, 1989; Altschuld et al., 1993) เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการประเมินภายนอก ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาด้านความตรงต่อเวลา เนื่องจากเงื่อนไขในเรื่องของการได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ต้องดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่กำหนดขึ้นเหมือนกันทุกสถานศึกษา และจากการศึกษาผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาที่ได้รับการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก พบว่า มีความหลากหลายของระดับผลการประเมินภายนอก กล่าวคือ มีทั้งสถานศึกษาที่มีผลการประเมินที่ดี คือ มีผลการประเมินระดับดี ทุกมาตรฐาน และสถานศึกษาที่มีผลการประเมินทั้งระดับดี (3) ระดับพอใช้ (2) และระดับควรปรับปรุง (1)

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา**ลักษณะของผลการประเมินภายนอก ในด้านประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก** ประกอบด้วย ความถูกต้อง ครบถ้วน ความชัดเจนในการสื่อความหมาย และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และ**ระดับผลการประเมินภายนอก**ว่าน่าจะมีผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกใน 4 รูปแบบ คือ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน 3) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และ 4) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ และปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ประกอบด้วย บุคลิกภาพและทักษะการสื่อสาร 2) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ทักษะติดต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้าน การประเมิน 3) ลักษณะของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา 4) ลักษณะของผลการประเมินภายนอก ประกอบด้วย ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก และระดับผลการประเมินภายนอก ซึ่งนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 2.7

แผนภูมิที่ 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์สองประการ ประการแรก เพื่อศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอก และประการที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (polytomous logistic regression analysis) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) เริ่มจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้จังหวัดและขนาดของสถานศึกษาเป็นระดับชั้น (strata) แล้วสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ตามสัดส่วนของขนาดของสถานศึกษาในแต่ละจังหวัด โดยแบ่งสถานศึกษาเป็น 3 ขนาดตามลักษณะการแบ่งของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546) คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยมีเกณฑ์ในการแบ่งสถานศึกษา รายละเอียดดังแสดงในตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์จำแนกขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน
สถานศึกษาขนาดเล็ก	ไม่เกิน 300 คน
สถานศึกษาขนาดกลาง	301 – 1,000 คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่	1,101 คนขึ้นไป

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้จำแนกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกได้จำนวนสถานศึกษาที่จำแนกตามเกณฑ์ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนและร้อยละของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

จังหวัด	จำนวนสถานศึกษา (ร้อยละ)			
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
1. กรุงเทพมหานคร	10 (14.93)	16 (21.92)	33 (42.31)	59 (27.06)
2. ขอนแก่น	14 (20.89)	16 (21.92)	9 (11.54)	39 (17.89)
3. ชลบุรี	14 (20.89)	15 (20.55)	11 (14.10)	40 (18.35)
4. เชียงใหม่	14 (20.89)	12 (16.44)	14 (17.95)	40 (18.35)
5. สงขลา	15 (22.40)	14 (19.17)	11 (14.10)	40 (18.35)
รวม	67 (100.00)	73 (100.00)	78 (100.00)	218 (100.00)

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (Yamane, 1967) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มร้อยละ 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 142 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ปรับเพิ่มให้เป็นจำนวนเต็มเป็นจำนวนทั้งหมด 150 โรงเรียน

2. เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 150 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในตาราง 3.2 ผลจากการคำนวณทำให้ผู้วิจัยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ดังแสดงเปรียบเทียบกับประชากรในตาราง 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนและร้อยละของประชากร และกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกจำแนกตามจังหวัดและขนาดของสถานศึกษา

จังหวัด	จำนวนประชากร (ร้อยละ)				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ)			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1. กรุงเทพมหานคร	10(14.93)	16(21.92)	33(42.31)	59(27.06)	6(13.33)	11(22.00)	22(40.00)	39(26.00)
2. ขอนแก่น	14(20.89)	16(21.92)	9(11.54)	39(17.89)	10(22.22)	10(20.00)	7(12.73)	27(18.00)
3. ชลบุรี	14(20.89)	15(20.55)	11(14.10)	40(18.35)	9(20.00)	11(22.00)	8(14.55)	28(18.67)
4. เชียงใหม่	14(20.89)	12(16.44)	14(17.95)	40(18.35)	10(22.22)	8(16.00)	10(18.18)	28(18.67)
5. สงขลา	15(22.40)	14(19.17)	11(14.10)	40(18.35)	10(22.22)	10(20.00)	8(14.55)	28(18.67)
รวม	67(100.00)	73(100.00)	78(100.00)	218(100.00)	45(100.00)	50(100.00)	55(100.00)	150(100.00)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา และ 2) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา** เป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นในลักษณะของตัวแทนสถานศึกษา โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบในเรื่องการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเป็นผู้ตอบ แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา เป็นการสอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา ประกอบด้วย ชื่อรายการคำถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ชื่อสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา จำนวนนักเรียนในโรงเรียน วันเดือนปี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก วันเดือนปี ที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการประเมินภายนอกที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก รูปแบบของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบเติมคำ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้ประเมินภายนอก เป็นการสอบถามความคิดเห็นของสถานศึกษาที่มีต่อผู้ประเมินภายนอกที่เข้ามาตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ประกอบด้วย ชื่อรายการคำถามความคิดเห็นของสถานศึกษาที่มีต่อผู้ประเมินภายนอกแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ และ 2) ด้านทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของผลการประเมินภายนอก เป็นการสอบถามความคิดเห็นของสถานศึกษาที่มีต่อรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย ชื่อรายการคำถามความคิดเห็นที่มีต่อรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในด้านประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) จำนวน 4 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก เป็นการสอบถามถึงการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ซึ่งประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ 1) การใช้ในเชิงแนวคิด (conceptual use) 2) การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (legitimate use) 3) การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (symbolic use) และ 4) การใช้ในเชิงปฏิบัติ (instrumental use) รูปแบบคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก และแบบเติมคำ จำนวน 20 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนมีค่าเท่ากันทุกข้อดังนี้

ถ้าตอบว่า ปฏิบัติ	ให้	1 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่ปฏิบัติ	ให้	0 คะแนน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา เป็นข้อรายการคำถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสถานศึกษาที่มีต่อการประเมินภายนอกในด้านกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้ประเมินภายนอก ผลการประเมินภายนอก ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอก ลักษณะของผลการประเมินภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ รูปแบบคำถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

2. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาลักษณะของปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการสอบถามข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ข้อรายการคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่เป็นผู้บริหาร ระยะเวลาที่บริหารสถานศึกษาปัจจุบัน ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน รูปแบบคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบเติมคำ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการสอบถามความรู้สึกนึกคิดของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งอาจเป็นไปในทางบวก ทางลบหรือเป็นกลางก็ได้ รูปแบบคำถามมีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราจำแนกความหมาย (semantic differential scale) แบบสเกล 7 ช่วง จำนวน 26 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

2.1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนสำหรับข้อความทางซ้ายที่มีลักษณะเป็นคำคุณศัพท์ทางบวก ส่วนข้อความทางขวาเป็นคำคุณศัพท์ทางลบ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 24 และ 25 มีดังนี้

เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมากที่สุด	ให้	7 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมาก	ให้	6 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายค่อนข้างมาก	ให้	5 คะแนน
ทั้งสองอย่างพอ ๆ กัน	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวาค่อนข้างมาก	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวามาก	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวามากที่สุด	ให้	1 คะแนน

2.2 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนสำหรับข้อความทางซ้ายที่มีลักษณะเป็นคำคุณศัพท์ทางลบ ส่วนข้อความทางขวาเป็นคำคุณศัพท์ทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 4, 6, 8, 9, 12, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23 และ 26 มีดังนี้

เห็นด้วยกับข้อความทางขวามากที่สุด	ให้	7 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวามาก	ให้	6 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางขวาค่อนข้างมาก	ให้	5 คะแนน
ทั้งสองอย่างพอ ๆ กัน	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายค่อนข้างมาก	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมาก	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยกับข้อความทางซ้ายมากที่สุด	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 ความรู้และความเข้าใจในการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการตรวจสอบความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ประกอบด้วยข้อรายการคำถามเกี่ยวกับความหมายและหลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก เกณฑ์และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก และประโยชน์ที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอก รูปแบบของคำถามเป็นแบบสอบประเภทถูกผิด จำนวน 40 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนดังนี้

3.1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนข้อคำถามทางบวก ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 21, 22, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 37 และ 40 มีดังนี้

ถ้าตอบว่าเป็นข้อความที่ถูกต้อง	ให้	1 คะแนน
ถ้าตอบว่าเป็นข้อความที่ผิด	ให้	0 คะแนน

3.2 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนข้อคำถามทางลบ ได้แก่ ข้อที่ 3, 9, 14, 16, 18, 20, 23, 24, 25, 27, 30, 31, 34, 38 และ 39 มีดังนี้

ถ้าตอบว่าเป็นข้อความที่ผิด	ให้	1 คะแนน
ถ้าตอบว่าเป็นข้อความที่ถูกต้อง	ให้	0 คะแนน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก จำนวน 3 ท่าน (รายนามดังในภาคผนวก ก) โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับดี พอใช้และควรปรับปรุง ทั้งนี้เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นต่อไป สำหรับกรอบการสัมภาษณ์ประกอบด้วยประเด็นหลักในเรื่อง

1. การใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาหลังจากได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
2. ลักษณะของผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ
3. ความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถามและออกแบบแบบสอบถาม โดยการสร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปร ดังแสดงในตาราง 3.4

ตารางที่ 3.4 โครงสร้างของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตอนที่	เนื้อหา	ข้อที่	จำนวนข้อ
■ แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา			
1.	ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา	1. สถานภาพทั่วไป 2. ขนาดของสถานศึกษา	6 1
		3. ระดับผลการประเมินภายนอก	1

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ตอนที่	เนื้อหา	ข้อที่	จำนวนข้อ
2. ลักษณะของผู้ประเมินภายนอก	1. ด้านบุคลิกภาพ	1-5	5
	2. ด้านทักษะการสื่อสาร	6-10	5
3. ลักษณะของผลการประเมินภายนอก	1. ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก	1-4	4
	4. รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก	1. การใช้ในเชิงแนวคิด	1-7
4. รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก	2. การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน	8-11	4
	3. การใช้ในเชิงสัญลักษณ์	12-16	5
	4. การใช้ในเชิงปฏิบัติ	17-20	4
	■ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา		
1. ข้อมูลภูมิหลังของผู้บริหารสถานศึกษา	1. สถานภาพทั่วไป	1,2,4,5,6	5
	2. ระดับการศึกษา	3	1
	3. ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับ การประเมินคุณภาพภายนอก	7	1
	4. ประสบการณ์ด้านการประเมิน	8	1
2. ทศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก		1-26	26
3. ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมิน คุณภาพภายนอก	1. ความหมายและหลักการของการ ประเมินคุณภาพภายนอก	1-10	10
	2. วัตถุประสงค์ของการประเมิน คุณภาพภายนอก	11-15	5
	3. ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพ ภายนอก	16-20	5
	4. การดำเนินการประเมินคุณภาพ ภายนอก	21-30	10
	5. เกณฑ์และมาตรฐานที่ใช้ใน การประเมินคุณภาพภายนอก	31-35	5
	6. ประโยชน์ที่ได้จากการประเมิน คุณภาพภายนอก	36-40	5

ขั้นตอนที่ 4 สร้างแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา และแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาฉบับร่าง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ในขั้นตอนที่ 1) และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา (ในขั้นตอนที่ 2) มาสร้างเป็นรายละเอียดของข้อคำถามในแต่ละตอนตามโครงสร้างของแบบสอบถามที่กำหนดไว้ (ในขั้นตอนที่ 3)

สำหรับการวัดทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานั้น ผู้วิจัยใช้คำถามที่มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตรฐานความหมาย (Semantic differential scale) แบบสเกล 7 ช่วง จำนวน 26 ข้อ โดยสำรวจคำคุณศัพท์เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว จำนวน 30 ท่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดที่หมายของทัศนคติ คือ การประเมินคุณภาพภายนอกในความเห็นของข้าพเจ้า
2. สำรวจคำคุณศัพท์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยนำที่หมายไปเขียนบนแบบสำรวจคำคุณศัพท์ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก (ดังในภาคผนวก ค) พร้อมชี้แจงการตอบแบบสำรวจ แล้วจัดส่งแบบสำรวจดังกล่าวไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินภายนอกในรอบสอง ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์
3. คัดเลือกคำคุณศัพท์ โดยนำคำคุณศัพท์ทั้งหมดที่ได้มาจัดหมวดหมู่ รวมคำที่คล้ายกันมาก และตรงกันข้ามเข้าด้วยกัน แล้วบันทึกความถี่ของคำคุณศัพท์แต่ละหมวดไว้ เรียงลำดับความถี่จากสูงสุดไปต่ำสุด แล้วคัดเอาคำคุณศัพท์ที่มีความถี่สูง 26 อันดับแรกมาเขียนเป็นข้อคำถาม (ดังแสดงในภาคผนวก ค)

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นส่งแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน (รายนามดังในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบการพิมพ์ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน คือ คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC (Item objective congruence) ที่คำนวณได้มากกว่า .50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541) ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (รายละเอียดของการปรับปรุงดังแสดงในภาคผนวก จ) ทำให้ได้แบบสอบถามที่มีข้อรายการคำถามครอบคลุมเนื้อหา รวมทั้งภาษาที่ใช้สื่อมีความหมายชัดเจนตรงกัน

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ทดลองใช้กับสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว จำนวน 30 โรงเรียน เพื่อตรวจสอบค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามแบบความสอดคล้องภายใน โดยใช้การประมาณค่าความเที่ยงตามสูตรของ Cronbach's Alpha (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541) พบว่า แบบสอบถามทั้งสองฉบับมีค่าความยาก อำนาจจำแนก และความเที่ยงอยู่ในระดับที่ใช้ได้ ดังแสดงในตาราง 3.5

ตารางที่ 3.5 ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง“ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”

รายการแบบสอบถาม	จำนวน ข้อคำถาม	คุณภาพของแบบสอบถาม		
		ค่าความยาก	อำนาจจำแนก	ความเที่ยง
1. แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา				
1.1 ลักษณะของผู้ประเมินภายนอก	10	-	-	.922
1.2 ลักษณะของผลการประเมินภายนอก	4	-	-	.936
1.3 รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก	20	-	-	.729
2. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา				
2.1 ทักษะติดต่อการประเมินคุณภาพภายนอก	26	-	-	.925
2.2 ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมิน คุณภาพภายนอก	40	.21 - .80	.20 - .38	.699

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ดำเนินการขอข้อมูลรายชื่อสถานศึกษาที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

2. ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัด

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 ฉบับ และขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่อยู่ผู้วิจัยได้เจ้าหน้าที่ของ ถึงผู้วิจัยพร้อมทั้งติดดวงตราไปรษณียากรไว้เรียบร้อยแล้วเพื่อความสะดวกในการส่งกลับ และส่วนหนึ่งใช้วิธีการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

4. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาส่วนหนึ่ง และได้ติดตามแบบสอบถามโดยการโทรศัพท์ประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรือครูที่รับผิดชอบของสถานศึกษา โดยเริ่มเก็บข้อมูลในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2547 ถึงวันที่ 22 มีนาคม 2547 รวมระยะเวลาที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 36 วัน ทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ในการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 147 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.00 ของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

วิธีจัดกระทำกับข้อมูล

1. ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา

จากคะแนนความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้จำแนกผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ ($\bar{x} = 30.12$) ดังนี้

กลุ่มสูง หมายถึง กลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคะแนนความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มต่ำ หมายถึง กลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคะแนนความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

2. ผลการประเมินภายนอก

จากผลการประเมินภายนอกที่สถานศึกษาได้รับรายงานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา 14 มาตรฐาน ผู้วิจัยได้จำแนกระดับผลการประเมินภายนอกเป็น 3 ระดับ โดยอิงเกณฑ์การแบ่งระดับคุณภาพของสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้วิจัยพิจารณาจากหลักการที่ว่า การประเมินภายนอกในรอบแรกเป็นการยืนยันผลการประเมินภายในของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นผลการประเมินภายนอกของแต่ละสถานศึกษาอาจจะมีมาตรฐานไม่เท่ากันและเปรียบเทียบกันได้ยาก เพื่อให้การจำแนกระดับผลการประเมินภายนอกมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจำแนกตามจำนวนมาตรฐานการศึกษาที่ได้รับผลการประเมินในระดับดี (3) ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พิจารณาระดับคุณภาพในแต่ละด้านของสถานศึกษาจากจำนวนมาตรฐานที่ได้รับผลการประเมินภายนอกในระดับดี (3) ตามเกณฑ์ดังแสดงในตาราง 3.6

ตารางที่ 3.6 เกณฑ์การจำแนกระดับคุณภาพผลการประเมินภายนอกด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับคุณภาพ	จำนวนมาตรฐานที่ได้รับผลการประเมินภายนอกในระดับดี (3)		
	ด้านผู้เรียน (7 มาตรฐาน)	ด้านครูผู้สอน (2 มาตรฐาน)	ด้านผู้บริหาร (5 มาตรฐาน)
■ ระดับ 3 (75 %)	6-7 มาตรฐาน	2 มาตรฐาน	4-5 มาตรฐาน
■ ระดับ 2 (50 - 74 %)	4-5 มาตรฐาน	1 มาตรฐาน	3 มาตรฐาน
■ ระดับ 1 (ต่ำกว่า 50 %)	0-3 มาตรฐาน	0 มาตรฐาน	0-2 มาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 จากระดับคุณภาพในแต่ละด้าน นำมาพิจารณาจำแนกผลการประเมินภายนอก เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ผลการประเมินภายนอกในระดับดี หมายถึง ผลการประเมินภายนอกมีระดับคุณภาพระดับ 3 ในทุกด้าน (ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหาร)

ผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ หมายถึง ผลการประเมินภายนอกมีระดับคุณภาพระดับ 2 ในทุกด้าน หรือ ระดับ 3 และระดับ 2 ในบางด้าน

ผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง หมายถึง ผลการประเมินภายนอกมีระดับคุณภาพระดับ 1 ในทุกด้าน หรือระดับ 1 ในบางด้าน

3. รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก

การใช้ผลการประเมินภายนอกทั้ง 4 รูปแบบ จากข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินตนเองของสถานศึกษามาจำแนกเป็นกลุ่มดังนี้คือ

กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน หมายถึง สถานศึกษาที่ประเมินว่าได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในรูปแบบนั้นครบตามตัวบ่งชี้

กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน หมายถึง สถานศึกษาที่ประเมินว่าได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในรูปแบบนั้นแต่ไม่ครบตามตัวบ่งชี้

กลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก หมายถึง สถานศึกษาที่ประเมินว่าไม่ได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในรูปแบบนั้นเลย

4. ผู้วิจัยได้จัดทำกับตัวแปรคุณลักษณะของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา โดยการแปลงตัวแปร ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา ระดับผลการประเมินภายนอก และระดับการศึกษา ประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสพการณ์ด้านการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 3.7

ตารางที่ 3.7 ตัวแปรต้นมีคุณลักษณะของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวแปรคุณลักษณะ	ตัวแปรต้นมี
1. ขนาดของสถานศึกษา	1. สถานศึกษาขนาดใหญ่ 2. สถานศึกษาขนาดกลาง
2. ระดับผลการประเมินภายนอก	1. สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง 2. สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้
3. ระดับการศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท
4. ประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก
5. ประสพการณ์ด้านการประเมิน	1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์ด้านการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน โดยการนำเสนอสามตอนแรกเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows version 10.0 ส่วนตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีรายละเอียดการวิเคราะห์ในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของสถานภาพทั่วไป และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยเป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และลักษณะของสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) ของตัวแปรต่อเนื้อที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก ทศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกทั้ง 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน 3) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และ 4) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ และการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (polytomous logistic regression analysis)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

ผู้วิจัยแปลผลการให้คะแนนประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

อยู่ในระดับ พอใช้

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

อยู่ในระดับ ดี

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

อยู่ในระดับ ดีมาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประการที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสถานภาพทั่วไป และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติในการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ที่ประมาณค่าได้จากพารามิเตอร์ของข้อมูล หมายถึง ขนาดการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามในรูปของอัตราส่วนแต่มีต่อ
Exp (B)	แทน	อัตราส่วนแต่มีต่อ (odds ratio) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของแต่มีต่อ (odds) ตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ
Wald	แทน	ค่าสถิติวาลด์ (Wald statistic) หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยไม่เท่ากับศูนย์
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error) ที่เกิดจากการประมาณค่าพารามิเตอร์
-2LL	แทน	ค่า -2 ลอการิทึมไลก์ลิฮูดส์ ($-2 \log \text{likelihood}$) หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสัดส่วนของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของตัวแปรต่าง ๆ ในการนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

PERSONA	หมายถึง	บุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก
COMMU	หมายถึง	ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก

ATTIEVA	หมายถึง	ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา
MED	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท
KNOWEVA	หมายถึง	ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา
EXPERSEM	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก
EXPEREVA	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน
LARGSIZE	หมายถึง	สถานศึกษาขนาดใหญ่
MIDSIZE	หมายถึง	สถานศึกษาขนาดกลาง
REPORT	หมายถึง	ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
REFORRES	หมายถึง	สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง
FAIRES	หมายถึง	สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้

รูปแบบของการใช้ผลการประเมินภายนอก

CONCEUSE	หมายถึง	รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด
LEGITUSE	หมายถึง	รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน
SYMBOUSE	หมายถึง	รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์
INSTRUSE	หมายถึง	รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของสถานภาพทั่วไป และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ตอนย่อย คือ ตอนแรก เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป ตอนที่สอง เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน และเป็นผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา และความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา รายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป

การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ตอนย่อย คือ ตอนแรก เป็นผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา และตอนที่สอง เป็นผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

ได้แก่ ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในฐานะตัวแทนของสถานศึกษา ประกอบด้วย เพศ อายุ และตำแหน่งที่รับผิดชอบ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษาในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 147 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 97 คน (ร้อยละ 65.99) ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 74.83) รองลงมาคือ มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี จำนวน 24 คน (ร้อยละ 16.33) และมีอายุมากกว่า 50 ปี น้อยที่สุดเป็นจำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.36) และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา จำนวน 112 คน (ร้อยละ 76.19) รองลงมาคือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน (ร้อยละ 18.37) และเป็นผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาน้อยที่สุดเป็นจำนวน 8 คน (ร้อยละ 5.44) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	50	34.01
หญิง	97	65.99
รวม	147	100.00
อายุ		
20 – 30 ปี	11	7.48
31 – 40 ปี	24	16.33
41 – 50 ปี	110	74.83
มากกว่า 50 ปี	2	1.36
รวม	147	100.00
ตำแหน่งที่รับผิดชอบ		
ผู้ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา	112	76.19
ผู้บริหารสถานศึกษา	27	18.37
ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	8	5.44
รวม	147	100.00

1.1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระยะเวลาที่เป็นผู้บริหาร และระยะเวลาที่บริหารสถานศึกษาแห่งนี้ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 147 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 96 คน (ร้อยละ 65.31) ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี จำนวน 73 คน (ร้อยละ 49.66) รองลงมาคือ มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 60 คน (ร้อยละ 40.82) และมีอายุอยู่ในช่วง 20 - 30 ปี น้อยที่สุดเป็นจำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.04) ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 83 คน (ร้อยละ 56.46) รองลงมาคือ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ จำนวน 30 คน (ร้อยละ 20.41) ส่วนตำแหน่งผู้จัดการมีจำนวนน้อยที่สุดเป็นจำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.12) ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษามาแล้ว 0 – 5 ปี จำนวน 40 คน (ร้อยละ 27.21) รองลงมาคือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษามาแล้ว 11 – 15 ปี จำนวน 39 คน (ร้อยละ 26.53) และเป็นผู้บริหารสถานศึกษามาแล้วมากกว่า 20 ปี น้อยที่สุดเป็นจำนวน 19 คน (ร้อยละ 12.92) และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่บริหารสถานศึกษาปัจจุบันมาแล้วยังอยู่ในช่วง 0 – 5 ปี จำนวน 83 คน (ร้อยละ 56.46) รองลงมาคือ บริหารสถานศึกษาปัจจุบันมาแล้วยังอยู่ในช่วง 6 – 10 ปี จำนวน 31 คน (ร้อยละ 21.09) และบริหารสถานศึกษาปัจจุบันมากกว่า 20 ปี น้อยที่สุดเป็นจำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.73) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.2

ตารางที่ 4.2 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	96	65.31
หญิง	51	34.69
รวม	147	100.00
อายุ		
20 – 30 ปี	3	2.04
31 – 40 ปี	11	7.48
41 – 50 ปี	73	49.66
มากกว่า 50 ปี	60	40.82
รวม	147	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ	83	56.46
อาจารย์ใหญ่	30	20.41
ครูใหญ่	25	17.01
ผู้จัดการ	9	6.12
รวม	147	100.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา		
0-5 ปี	40	27.21
6-10 ปี	23	15.65
11-15 ปี	39	26.53
16-20 ปี	26	17.69
มากกว่า 20 ปี	19	12.92
รวม	147	100.00
ระยะเวลาที่บริหารสถานศึกษาปัจจุบัน		
0-5 ปี	83	56.46
6-10 ปี	31	21.09
11-15 ปี	16	10.88
16-20 ปี	13	8.84
มากกว่า 20 ปี	4	2.73
รวม	147	100.00

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะที่ใช้ในการวิจัย

การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นกรนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรคุณลักษณะ โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 4 ตอนย่อย คือ ตอนแรก เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สอง เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะของสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สาม เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) ของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย บุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก ทศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก และตอนที่สี่ เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสพการณ์ด้านการประเมิน รายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ได้แก่ ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปร

ดัมมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์การอบรม เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์ด้านการประเมิน ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 88 คน (ร้อยละ 59.86) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 128 คน (ร้อยละ 87.07) และมีประสบการณ์ด้านการประเมิน จำนวน 134 คน (ร้อยละ 91.16) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.3

ตารางที่ 4.3 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรดัมมีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

	ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED)	0	59	40.14
	1	88	59.86
	รวม	147	100.00

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM)	0	19	12.93
	1	128	87.07
	รวม	147	100.00

3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การประเมิน (EXPEREVA)	0	13	8.84
	1	134	91.16
	รวม	147	100.00

1.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะของสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรดัมมีคุณลักษณะของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขนาดของสถานศึกษา และระดับผลการประเมินภายนอก ดังนี้

สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 52 โรงเรียน (ร้อยละ 35.37) รองลงมาคือ เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 50 โรงเรียน (ร้อยละ 34.01) และสถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง จำนวน 87 โรงเรียน (ร้อยละ 59.18) รองลงมาคือ เป็นสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ จำนวน 34 โรงเรียน (ร้อยละ 23.13) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.4

ตารางที่ 4.4 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรตามมีคุณลักษณะของสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE)		
0	95	64.63
1	52	35.37
รวม	147	100.00
2. สถานศึกษานขนาดกลาง (MIDSIZE)		
0	97	65.99
1	50	34.01
รวม	147	100.00
3. สถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES)		
0	60	40.82
1	87	59.18
รวม	147	100.00
4. สถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRES)		
0	113	76.87
1	34	23.13
รวม	147	100.00

1.2.3 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ทิศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา และความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง และตัวแปรส่วนใหญ่มีความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งน้อยกว่า 3) แสดงว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า บุคลิกภาพและทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.113, 4.137 และ 4.078 ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 6.034 และผู้บริหารสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกเท่ากับ 30.122

เมื่อพิจารณาค่าความโด่งของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) ตัวแปรประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) และตัวแปรความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA) มีความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งน้อยกว่า 3) แสดงว่า ข้อมูลเหล่านี้มีการกระจายมาก ส่วนตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA) มีความโด่งมากกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า 3) ซึ่งแสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย หรือข้อมูลมีลักษณะกระจุกตัว รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเรื่องที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	N	Min	Max	Mean	S.D.	Skewness			Kurtosis		
						Statistic	S.E.	Z value	Statistic	S.E.	Z value
PERSONA	147	1.2	5	4.113	0.581	-0.913**	0.200	-4.565	3.466**	0.397	8.730
COMMU	147	1	5	4.137	0.686	-1.176**	0.200	-5.880	2.214**	0.397	5.577
REPORT	147	1.25	5	4.078	0.703	-0.888**	0.200	-4.440	1.924**	0.397	4.846
ATTIEVA	147	3.04	7	6.034	0.817	-1.242**	0.200	-6.210	1.244**	0.397	3.134
KNOWEVA	147	20	37	30.122	3.778	-0.474	0.200	-2.370	-0.37	0.397	-0.932

*p<.05, **P<.01

1.2.4 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็น การนำเสนอผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงของตัวแปรประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 128 คน (ร้อยละ 87.07) ในขณะที่มีผู้ที่ไม่มีความรู้ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 19 คน (ร้อยละ 12.93) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์การอบรมเรื่องการประชุมปฏิบัติการเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกมากที่สุด จำนวน 56 คน (ร้อยละ 43.75) รองลงมาคือ มีประสบการณ์การอบรมเรื่องการประกันคุณภาพภายนอก จำนวน 34 คน (ร้อยละ 26.56) และมีประสบการณ์การอบรมเรื่องแนวทางการประเมินผลภายใน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 7.03) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.6

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของประสบการณ์ด้านการประเมิน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน จำนวน 134 คน (ร้อยละ 91.16) ในขณะที่มีผู้ที่ไม่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการประเมิน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 8.84) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ด้านการประเมินนักเรียนมากที่สุด จำนวน 113 คน (ร้อยละ 84.33) รองลงมาคือ มีประสบการณ์ด้านการประเมินครู – อาจารย์/บุคลากร จำนวน 102 คน (ร้อยละ 76.12) และมีประสบการณ์ด้านการประเมินโรงเรียน จำนวน 100 คน (ร้อยละ 74.63) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.7

ตารางที่ 4.6 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	จำนวน	ร้อยละ
1. มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	128	87.07
1.1 การประชุมปฏิบัติการเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก	56	43.75
1.2 การประกันคุณภาพทางการศึกษา	34	26.56
1.3 แนวทางการประเมินผลภายในสถานศึกษา	9	7.03
1.4 การอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SSR)	8	6.25
1.5 เทคนิคการสร้างเครื่องมือการประเมินผลภายในสถานศึกษา	4	3.13
1.6 มาตรฐานการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	4	3.13
1.7 การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก	2	1.56
1.8 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	1	0.78
1.9 ตัวชี้วัดความสำเร็จของการประกันคุณภาพทางการศึกษา	1	0.78
1.10 โครงการรวมพลังเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาไทย	1	0.78
1.11 การพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพของผู้เรียนตามสภาพจริงในสถานศึกษา	1	0.78
ผู้การประเมินคุณภาพภายนอก		
1.12 โครงการปฏิรูปเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	0.78
1.13 การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน : จากหลักการสู่การปฏิบัติ	1	0.78
1.14 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	1	0.78
1.15 การบริหารจัดการโรงเรียนในสหวิทยาเขตเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษา	1	0.78
1.16 ไม่ระบุ	3	2.35
2. ไม่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก	19	12.93
รวมทั้งสิ้น	147	100.00

หมายเหตุ ผู้ตอบสามารถตอบได้หลายคำตอบ

ตารางที่ 4.7 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของตัวแปรประสบการณ์ด้านการประเมิน

ประสบการณ์ด้านการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
1. มีประสบการณ์ด้านการประเมิน	134	91.16
1.1 ประเมินนักเรียน	113	84.33
1.2 ประเมินหลักสูตร	79	58.96
1.3 ประเมินการสอน	91	67.91
1.4 ประเมินโรงเรียน	100	74.63
1.5 ประเมินครู – อาจารย์/บุคลากร	102	76.12
1.6 ประเมินโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียน	91	67.91
1.7 ประเมินโครงการต่าง ๆ นอกโรงเรียน	35	26.12
1.8 อื่น ๆ	6	4.48
2. ไม่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน	13	8.84
รวมทั้งสิ้น	147	100.00

หมายเหตุ ผู้ตอบสามารถตอบได้หลายคำตอบ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ตอนย่อย คือ ตอนแรกเป็นผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมและจำแนกตามรูปแบบใน 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน 3) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และ 4) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ และตอนที่สอง เป็นผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม ได้แก่ ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอก โดยแบ่งสภาพการใช้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน 2) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน และ 3) กลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกใน 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน พบว่า สถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันมากที่สุด จำนวน 108 โรงเรียน (ร้อยละ 73.47) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ จำนวน 105 โรงเรียน (ร้อยละ 71.43) 2) กลุ่ม

สถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน พบว่า สถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติมากที่สุด จำนวน 80 โรงเรียน (ร้อยละ 54.42) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด จำนวน 35 โรงเรียน (ร้อยละ 23.81) และ 3) กลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก พบว่า สถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติมากที่สุด จำนวน 15 โรงเรียน (ร้อยละ 10.20) รองลงมาคือ ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน จำนวน 10 โรงเรียน (ร้อยละ 6.80)

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอก เมื่อพิจารณาตามรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกใน 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด พบว่า มีสภาพการใช้อย่างครบถ้วนมากที่สุด จำนวน 104 โรงเรียน (ร้อยละ 70.75) รองลงมาคือ มีสภาพการใช้เพียงบางส่วน จำนวน 35 โรงเรียน (ร้อยละ 23.81) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดน้อยที่สุดเป็นจำนวน 8 โรงเรียน (ร้อยละ 5.44) 2) รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน พบว่า มีสภาพการใช้อย่างครบถ้วนมากที่สุด จำนวน 108 โรงเรียน (ร้อยละ 73.47) รองลงมาคือ มีสภาพการใช้เพียงบางส่วน จำนวน 29 โรงเรียน (ร้อยละ 19.73) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันน้อยที่สุดเป็นจำนวน 10 โรงเรียน (ร้อยละ 6.80) 3) รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ พบว่า มีสภาพการใช้อย่างครบถ้วนมากที่สุด จำนวน 105 โรงเรียน (ร้อยละ 71.43) รองลงมาคือ มีสภาพการใช้เพียงบางส่วน จำนวน 33 โรงเรียน (ร้อยละ 22.45) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์น้อยที่สุด จำนวน 9 โรงเรียน (ร้อยละ 6.12) และ 4) รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ พบว่า มีสภาพการใช้อย่างครบถ้วนมากที่สุด จำนวน 80 โรงเรียน (ร้อยละ 54.42) รองลงมาคือ มีสภาพการใช้อย่างครบถ้วน จำนวน 52 โรงเรียน (ร้อยละ 35.37) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติจำนวน 15 โรงเรียน (ร้อยละ 10.20) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.8

ตารางที่ 4.8 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก	สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอก						รวม	
	ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน		ไม่ใช้		n	%
	n	%	n	%	n	%		
1. การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด	104	70.75	35	23.81	8	5.44	147	100.00
2. การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00
3. การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
4. การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ	52	35.37	80	54.42	15	10.20	147	100.00

2.1.1 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้แบ่งสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน 2) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน และ 3) กลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน จำนวน 104 โรงเรียน (ร้อยละ 70.75) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน จำนวน 35 โรงเรียน (ร้อยละ 23.81) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดน้อยที่สุด จำนวน 8 โรงเรียน (ร้อยละ 5.44)

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดของสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกตามความเห็นของสถานศึกษาในด้านบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (ควรปรับปรุง ปานกลาง ดี และดีมาก) และด้านทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (ควรปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี และดีมาก) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกตามระดับการศึกษา (ปริญญาตรี และปริญญาโท) ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก (กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ) ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (ไม่เคย และเคยอบรม) ประสบการณ์ด้านการประเมิน (ไม่เคย และเคยประเมิน) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน แต่สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับค่อนข้างต่ำ ค่อนข้างดี ดี และดีมาก ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน ในขณะที่สถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของสถานศึกษา พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดของสถานศึกษาในทุกขนาด (เล็ก กลาง และใหญ่) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรลักษณะของผลการประเมินภายนอก พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงแนวคิดของสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกความเห็นของสถานศึกษาในด้านประสิทธิภาพของรายงานการประเมินภายนอก (ควรปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี และดีมาก) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน และสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และระดับพอใช้ ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน ในขณะที่สถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับดี ส่วนใหญ่ใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.9

ตารางที่ 4.9 สภาพการใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	การใ้ผลการประเมินภายนอก						รวม		
	ในเชิงแนวคิด								
	ใช้อย่างครบถ้วน		ใ้เพียงบางส่วน		ไม่ใ้		n	%	
		n	%	n	%	n	%		
1. ด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก									
1.1 บุคลิกภาพของ ผู้ประเมินภายนอก	ควรปรับปรุง	1	100.00	-	-	-	-	1	100.00
	พอใช้	-	-	-	-	-	-	-	-
	ปานกลาง	12	85.72	1	7.14	1	7.14	14	100.00
	ดี	68	72.34	22	23.40	4	4.26	94	100.00
	ดีมาก	23	60.53	12	31.58	3	7.89	38	100.00
	รวม		104	70.75	35	23.81	8	5.44	147
1.2. ทักษะการสื่อสารของ ผู้ประเมินภายนอก									
ควรปรับปรุง	ควรปรับปรุง	1	100.00	-	-	-	-	1	100.00
	พอใช้	2	66.67	1	33.33	-	-	3	100.00
	ปานกลาง	17	73.91	4	17.39	2	8.70	23	100.00
	ดี	52	72.22	18	25.00	2	2.78	72	100.00
	ดีมาก	32	66.67	12	25.00	4	8.33	48	100.00
	รวม		104	70.75	35	23.81	8	5.44	147
2. ด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา									
2.1 ทิศนคติต่อการประเมิน คุณภาพภายนอก	ต่ำมาก	-	-	-	-	-	-	-	-
	ต่ำ	-	-	-	-	-	-	-	-
	ค่อนข้างต่ำ	1	50.00	1	50.00	-	-	2	100.00
	ปานกลาง	1	20.00	3	60.00	1	20.00	5	100.00
	ค่อนข้างดี	19	76.00	1	4.00	5	20.00	25	100.00
	ดี	43	74.14	14	24.14	1	1.72	58	100.00
	ดีมาก	40	70.18	16	28.07	1	1.75	57	100.00
	รวม		104	70.75	35	23.81	8	5.44	147

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ตัวแปร		การใช้ผลการประเมินภายนอก						รวม	
		ในเชิงแนวคิด				ไม่ใช่			
		ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน				n	%
2.2 ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	46	77.97	11	18.64	2	3.39	59	100.00
	ปริญญาโท	58	65.91	24	27.27	6	6.82	88	100.00
	รวม	104	70.75	35	23.81	8	5.44	147	100.00
2.3 ความรู้และความเข้าใจ	กลุ่มต่ำ	51	69.86	17	23.29	5	6.85	73	100.00
ด้านการประเมิน	กลุ่มสูง	53	71.62	18	24.32	3	4.05	74	100.00
คุณภาพภายนอก	รวม	104	70.75	35	23.81	8	5.44	147	100.00
2.4 ประสบการณ์การอบรม	ไม่เคยอบรม	17	89.48	1	5.26	1	5.26	19	100.00
เกี่ยวกับการประเมิน	เคยอบรม	87	67.97	34	26.56	7	5.47	128	100.00
คุณภาพภายนอก	รวม	104	70.75	35	23.81	8	5.44	147	100.00
2.5 ประสบการณ์	ไม่เคยประเมิน	8	61.54	4	30.77	1	7.69	13	100.00
ด้านการประเมิน	เคยประเมิน	96	71.64	31	23.13	7	5.23	134	100.00
	รวม	104	70.75	35	23.81	8	5.44	147	100.00
3. ด้านลักษณะของสถานศึกษา									
3.1 ขนาดของสถานศึกษา	เล็ก	34	75.56	10	22.22	1	2.22	45	100.00
	กลาง	36	72.00	12	24.00	2	4.00	50	100.00
	ใหญ่	34	65.38	13	25.00	5	9.62	52	100.00
	รวม	104	70.75	35	23.81	8	5.44	147	100.00
4. ด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก									
4.1 ประสิทธิภาพของ	ควรปรับปรุง	1	100.00	-	-	-	-	1	100.00
รายงานการประเมิน	พอใช้	2	100.00	-	-	-	-	2	100.00
คุณภาพภายนอก	ปานกลาง	14	77.78	2	11.11	2	11.11	18	100.00
	ดี	56	71.79	19	24.36	3	3.85	78	100.00
	ดีมาก	31	64.58	14	29.17	3	6.25	48	100.00
	รวม	104	70.75	35	23.81	8	5.44	147	100.00
4.2 ระดับผลการประเมิน	ควรปรับปรุง	75	86.21	11	12.64	1	1.15	87	100.00
ภายนอก	พอใช้	22	64.71	11	32.35	1	2.94	34	100.00
	ดี	7	26.92	13	50.00	6	23.08	26	100.00
	รวม	104	70.75	35	23.81	8	5.44	147	100.00

2.1.2 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมิน

ภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้แบ่งสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน 2) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน และ 3) กลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันพบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน จำนวน 108 โรงเรียน (ร้อยละ 73.47) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน จำนวน 29 โรงเรียน (ร้อยละ 19.73) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันน้อยที่สุด จำนวน 10 โรงเรียน (ร้อยละ 6.80)

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันของสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกตามความเห็นของสถานศึกษาในด้านบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (ควรปรับปรุง ปานกลาง ดี และดีมาก) และด้านทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (ควรปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี และดีมาก) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกตามระดับการศึกษา (ปริญญาตรี และปริญญาโท) ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก (กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ) ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (ไม่เคย และเคยอบรม) ประสบการณ์ด้านการประเมิน (ไม่เคย และเคยประเมิน) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน แต่สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับค่อนข้างดี ดี และดีมาก ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน ในขณะที่สถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับค่อนข้างต่ำ และระดับปานกลางส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน และใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของสถานศึกษา พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันของสถานศึกษาในทุกขนาด (เล็ก กลาง และใหญ่) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันของสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกตามความเห็นของสถานศึกษาทางด้านประสิทธิภาพของรายงานการประเมินภายนอก (ควรปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี และดีมาก) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน และสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และระดับพอใช้ ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน ในขณะที่สถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับดีส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.10

ตารางที่ 4.10 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	การใช้ผลการประเมินภายนอก						รวม		
	ในเชิงตรวจสอบยืนยัน								
	ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน		ไม่ใช้		n	%	
	n	%	n	%	n	%	n	%	
1. ด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก									
1.1. บุคลิกภาพ	ควรปรับปรุง	1	100.00	-	-	-	-	1	100.00
	พอใช้	-	-	-	-	-	-	-	-
	ปานกลาง	12	85.72	1	7.14	1	7.14	14	100.00
	ดี	71	75.53	17	18.09	6	6.38	94	100.00
	ดีมาก	24	63.16	11	28.95	3	7.89	38	100.00
	รวม	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00
1.2 ทักษะการสื่อสาร	ควรปรับปรุง	1	100.00	-	-	-	-	1	100.00
	พอใช้	2	66.67	1	33.33	-	-	3	100.00
	ปานกลาง	18	78.26	3	13.04	2	8.70	23	100.00
	ดี	53	73.61	15	20.83	4	5.56	72	100.00
	ดีมาก	34	70.83	10	20.84	4	8.33	48	100.00
	รวม	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ตัวแปร		การใช้ผลการประเมินภายนอก						รวม		
		ในเชิงตรวจสอบยืนยัน								
		ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน		ไม่ใช่		n	%	
		n	%	n	%	n	%	n	%	
2. ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา										
2.1 ทิศนคติต่อการประเมิน คุณภาพภายนอก	ต่ำมาก	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ต่ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ค่อนข้างต่ำ	1	50.00	1	50.00	-	-	2	100.00	
	ปานกลาง	2	40.00	2	40.00	1	20.00	5	100.00	
	ค่อนข้างดี	19	76.00	1	4.00	5	20.00	25	100.00	
	ดี	42	72.41	12	20.69	4	6.90	58	100.00	
	ดีมาก	44	77.19	13	22.81	-	-	57	100.00	
	รวม	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00	
2.2 ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	48	81.36	7	11.86	4	6.78	59	100.00	
	ปริญญาโท	60	68.18	22	25.00	6	6.82	88	100.00	
	รวม	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00	
2.3. ความรู้และความเข้าใจ ด้านการประเมินคุณภาพ ภายนอก	กลุ่มต่ำ	53	72.60	14	19.18	6	8.22	73	100.00	
	กลุ่มสูง	55	74.32	15	20.27	4	5.41	74	100.00	
	รวม	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00	
2.4 ประสิทธิภาพการอบรม เกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ไม่เคยอบรม	17	89.48	1	5.26	1	5.26	19	100.00	
	เคยอบรม	91	71.09	28	21.88	9	7.03	128	100.00	
	รวม	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00	
2.5 ประสิทธิภาพ ด้านการประเมิน	ไม่เคยประเมิน	9	69.23	3	23.08	1	7.69	13	100.00	
	เคยประเมิน	99	73.88	26	19.40	9	6.72	134	100.00	
	รวม	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00	
3. ด้านลักษณะของสถานศึกษา										
3.1 ขนาดของสถานศึกษา	เล็ก	36	80.00	7	15.56	2	4.44	45	100.00	
	กลาง	36	72.00	10	20.00	4	8.00	50	100.00	
	ใหญ่	36	69.23	12	23.08	4	7.69	52	100.00	
	รวม	108	73.74	29	19.73	10	6.80	147	100.00	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ตัวแปร		การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยัน						รวม	
		ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน		ไม่ใช้		n	%
		n	%	n	%	n	%		
4. ด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก									
4.1 ประสิทธิภาพของ	ควรปรับปรุง	1	100.00	-	-	-	-	1	100.00
รายงานการประเมิน	พอใช้	2	100.00	-	-	-	-	2	100.00
คุณภาพภายนอก	ปานกลาง	14	77.78	2	11.11	2	11.11	18	100.00
	ดี	59	75.64	13	16.67	6	7.69	78	100.00
	ดีมาก	32	66.66	14	29.17	2	4.17	48	100.00
รวม		108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00
4.2 ระดับผลการประเมิน	ควรปรับปรุง	78	89.65	7	8.05	2	2.30	87	100.00
ภายนอก	พอใช้	24	70.59	9	26.47	1	2.94	34	100.00
	ดี	6	23.08	13	50.00	7	26.92	26	100.00
	รวม	108	73.47	29	19.73	10	6.80	147	100.00

2.1.3 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้แบ่งสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน 2) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน และ 3) กลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน จำนวน 105 โรงเรียน (ร้อยละ 71.43) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน จำนวน 33 โรงเรียน (ร้อยละ 22.45) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์น้อยที่สุด จำนวน 9 โรงเรียน (ร้อยละ 6.12)

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ของสถานศึกษาที่จำแนกตามความเห็นของสถานศึกษาในด้านบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอกในระดับปานกลาง ดี และดีมาก ส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน ในขณะที่สถานศึกษาที่จำแนกตามความเห็น

ของสถานศึกษาทางด้านบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงเป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน และด้านทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอกในทุกระดับ (ควรปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี และดีมาก) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกตามระดับการศึกษา (ปริญญาตรี และปริญญาโท) ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก (กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ) ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (ไม่เคย และเคยอบรม) ประสบการณ์ด้านการประเมิน (ไม่เคย และเคยประเมิน) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน แต่สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับค่อนข้างดี ดี และดีมาก ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน ในขณะที่สถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน และใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน และระดับปานกลางส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของสถานศึกษา พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ของสถานศึกษาในทุกขนาด (เล็ก กลาง และใหญ่) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ของสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกตามความเห็นของสถานศึกษาทางด้านประสิทธิภาพของรายงานการประเมินภายนอก (ควรปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี และดีมาก) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน และสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และระดับพอใช้ ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน ในขณะที่สถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับดี ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.11

ตารางที่ 4.11 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร		การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงสัญลักษณ์						รวม	
		ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน		ไม่ใช้		n	%
		n	%	n	%	n	%		
1. ด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก									
1.1 คุณลักษณะ	ควรปรับปรุง	-	-	1	100.00	-	-	1	100.00
	พอใช้	-	-	-	-	-	-	-	-
	ปานกลาง	12	85.72	1	7.14	1	7.14	14	100.00
	ดี	68	72.34	21	22.34	5	5.32	94	100.00
	ดีมาก	25	65.79	10	26.32	3	7.89	38	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
1.2 ทักษะการสื่อสาร									
	ควรปรับปรุง	-	-	1	100.00	-	-	1	100.00
	พอใช้	2	66.67	1	33.33	-	-	3	100.00
	ปานกลาง	17	73.91	4	17.39	2	8.70	23	100.00
	ดี	54	75.00	14	19.44	4	5.56	72	100.00
	ดีมาก	32	66.67	13	27.08	3	6.25	48	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
2. ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา									
2.1 ทิศนคติต่อการประเมิน คุณภาพภายนอก	ค่อนข้างต่ำ	1	50.00	1	50.00	-	-	2	100.00
	ปานกลาง	2	40.00	1	20.00	2	40.00	5	100.00
	ค่อนข้างดี	18	72.00	2	8.00	5	20.00	25	100.00
	ดี	41	70.69	15	25.86	2	3.45	58	100.00
	ดีมาก	43	75.44	14	24.56	-	-	57	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
2.2 ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	47	79.66	8	13.56	4	6.78	59	100.00
	ปริญญาโท	58	65.91	25	28.41	5	5.68	88	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
2.3 ความรู้และความเข้าใจ ด้านการประเมิน คุณภาพภายนอก	กลุ่มต่ำ	50	68.49	17	23.29	6	8.22	73	100.00
	กลุ่มสูง	55	74.33	16	21.62	3	4.05	74	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
2.4 ประสิทธิภาพการอบรม เกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ไม่เคยอบรม	16	84.21	1	5.26	2	10.53	19	100.00
	เคยอบรม	89	69.53	32	25.00	7	5.47	128	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ตัวแปร		การใช้ผลการประเมินภายนอก						รวม	
		ในเชิงสัญลักษณ์							
		ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน		ไม่ใช่		n	%
2.5 ประสิทธิภาพด้าน การประเมิน	ไม่เคยประเมิน	8	61.54	4	30.77	1	7.69	13	100.00
	เคยประเมิน	97	72.39	29	21.64	8	5.97	134	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
3. ด้านลักษณะของสถานศึกษา									
3.1 ขนาดของสถานศึกษา	เล็ก	36	80.00	7	15.56	2	4.44	45	100.00
	กลาง	35	70.00	12	24.00	3	6.00	50	100.00
	ใหญ่	34	65.39	14	26.92	4	7.69	52	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
4. ด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก									
4.1 ประสิทธิภาพของรายงาน การประเมินคุณภาพ ภายนอก	ควรปรับปรุง	-	-	1	100.00	-	-	1	100.00
	พอใช้	2	100.00	-	-	-	-	2	100.00
	ปานกลาง	13	72.22	3	16.67	2	11.11	18	100.00
	ดี	59	75.64	14	17.95	5	6.41	78	100.00
	ดีมาก	31	64.58	15	31.25	2	4.17	48	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00
4.2 ระดับผลการประเมิน ภายนอก	ควรปรับปรุง	74	85.06	12	13.79	1	1.15	87	100.00
	พอใช้	25	73.53	8	23.53	1	2.94	34	100.00
	ดี	6	23.08	13	50.00	7	26.92	26	100.00
	รวม	105	71.43	33	22.45	9	6.12	147	100.00

2.1.4 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้แบ่งสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน 2) กลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน และ 3) กลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ พบว่าสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน จำนวน 80 โรงเรียน (ร้อยละ 54.42) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

อย่างครบถ้วน จำนวน 52 โรงเรียน (ร้อยละ 35.37) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติน้อยที่สุด จำนวน 15 โรงเรียน (ร้อยละ 10.20) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติของสถานศึกษาที่จำแนกตามความเห็นของสถานศึกษาทางด้านบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอกในระดับปานกลาง ระดับดี และระดับดีมาก ส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน ในขณะที่สถานศึกษาที่จำแนกตามความเห็นของสถานศึกษาทางด้านบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงเป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน และด้านทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอกในทุกระดับ (ควรปรับปรุง พอใช้ ปานกลาง ดี และดีมาก) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาในทุกกลุ่มที่จำแนกตามทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก (ค่อนข้างต่ำ ปานกลาง ค่อนข้างดี ดี และดีมาก) ระดับการศึกษา (ปริญญาตรี และปริญญาโท) ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก (กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ) ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (ไม่เคย และเคยอบรม) และประสบการณ์ด้านการประเมิน (ไม่เคย และเคยประเมิน) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของสถานศึกษา พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติของสถานศึกษาในทุกขนาด (เล็ก กลาง และใหญ่) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน

เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก พบว่า สภาพการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเชิงปฏิบัติของสถานศึกษาที่จำแนกตามระดับความเห็นของสถานศึกษาทางด้านประสิทธิภาพของรายงานการประเมินภายนอกในระดับดี และระดับดีมาก ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน ในขณะที่ในระดับควรปรับปรุง และระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน ส่วนในระดับพอใช้เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน และใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน และสถานศึกษาที่จำแนกตามระดับผลการประเมินภายนอกในทุกระดับ (พอใช้ ควรปรับปรุง และดี) ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.12

ตารางที่ 4.12 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร		การใช้ผลการประเมินภายนอก						รวม	
		ในเชิงปฏิบัติ				รวม			
		ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน		ไม่ใช่		n	%
		n	%	n	%	n	%		
1. ด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก									
1.1 บุคลิกภาพ	ควรปรับปรุง	-	-	1	100.00	-	-	1	100.00
	พอใช้	-	-	-	-	-	-	-	-
	ปานกลาง	5	35.71	7	50.00	2	14.29	14	100.00
	ดี	34	36.17	50	53.19	10	10.64	94	100.00
	ดีมาก	13	34.21	22	57.90	3	7.89	38	100.00
	รวม		52	35.38	80	54.42	15	10.20	147
1.2 ทักษะการสื่อสาร	ควรปรับปรุง	-	-	1	100.00	-	-	1	100.00
	พอใช้	-	-	3	100.00	-	-	3	100.00
	ปานกลาง	3	13.05	15	65.55	5	21.74	23	100.00
	ดี	21	29.17	44	61.11	7	9.72	72	100.00
	ดีมาก	28	58.33	17	35.42	3	6.25	48	100.00
	รวม		52	35.38	80	54.42	15	10.20	147
2. ด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา									
2.1 ทิศนคติต่อการประเมิน คุณภาพภายนอก	ต่ำมาก	-	-	-	-	-	-	-	-
	ต่ำ	-	-	-	-	-	-	-	-
	ค่อนข้างต่ำ	1	50.00	1	50.00	-	-	2	100.00
	ปานกลาง	-	-	3	60.00	2	40.00	5	100.00
	ค่อนข้างดี	3	12.00	14	56.00	8	32.00	25	100.00
	ดี	20	34.48	34	58.62	4	6.90	58	100.00
ดีมาก	28	49.12	28	49.12	1	1.76	57	100.00	
รวม		52	35.38	80	54.42	15	10.20	147	100.00
2.2 ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	22	37.29	32	54.24	5	8.47	59	100.00
	ปริญญาโท	30	34.09	48	54.55	10	11.36	88	100.00
	รวม	52	35.38	80	54.42	15	10.20	147	100.00
2.3 ความรู้และความเข้าใจ ด้านการประเมินคุณภาพ ภายนอก	กลุ่มต่ำ	23	31.51	42	57.53	8	10.96	73	100.00
	กลุ่มสูง	29	39.19	38	51.35	7	9.46	74	100.00
	รวม	52	35.38	80	54.42	15	10.20	147	100.00

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ตัวแปร		การใช้ผลการประเมินภายนอก						รวม		
		ในเชิงปฏิบัติ				รวม				
		ใช้อย่างครบถ้วน		ใช้เพียงบางส่วน				ไม่ใช่		n
2.4	ประสบการณ์การอบรม	ไม่เคยอบรม	6	31.58	11	57.89	2	10.53	19	100.00
	เกี่ยวกับการประเมิน	เคยอบรม	46	35.93	69	53.91	13	10.16	128	100.00
	คุณภาพภายนอก	รวม	52	35.38	80	54.42	15	10.20	147	100.00
2.5	ประสบการณ์ด้าน	ไม่เคยประเมิน	5	38.46	7	53.85	1	7.69	13	100.00
	การประเมิน	เคยประเมิน	47	35.07	73	54.48	14	10.45	134	100.00
		รวม	52	35.38	80	54.42	15	10.20	147	100.00
3. ด้านลักษณะของสถานศึกษา										
3.1	ขนาดของสถานศึกษา	เล็ก	17	37.78	24	53.33	4	8.89	45	100.00
		กลาง	19	38.00	26	52.00	5	10.00	50	100.00
		ใหญ่	16	30.77	30	57.69	6	11.54	52	100.00
		รวม	52	35.38	80	54.42	15	10.20	147	100.00
4. ด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก										
4.1	ประสิทธิภาพของรายงาน	ควรปรับปรุง	-	-	1	100.00	-	-	1	100.00
	การประเมินคุณภาพ	พอใช้	1	50.00	1	50.00	-	-	2	100.00
	ภายนอก	ปานกลาง	8	44.44	7	38.89	3	16.67	18	100.00
		ดี	28	35.90	41	52.56	9	11.54	78	100.00
		ดีมาก	15	31.25	30	62.50	3	6.25	48	100.00
		รวม	52	35.38	80	54.42	15	10.20	147	100.00
4.2	ระดับผลการประเมิน	ควรปรับปรุง	37	42.53	46	52.87	4	4.60	87	100.00
	ภายนอก	พอใช้	10	29.41	21	61.77	3	8.82	34	100.00
		ดี	5	19.23	13	50.00	8	30.77	26	100.00
		รวม	52	35.38	80	54.42	15	10.20	147	100.00

2.2 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็น การนำเสนอผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา และในแต่ละด้านจะได้นำเสนอรูปแบบการใช้ผลการประเมิน

ภายนอกในเชิงปฏิบัติในลักษณะของการจัดทำโครงการ/การอบรม ในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้ง การศึกษาดูงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน ในมาตรฐานที่ 5 จำนวน 41 โรงเรียน (ร้อยละ 33.06) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 จำนวน 31 โรงเรียน (ร้อยละ 25.00) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.13

ตารางที่ 4.13 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน

การจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์		
- การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โครงการเด็กดีศรีปากทอง ค่ายพุทธบุตร	15	48.39
- การส่งเสริมวินัยในเด็กนักเรียน เช่น โครงการวิจัยและพัฒนาวินัยในนักเรียน	6	19.35
- การส่งเสริมการประหยัด เช่น โครงการคุณหนูประหยัด ออมทรัพย์นักเรียน	6	19.35
- การส่งเสริมจรรยา มารยาทในเด็กนักเรียน เช่น โครงการส่งเสริมจรรยา มารยาท ในนักเรียน	4	12.91
รวม	31	25.00
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์		
- การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เช่น ค่ายวิชาการเน้นการคิดวิเคราะห์	10	8.06
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร		
- โครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น คลินิกวิชาการ โครงการสอน ซ่อมเสริม การเรียนแบบเน้นโครงงาน	24	58.54
- การส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะคณิตศาสตร์ เช่น โครงการจินตคณิต คิดเลขเร็ว	7	17.07
- การส่งเสริมทักษะทางด้านภาษา เช่น หนูน้อยนักพูด ค่ายภาษาอังกฤษ	5	12.20
- โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	5	12.20
รวม	41	33.06
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		
- การส่งเสริมการอ่าน เช่น โครงการวางทูกงาน อ่านทุกคน หนูน้อยนักอ่าน	12	70.59
- การปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ เช่น ปรับปรุงห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	5	29.41
รวม	17	13.72

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การจัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต		
- โครงการแนะแนวการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ	2	22.22
- การส่งเสริมการเกษตร เช่น โครงการเลี้ยงไก่บ้าน โครงการฟาร์มเห็ด โครงการเลี้ยงกบในกระชัง การเลี้ยงปลาตุ๊ก การปลูกผักในกระถาง การผลิตปุ๋ยชีวภาพ	7	77.78
รวม	9	7.26
มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี		
- การป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน	3	30.00
- การส่งเสริมการขับขี่อย่างปลอดภัยตามกฎหมายจราจร	3	30.00
- ระบบช่วยเหลือนักเรียนเต็มรูปแบบ	3	30.00
- โครงการดื่มนมถั่วเหลือง	1	10.00
รวม	10	8.06
มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา		
- โครงการสอนดนตรีไทย	3	2.42
อื่น ๆ ไม่ระบุ	3	2.42
รวมทั้งสิ้น	124	100.00

2.2.2 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านครูผู้สอน การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านครูผู้สอน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านครูผู้สอนในมาตรฐาน ที่ 22 และ มาตรฐานที่ 24 เท่ากัน จำนวน 67 โรงเรียน (ร้อยละ 48.20) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.14

ตารางที่ 4.14 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านครูผู้สอน

การจัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านครูผู้สอน	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- โครงการการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	20	29.85
- การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง	14	20.90
- การเขียนแผนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	10	14.93
- โครงการจัดทำเครื่องมือวัดผลแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	18	26.87
- การผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม	5	7.46
รวม	67	48.20

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านครูผู้สอน	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย และมีครูเพียงพอ		
- โครงการพัฒนาบุคลากร เช่น การใช้คอมพิวเตอร์	27	40.30
- โครงการวิจัยในชั้นเรียน	14	20.90
- โครงการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ	10	14.93
- โครงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	9	13.43
- โครงการครุต้นแบบ	5	7.46
- การจัดการด้านงบประมาณ	2	2.98
รวม	67	48.20
อื่น ๆ ไม่ระบุ	5	3.60
รวมทั้งสิ้น	139	100.00

2.2.3 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหารสถานศึกษา การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหารสถานศึกษา ในมาตรฐานที่ 13 จำนวน 68 โรงเรียน (ร้อยละ 62.38) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 18 จำนวน 17 โรงเรียน (ร้อยละ 15.60) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.15

ตารางที่ 4.15 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการจัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหารสถานศึกษา

การจัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา		
- โครงการพัฒนาระบบการนิเทศภายใน	22	32.35
- ปรับเปลี่ยนเป็นระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	17	25.00
- การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ	8	11.76
- โครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	7	10.30
- การพัฒนาการประเมินผลภายในสถานศึกษา	7	10.30
- การเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงาน	5	7.35
- บริหารงานโดยใช้ระบบโรงเรียนเป็นฐาน	2	2.94
รวม	68	62.38

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

การจัดทำโครงการ/การอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา		
- โครงการส่งเสริมชุมชนสัมพันธ์ เช่น การจัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	8	88.24
- จัดตั้งชมรมผู้ปกครองและศิษย์เก่า	1	11.76
รวม	9	8.25
มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
- โครงการพัฒนาหลักสูตรแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	15	88.89
- การพัฒนาทัศนคติต่อการบริหารสถานศึกษา	2	11.11
รวม	17	15.60
มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ		
- โครงการส่งเสริมการบริหารงานแบบเน้นประชาธิปไตย	5	4.59
มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอน		
- โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม	5	4.59
อื่น ๆ ไม่ระบุ	5	4.59
รวมทั้งสิ้น	109	100.00

2.2.4 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อศึกษาลักษณะของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 22 โรงเรียน (ร้อยละ 30.98) รองลงมา ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบในกลุ่มสหวิทยาเขตจำนวน 19 โรงเรียน (ร้อยละ 26.76) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.16

ตารางที่ 4.16 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

การศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียน	จำนวน	ร้อยละ
- โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านการประเมินคุณภาพภายนอก	22	30.98
- โรงเรียนต้นแบบในกลุ่มสหวิทยาเขต	19	26.76
- แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	12	16.90
- โรงเรียนปฏิรูปการศึกษา	12	16.90
- สถานศึกษาโรงเรียนวัดดอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา	2	2.82
- หน่วยงานอื่นที่จัดระบบงานได้ดี	2	2.82
- การศึกษาดูงานต่างประเทศเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ	2	2.82
รวม	71	100.00

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (polytomous logistic regression analysis) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกใน 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน 3) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และ 4) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.1.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก เมื่อพิจารณาพบว่า ตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA) จำแนกตามรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.067 ถึง 4.214 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.493 ถึง 0.721 โดยที่การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วนมีค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอกสูงสุด เท่ากับ 4.214 (S.D. = 0.529) เมื่อพิจารณาตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.867 ถึง 4.489 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.438 ถึง 0.830 โดยที่การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนมีค่าเฉลี่ยทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอกสูงสุด เท่ากับ 4.489 (S.D. = 0.438) และเมื่อพิจารณาตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.774 ถึง 6.348 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.624 ถึง 0.964 โดยที่การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนมีค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการประเมินภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด เท่ากับ 6.348 (S.D. = 0.624)

เมื่อพิจารณาตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED) จำแนกตามรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.552 ถึง 0.759 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.435 ถึง 0.527 โดยที่การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.759 (S.D. = 0.436) เมื่อพิจารณาตัวแปรความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 29.000 ถึง 30.692 มีค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานอยู่ระหว่าง 2.949 ถึง 4.324 โดยที่การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ อย่างครบถ้วนมีค่าเฉลี่ยความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหาร สถานศึกษาสูงสุด เท่ากับ 30.692 (S.D. = 3.692) เมื่อพิจารณาตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.778 ถึง 0.971 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.169 ถึง 0.441 โดยที่การใช้ผล การประเมินภายนอกเพียงบางส่วนมีค่าเฉลี่ยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรม เกี่ยวกับการประเมินภายนอกสูงสุด เท่ากับ 0.971 (S.D. = 0.169) และเมื่อพิจารณาตัวแปร ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.875 ถึง 0.933 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.258 ถึง 0.354 โดยที่การไม่ใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมินสูงสุด เท่ากับ 0.933 (S.D. = 0.258)

เมื่อพิจารณาตัวแปรสถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE) จำแนกตามรูปแบบ การใช้ผลการประเมินภายนอกพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.308 ถึง 0.625 มีค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.466 ถึง 0.527 โดยที่การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดมีค่า เฉลี่ยสถานศึกษาขนาดใหญ่สูงสุด เท่ากับ 0.625 (S.D. = 0.518) และเมื่อพิจารณาตัวแปร สถานศึกษาขนาดกลาง (MIDSIZE) พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.250 ถึง 0.400 มีค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.463 ถึง 0.516 โดยที่การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบ ยืนยันมีค่าเฉลี่ยสถานศึกษาขนาดกลางสูงสุด เท่ากับ 0.400 (S.D. = 0.516)

เมื่อพิจารณาตัวแปรประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT) จำแนกตามรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.983 ถึง 4.293 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.586 ถึง 0.812 โดยที่การใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วนมีค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพของรายงานการประเมิน ภายนอกสูงสุด เท่ากับ 4.293 (S.D. = 4.293) เมื่อพิจารณาตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมิน ภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.111 ถึง 0.722 มีค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.333 ถึง 0.498 โดยที่การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิง ตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วนสูงสุด เท่ากับ 0.722 (S.D. = 0.450) และเมื่อพิจารณาตัวแปร สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRES) มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.100 ถึง 0.314 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.316 ถึง 0.471 โดยที่การใช้ผลการประเมินภายนอกใน เชิงแนวคิดเพียงบางส่วนมีค่าเฉลี่ยสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงสูงสุด เท่ากับ 0.314 (S.D. = 0.417) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก

ตัวแปรอิสระ ที่ใช้ ในการวิจัย	การใช้ผลการประเมินภายนอก											
	ในเชิงแนวคิด			ในเชิงตรวจสอบยืนยัน			ในเชิงสัญลักษณ์			ในเชิงปฏิบัติ		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean
	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)	(S.D.)
PERSONA	4.085	4.183	4.175	4.080	4.214	4.180	4.122	4.073	4.156	4.154	4.095	4.067
	(0.603)	(0.498)	(0.654)	(0.595)	(0.529)	(0.585)	(0.532)	(0.721)	(0.615)	(0.493)	(0.644)	(0.527)
COMMU	4.108	4.223	4.150	4.115	4.228	4.120	4.143	4.146	4.044	4.489	3.960	3.867
	(0.709)	(0.594)	(0.812)	(0.706)	(0.609)	(0.719)	(0.639)	(0.830)	(0.720)	(0.438)	(0.737)	(0.653)
ATTIEVA	6.101	6.067	5.014	6.100	6.088	5.169	6.108	6.143	4.774	6.348	6.003	5.110
	(0.710)	(0.964)	(0.855)	(0.736)	(0.952)	(0.822)	(0.741)	(0.828)	(0.630)	(0.624)	(0.817)	(0.699)
MED	0.558	0.686	0.750	0.556	0.759	0.600	0.552	0.758	0.556	0.577	0.600	0.667
	(0.499)	(0.471)	(0.463)	(0.499)	(0.436)	(0.516)	(0.500)	(0.435)	(0.527)	(0.499)	(0.493)	(0.488)
KNOWEVA	30.077	30.486	29.125	30.037	30.552	29.800	30.124	30.424	29.000	30.692	29.763	30.067
	(3.728)	(4.126)	(2.949)	(3.681)	(4.323)	(3.393)	(3.689)	(4.000)	(4.213)	(3.692)	(3.813)	(3.900)
EXPERSEM	0.837	0.971	0.875	0.843	0.966	0.900	0.848	0.970	0.778	0.885	0.863	0.867
	0.372	0.169	0.354	0.366	0.186	0.316	0.361	0.174	0.441	0.323	0.347	0.352
EXPEREVA	0.923	0.886	0.875	0.917	0.897	0.900	0.924	0.879	0.889	0.904	0.913	0.933
	(0.268)	(0.323)	(0.354)	(0.278)	(0.310)	(0.316)	(0.267)	(0.331)	(0.333)	(0.298)	(0.284)	(0.258)
LARGSIZE	0.327	0.371	0.625	0.333	0.414	0.400	0.324	0.424	0.444	0.308	0.375	0.400
	(0.471)	(0.490)	(0.518)	(0.474)	(0.501)	(0.516)	(0.470)	(0.502)	(0.527)	(0.466)	(0.487)	(0.507)
MIDSIZE	0.346	0.343	0.250	0.333	0.345	0.400	0.333	0.364	0.333	0.365	0.325	0.333
	(0.478)	(0.482)	(0.463)	(0.474)	(0.484)	(0.516)	(0.474)	(0.489)	(0.500)	(0.486)	(0.471)	(0.488)
REPORT	4.024	4.221	4.156	4.023	4.293	4.050	4.055	4.159	4.056	4.034	4.125	3.983
	(0.728)	(0.603)	(0.767)	(0.724)	(0.616)	(0.643)	(0.672)	(0.812)	(0.682)	(0.653)	(0.756)	(0.586)
REFORRES	0.721	0.314	0.125	0.722	0.241	0.200	0.705	0.364	0.111	0.712	0.575	0.267
	0.451	0.471	0.354	0.450	0.436	0.422	0.458	0.489	0.333	0.458	0.498	0.458
FAIRRES	0.221	0.314	0.125	0.232	0.310	0.100	0.248	0.242	0.111	0.192	0.275	0.200
	(0.417)	(0.471)	(0.354)	(0.424)	(0.471)	(0.316)	(0.434)	(0.435)	(0.333)	(0.398)	(0.449)	(0.414)
N	104	35	8	108	29	10	105	33	9	52	80	15

หมายเหตุ

- 1 = การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน
- 2 = การใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน
- 3 = การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก

3.1.2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 มี 9 และ 6 คู่ ตามลำดับ จากทั้งหมด 66 คู่ โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง -.163 ถึง -.673 และเมื่อพิจารณาทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 10 คู่ ดังเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA) กับ ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว แสดงว่า ผู้ประเมินภายนอกที่มีบุคลิกภาพดีมักจะมีทักษะการสื่อสารดีเช่นกัน ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 5 คู่ ดังเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) กับตัวแปรสถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE) จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว แสดงว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่ส่วนใหญ่จะมีผลการประเมินภายนอกในระดับดีหรือในระดับพอใช้

จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดมีค่าเท่ากับ -.673 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดมีค่าไม่เกิน .8 ฉะนั้น จะไม่เกิดปัญหาเนื่องจากภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) (อุทุมพร จามรมาน, 2537) จากความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระดังกล่าว แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันสูงมาก ดังนั้นจึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.18

ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในสมการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

	PERSONA	COMMU	ATTIEVA	MED	KNOWEVA	EXPERSEM	EXPEREVA	LARGSIZE	MIDSIZE	REPORT	REFORRES	FAIRRES
PERSONA	1.000											
COMMU	.556**	1.000										
ATTIEVA	.125	.369**	1.000									
MED	-.037	-.014	.046	1.000								
KNOWEVA	.082	.062	.195*	.027	1.000							
EXPERSEM	.089	.083	.042	.098	.169*	1.000						
EXPEREVA	-.047	-.085	-.004	.087	.099	.309**	1.000					
LARGSIZE	-.031	-.140	-.003	.054	.127	.031	.030	1.000				
MIDSIZE	.009	.057	.076	.119	.080	-.109	-.080	.531**	1.000			
REPORT	.652**	.534**	.163*	-.052	-.071	.043	-.102	-.123	.043	1.000		
REFORRES	-.096	-.011	.091	-.059	-.131	.010	.131	-.283**	.129	-.209*	1.000	
FAIRRES	.134	-.052	.022	.002	.147	-.070	-.163*	.221**	-.132	.166*	-.673**	1.000
Mean	4.113	4.137	6.034	0.599	30.122	0.871	0.912	0.354	0.340	4.078	0.592	0.238
S.D.	0.581	0.686	0.817	0.492	3.778	0.337	0.285	0.480	0.475	0.703	0.493	0.427

*p<.05 **p<.01

3.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นกรนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์การถดถอย 2) ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยโลจิสติก และ 3) ผลการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด

3.2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์การถดถอย เป็นผลการทดสอบสัดส่วนไคท์ลิฮูดส์ (likelihood ratio tests) ของตัวแปรที่ใช้ในสมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค จำนวน 12 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA) ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED) ตัวแปรความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA) ตัวแปรสถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE) ตัวแปรสถานศึกษาขนาดกลาง (MIDSIZE) ตัวแปรประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) เมื่อพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลโลจิสติก โดยพิจารณาจากค่า $-2LL$ พบว่า โมเดลที่มีตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปร มีค่า $-2LL = 158.154$ ซึ่งน้อยกว่าค่า $-2LL$ ในโมเดลที่มีเฉพาะค่าคงที่หรือไม่มีตัวแปรอิสระเลย ($-2LL = 219.008$) และเมื่อใช้สถิติทดสอบโมเดล ได้ค่าไคสแควร์ เท่ากับ 60.855 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่เท่ากับศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 60.855, df = 24, p = .000$) ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปรดังกล่าวข้างต้น มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด และเมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายของโมเดลโลจิสติก พบว่า สามารถพิจารณาได้จากค่า Cox and Snell R^2 และค่า Nagelkerke R^2 แต่เนื่องจากค่า Cox and Snell R^2 เป็นค่า R^2 ที่ไม่มีโอกาสมีค่าเท่ากับ 1 ได้ ส่วนค่า Nagelkerke R^2 เป็นค่า R^2 ที่ปรับจากค่า Cox and Snell R^2 ทำให้ค่า R^2 มีโอกาสเท่ากับ 1 ได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกพิจารณาความสามารถในการทำนายของโมเดลโลจิสติกจากค่า Nagelkerke R^2 และพบว่า โมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดได้ร้อยละ 44 (Nagelkerke $R^2 = 43.8$) โดยตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับ

ควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.19

ตารางที่ 4.19 การทดสอบสัดส่วนไคสกีวadrat ของตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด

Effect	-2 LL	χ^2	df	Sig.
Intercept	158.266	0.112	2	0.945
บุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA)	158.362	0.208	2	0.901
ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU)	158.475	0.321	2	0.852
ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา(ATTIEVA)	166.269	8.115*	2	0.017
ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED)	162.450	4.296	2	0.117
ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA)	158.376	0.223	2	0.895
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM)	164.709	6.555*	2	0.038
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA)	160.132	1.978	2	0.372
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE)	160.778	2.624	2	0.269
สถานศึกษานขนาดกลาง (MIDSIZE)	158.616	0.462	2	0.794
ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT)	158.158	0.005	2	0.998
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES)	185.026	26.872**	2	0.000
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES)	166.589	8.435*	2	0.015

-2LL = 158.154
 Chi-square = 60.855**, df = 24, p = .000
 Cox and Snell R² = .339, Nagelkerke R² = .438

*p<.05, **P<.01

3.2.2 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ผู้วิจัยเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาคด้วยวิธี enter โดยตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน

และการไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ส่วนตัวแปรอิสระมีจำนวน 12 ตัวแปร ดังที่กล่าวมาข้างต้น

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาคการ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยโลจิสติกได้ดังนี้ (Menand, 1995)

$$P(Y = h | x_1, x_2, \dots, x_p) = \frac{e^{a_h + b_{h1}x_1 + b_{h2}x_2 + \dots + b_{hp}x_p}}{1 + \sum_{k=1}^{k-1} e^{a_h + b_{h1}x_1 + b_{h2}x_2 + \dots + b_{hp}x_p}}$$

หรือ

$$P(Y = h_0 | x_1, x_2, \dots, x_p) = \frac{1}{1 + \sum_{k=1}^{k-1} e^{a_h + b_{h1}x_1 + b_{h2}x_2 + \dots + b_{hp}x_p}}$$

โมเดลที่ได้สามารถเขียนในรูปสมการโลจิทของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน ได้ดังนี้

$$\ln \left| \frac{P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_{12})} \right| = -1.254 - .391(\text{PERSONA}) - .643(\text{COMMU}) + 1.839(\text{ATTIEVA})^* - 2.724(\text{MED}) - .073(\text{KNOWEVA}) + .326(\text{EXPERSEM}) + 1.368(\text{EXPEREVA}) - 2.262(\text{LARGSIZE}) - 1.155(\text{MIDSIZE}) - .087(\text{REPORT}) + 3.961(\text{REFORRES})^{**} + 3.021(\text{FAIRES})^* \dots\dots(3.2.1)$$

หรือเขียนในรูปของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) ได้ดังนี้

$$\frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-1.254 - .391(\text{PERSONA}) - .643(\text{COMMU}) + 1.839(\text{ATTIEVA})^* - 2.724(\text{MED}) - .073(\text{KNOWEVA}) + .326(\text{EXPERSEM}) + 1.368(\text{EXPEREVA}) - 2.262(\text{LARGSIZE}) - 1.155(\text{MIDSIZE}) - .087(\text{REPORT}) + 3.961(\text{REFORRES})^{**} + 3.021(\text{FAIRES})^*} \dots\dots(3.2.2)$$

เมื่อพิจารณาสมการในเทอมของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วนมีค่ามากที่สุด (Exp(B) = 52.527) รองลงมาคือ ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRES) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วน

แต่มีต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วนเพิ่มขึ้น 20.513 และ 6.292 เท่า ตามลำดับ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 52.527 เท่า รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.20

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน สามารถเขียนเป็นสมการโลจิสติกการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน ได้ดังนี้

$$\ln \left| \frac{P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_{12})} \right| = -1.754 - .158 (\text{PERSONA}) - .600 (\text{COMMU}) + 1.665 (\text{ATTIEVA})^* \\ - 2.279 (\text{MED}) - .084 (\text{KNOWEVA}) + 2.818 (\text{EXPERSEM}) + .281 (\text{EXPEREVA}) \\ - 2.594 (\text{LARGSIZE}) - 1.000 (\text{MIDSIZE}) - .071 (\text{REPORT}) \\ + 1.146 (\text{REFORRES}) + 1.531 (\text{FAIRES}) \quad \dots\dots\dots(3.2.3)$$

หรือเขียนในรูปของอัตราส่วนแต่มีต่อ (odds ratio) ได้ดังนี้

$$\frac{p(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{p(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-1.754 - .158 (\text{PERSONA}) - .600 (\text{COMMU}) + 1.665 (\text{ATTIEVA})^* - 2.279 (\text{MED}) - .084 (\text{KNOWEVA}) \\ + 2.818 (\text{EXPERSEM}) + .281 (\text{EXPEREVA}) - 2.594 (\text{LARGSIZE}) - 1.000 (\text{MIDSIZE}) - .071 (\text{REPORT}) \\ + 1.146 (\text{REFORRES}) + 1.531 (\text{FAIRES})} \quad \dots\dots\dots(3.2.4)$$

เมื่อพิจารณาสมการในเทอมของอัตราส่วนแต่มีต่อ (odds ratio) พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ค่า $\text{Exp}(B) = 5.284$ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยในแต่ละระดับของทัศนคติที่เพิ่มขึ้น (แบ่งเป็น 7 ระดับ) จะมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน เพิ่มขึ้นประมาณ 5.284 เท่า รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.20

ตารางที่ 4.20 พารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด

ตัวแปร		B	Exp(B)	S.E.	Wald	df	Sig.
1) การใช้ผลการประเมินภายนอก	Intercept	-1.254		5.451	0.053	1	0.818
ในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน	PERSONA	-0.391	0.676	1.438	0.074	1	0.786
	COMMU	-0.643	0.526	1.179	0.297	1	0.586
	ATTIEVA	1.839*	6.292*	0.813	5.118	1	0.024
	MED	-2.724	0.066	1.609	2.865	1	0.091
	KNOWEVA	-0.073	0.930	0.185	0.154	1	0.694

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ตัวแปร		B	Exp(B)	S.E.	Wald	df	Sig.
	EXPERSEM	0.326	1.385	1.906	0.029	1	0.864
	EXPEREVA	1.368	3.926	1.707	0.642	1	0.423
	LARGSIZE	-2.262	0.104	1.874	1.458	1	0.227
	MIDSIZE	-1.155	0.315	1.786	0.418	1	0.518
	REPORT	-0.087	0.917	1.378	0.004	1	0.950
	REFORRES	3.961**	52.527**	1.435	7.616	1	0.006
	FAIRRES	3.021*	20.513*	1.433	4.446	1	0.035
2) การใช้ผลการประเมินภายนอก	Intercept	-1.754		5.402	0.105	1	0.745
ในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน	PERSONA	-0.158	0.853	1.440	0.012	1	0.912
	COMMU	-0.600	0.549	1.177	0.260	1	0.610
	ATTIEVA	1.665*	5.284*	0.798	4.347	1	0.037
	MED	-2.279	0.102	1.602	2.023	1	0.155
	KNOWEVA	-0.084	0.919	0.184	0.209	1	0.648
	EXPERSEM	2.818	16.747	2.151	1.716	1	0.190
	EXPEREVA	0.281	1.325	1.770	0.025	1	0.874
	LARGSIZE	-2.594	0.075	1.880	1.905	1	0.168
	MIDSIZE	-1.000	0.368	1.780	0.316	1	0.574
	REPORT	-0.071	0.932	1.384	0.003	1	0.959
	REFORRES	1.146	3.147	1.429	0.643	1	0.422
	FAIRRES	1.531	4.621	1.416	1.168	1	0.280

*p<.05, **p<.01

3.2.3 ผลการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด เป็นการนำเสนอค่าร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดด้วยโมเดลโลจิสติก รายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลโลจิสติกดังกล่าว สามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดโดยภาพรวมถูกต้อง จำนวน 111 โรงเรียน (ร้อยละ 75.51) เมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 95 โรงเรียน (ร้อยละ 91.35) และเมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน พบว่า ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 12 โรงเรียน (ร้อยละ 34.29) และในกลุ่ม

สถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 4 โรงเรียน (ร้อยละ 50.00) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.21

ตารางที่ 4.21 ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดโดยใช้โมเดลโลจิสติก

ค่าที่สังเกตได้	การพยากรณ์การใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงแนวคิด			ทำนายถูกต้อง ร้อยละ
	ใช้			
	ใช้อย่างครบถ้วน	ใช้เพียงบางส่วน	ไม่ใช้	
1) การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน	95	8	1	91.35
2) การใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน	22	12	1	34.29
3) การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก	2	2	4	50.00
ภาพรวมทำนายถูกต้องร้อยละ	80.95	14.97	4.08	75.51

3.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็น การนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์การถดถอย 2) ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยโลจิสติก และ 3) ผลการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน

3.3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์การถดถอย เป็นผลการทดสอบสัดส่วนไคท์ลิสทูดส์ (likelihood ratio tests) ของตัวแปรที่ใช้ในสมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค จำนวน 12 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA) ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED) ตัวแปรความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA) ตัวแปรสถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE) ตัวแปรสถานศึกษาขนาดกลาง (MIDSIZE) ตัวแปรประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) เมื่อพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลโลจิสติก โดยพิจารณาจากค่า $-2LL$ พบว่า โมเดลที่มีตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปร มีค่า $-2LL = 148.709$ ซึ่งน้อยกว่าค่า $-2LL$ ในโมเดลที่มีเฉพาะค่าคงที่ หรือไม่มีตัวแปรอิสระเลย ($-2LL = 214.492$) และเมื่อใช้สถิติทดสอบโมเดล ได้ค่าไคสแควร์ เท่ากับ

65.783 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่เท่ากับศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 65.783$, $df = 24$, $p = .000$) ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปรดังกล่าวข้างต้น มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิง ตรวจสอบยืนยัน และโมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของการใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันได้ร้อยละ 47 (Nagelkerke = .470) โดยตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับ ควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.22

ตารางที่ 4.22 การทดสอบสัดส่วนโลจิสติกส์ของตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน

Effect	-2 LL	χ^2	df	Sig.
Intercept	149.515	0.806	2	0.668
บุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA)	149.747	1.038	2	0.595
ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU)	148.840	0.132	2	0.936
ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา(ATTIEVA)	154.233	5.524	2	0.063
ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED)	150.774	2.066	2	0.356
ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหาร สถานศึกษา (KNOWEVA)	149.075	0.366	2	0.833
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมิน คุณภาพภายนอก (EXPERSEM)	152.103	3.394	2	0.183
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA)	149.589	0.880	2	0.644
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE)	148.818	0.109	2	0.947
สถานศึกษขนาดกลาง (MIDSIZE)	149.503	0.794	2	0.672
ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT)	149.679	0.970	2	0.616
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES)	186.290	37.581**	2	0.000
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES)	162.331	13.622**	2	0.001

-2LL = 148.709

Chi-square = 65.781**, $df = 24$, $p = .000$

Cox and Snell $R^2 = .361$, Nagelkerke $R^2 = .470$

* $p < .05$, ** $p < .01$

3.3.2 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค เป็นการนำเสนอผล การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน ผู้วิจัยเลือก ตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคด้วยวิธี enter โดยตัวแปรตามที่ใช้ใน

การวิเคราะห์ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน และการไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน ส่วนตัวแปรอิสระมีจำนวน 12 ตัวแปร ดังที่กล่าวมาข้างต้น

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน สามารถเขียนเป็นสมการโลจิทการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน ได้ดังนี้

$$\ln \left| \frac{P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_{12})} \right| = -1.298 - .928 (\text{PERSONA}) - .114 (\text{COMMU}) + 1.148 (\text{ATTIEVA})^* - .446 (\text{MED}) \\ - .081 (\text{KNOWEVA}) - 1.242 (\text{EXPERSEM}) + .286 (\text{EXPEREVA}) \\ + .229 (\text{LARGSIZE}) - .959 (\text{MIDSIZE}) + .607 (\text{REPORT}) \\ + 4.416 (\text{REFORRES})^{**} + 3.356 (\text{FAIRRES})^* \quad \dots\dots\dots(3.3.1)$$

หรือเขียนในรูปของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) ได้ดังนี้

$$\frac{P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-1.298 - .928 (\text{PERSONA}) - .114 (\text{COMMU}) + 1.148 (\text{ATTIEVA})^* - .446 (\text{MED}) - .081 (\text{KNOWEVA}) \\ - 1.242 (\text{EXPERSEM}) + .286 (\text{EXPEREVA}) + .229 (\text{LARGSIZE}) - .959 (\text{MIDSIZE}) + .607 (\text{REPORT}) \\ + 4.416 (\text{REFORRES})^{**} + 3.356 (\text{FAIRRES})^*} \quad \dots(3.3.2)$$

เมื่อพิจารณาสมการในเทอมของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วนมีค่ามากที่สุด (Exp(B) = 82.789) รองลงมาคือ ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วนเพิ่มขึ้น 28.679 และ 3.153 เท่า ตามลำดับ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 82.789 เท่า รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.23

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน สามารถเขียนเป็นสมการโลจิทการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน ได้ดังนี้

$$\ln \left| \frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} \right| = -3.656 - .457 (\text{PERSONA}) - .271 (\text{COMMU}) + 1.006 (\text{ATTIEVA}) + .369 (\text{MED}) \\ - .073 (\text{KNOWEVA}) + .698 (\text{EXPERSEM}) - .566 (\text{EXPEREVA}) \\ + .013 (\text{LARGSIZE}) - .650 (\text{MIDSIZE}) + .885 (\text{REPORT}) + .937 (\text{REFORRES}) \\ + 1.242 (\text{FAIRRES}) \dots\dots\dots(3.3.3)$$

หรือเขียนในรูปของอัตราส่วนแต้มต่อ (odds ratio) ได้ดังนี้

$$\frac{p(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{p(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-3.656 - .457 (\text{PERSONA}) - .271 (\text{COMMU}) + 1.006 (\text{ATTIEVA}) + .369 (\text{MED}) \\ - .073 (\text{KNOWEVA}) + .698 (\text{EXPERSEM}) - .566 (\text{EXPEREVA}) + .013 (\text{LARGSIZE}) - .650 (\text{MIDSIZE}) \\ + .885 (\text{REPORT}) + .937 (\text{REFORRES}) + 1.242 (\text{FAIRRES})} \dots\dots\dots(3.3.4)$$

ผลการวิเคราะห์โมเดลของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน พบว่า ไม่มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อค่าอัตราส่วนแต้มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.23

ตารางที่ 4.23 พารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน

ตัวแปร		B	Exp(B)	S.E.	Wald	df	Sig.
1) การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยัน อย่างครบถ้วน	Intercept	-1.298		4.871	0.071	1	0.790
	PERSONA	-0.928	0.395	1.071	0.750	1	0.386
	COMMU	-0.114	0.892	0.949	0.014	1	0.904
	ATTIEVA	1.148*	3.153*	0.546	4.415	1	0.036
	MED	-0.446	0.640	0.975	0.209	1	0.647
	KNOWEVA	-0.081	0.922	0.138	0.349	1	0.555
	EXPERSEM	-1.242	0.289	1.861	0.446	1	0.504
	EXPEREVA	0.286	1.332	1.856	0.024	1	0.877
	LARGSIZE	0.229	1.257	1.189	0.037	1	0.847
	MIDSIZE	-0.959	0.383	1.134	0.715	1	0.398
	REPORT	0.607	1.835	0.818	0.550	1	0.458
	REFORRES	4.416**	82.789**	1.182	13.954	1	0.000
FAIRRES	3.356*	28.679*	1.329	6.379	1	0.012	
2) การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยัน เพียงบางส่วน	Intercept	-3.656		4.853	0.568	1	0.451
	PERSONA	-0.457	0.633	1.094	0.174	1	0.676
	COMMU	-0.271	0.763	0.950	0.081	1	0.776
	ATTIEVA	1.006	2.733	0.533	3.556	1	0.059
	MED	0.369	1.447	1.004	0.135	1	0.713
	KNOWEVA	-0.073	0.929	0.138	0.283	1	0.595

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ตัวแปร	B	Exp(B)	S.E.	Wald	df	Sig.
EXPERSEM	0.698	2.010	2.008	0.121	1	0.728
EXPEREVA	-0.566	0.568	1.861	0.093	1	0.761
LARGSIZE	0.013	1.014	1.187	0.000	1	0.991
MIDSIZE	-0.650	0.522	1.155	0.316	1	0.574
REPORT	0.885	2.423	0.899	0.969	1	0.325
REFORRES	0.937	2.553	1.161	0.651	1	0.420
FAIRRES	1.242	3.462	1.302	0.910	1	0.340

*p<.05, **P<.01

3.3.3 ผลการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน เป็นการนำเสนอค่าร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันด้วยโมเดลโลจิสติก รายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลโลจิสติกดังกล่าว สามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันโดยภาพรวมถูกต้อง จำนวน 118 โรงเรียน (ร้อยละ 80.27) เมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน พบว่า ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 102 โรงเรียน (ร้อยละ 94.44) และเมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน พบว่า สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 12 โรงเรียน (ร้อยละ 41.38) และในกลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 4 โรงเรียน (ร้อยละ 40.00) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.24

ตารางที่ 4.24 ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน โดยใช้โมเดลโลจิสติก

ค่าที่สังเกตได้	การพยากรณ์การใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน			ทำนายถูกต้อง ร้อยละ
	ใช้อย่างครบถ้วน	ใช้เพียงบางส่วน	ไม่ใช้	
1) การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน	102	5	1	94.44
2) การใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน	15	12	2	41.38
3) การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก	4	2	4	40.00
ภาพรวมทำนายถูกต้องร้อยละ	82.31	12.93	4.76	80.27

3.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็น การนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์การถดถอย 2) ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยโลจิสติก และ 3) ผลการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์

3.4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์การถดถอย เป็นผลการทดสอบสัดส่วนไคท์ลิฮูดส์ (likelihood ratio tests) ของตัวแปรที่ใช้ในสมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค จำนวน 12 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA) ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED) ตัวแปรความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA) ตัวแปรสถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE) ตัวแปรสถานศึกษาขนาดกลาง (MIDSIZE) ตัวแปรประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRRES) เมื่อพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลโลจิสติก โดยพิจารณาจากค่า $-2LL$ พบว่า โมเดลที่มีตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปร มีค่า $-2LL = 150.826$ ซึ่งน้อยกว่าค่า $-2LL$ ในโมเดลที่มีเฉพาะค่าคงที่ หรือไม่มีตัวแปรอิสระเลย ($-2LL = 219.536$) และเมื่อใช้สถิติทดสอบโมเดล ได้ค่าไคสแควร์ เท่ากับ 68.710 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่เท่ากับศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 68.710, df = 24, p = .000$) ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปรดังกล่าวข้างต้น มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และโมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ได้ร้อยละ 48 (Nagelkerke = .482) โดยตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) และตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.25

ตารางที่ 4.25 การทดสอบสัดส่วนไถ่ที่สูงสุดของตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์

Effect	-2 LL	χ^2	df	Sig.
Intercept	152.290	1.464	2	0.481
บุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA)	151.250	0.424	2	0.809
ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU)	151.126	0.300	2	0.861
ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA)	161.678	10.852**	2	0.004
ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED)	152.711	1.885	2	0.390
ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA)	152.000	1.174	2	0.556
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM)	157.104	6.278*	2	0.043
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA)	153.348	2.522	2	0.283
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE)	151.094	0.268	2	0.875
สถานศึกษาขนาดกลาง (MIDSIZE)	151.552	0.725	2	0.696
ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT)	151.662	0.836	2	0.658
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES)	180.131	29.305**	2	0.000
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES)	165.196	14.370**	2	0.001

-2LL = 150.826
 Chi-square = 68.710**, df = 24, p = .000
 Cox and Snell R² = .373, Nagelkerke R² = .482

*p<.05, **P<.01

3.4.2 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ ผู้วิจัยเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคด้วยวิธี enter โดยตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน และการไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ ส่วนตัวแปรอิสระมีจำนวน 12 ตัวแปร ดังที่กล่าวมาข้างต้น

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคการให้ผลการประเมินภายนอก
ในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน สามารถเขียนเป็นสมการโลจิทการให้ผลการประเมินภายนอกในเชิง
สัญลักษณ์อย่างครบถ้วน ดังนี้

$$\ln \left| \frac{P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_{12})} \right| = -6.844 - .549 (\text{PERSONA}) + .067 (\text{COMMU}) + 2.002 (\text{ATTIEVA})^* \\ - .693 (\text{MED}) - .191 (\text{KNOWEVA}) + 1.665 (\text{EXPERSEM}) - .536 (\text{EXPEREVA}) \\ - .111 (\text{LARGSIZE}) - .417 (\text{MIDSIZE}) + .724 (\text{REPORT}) + 5.171 (\text{REFORRES})^{**} \\ + 3.722 (\text{FAIRRES})^* \quad \dots\dots(3.4.1)$$

หรือเขียนในรูปของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) ได้ดังนี้

$$\frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-6.844 - .549 (\text{PERSONA}) + .067 (\text{COMMU}) + 2.002 (\text{ATTIEVA})^* - .693 (\text{MED}) - .191 (\text{KNOWEVA}) \\ + 1.665 (\text{EXPERSEM}) - .536 (\text{EXPEREVA}) - .111 (\text{LARGSIZE}) - .417 (\text{MIDSIZE}) + .724 (\text{REPORT}) \\ + 5.171 (\text{REFORRES})^{**} + 3.722 (\text{FAIRRES})^*} \quad \dots\dots(3.4.2)$$

เมื่อพิจารณาสมการในเทอมของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) พบว่า ตัวแปร
ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษา
ที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการ
ประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผล
การประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของ
การให้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วนมีค่ามากที่สุด (Exp(B) = 176.111)
รองลงมาคือ ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) และตัวแปร
ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการให้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วนเพิ่มขึ้น 41.329
และ 7.404 เท่า ตามลำดับ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง
มีโอกาสให้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผล
การประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 176.111 เท่า รายละเอียดดังแสดง
ในตาราง 4.26

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคการให้ผลการประเมิน
ภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน สามารถเขียนเป็นสมการโลจิทการให้ผลการประเมิน
ภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน ได้ดังนี้

$$\ln \left| \frac{P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_{12})} \right| = -6.093 - .798 (\text{PERSONA}) - .182 (\text{COMMU}) + 2.008 (\text{ATTIEVA})^* \\ - .014 (\text{MED}) - .207 (\text{KNOWEVA}) + 3.754 (\text{EXPERSEM}) - 1.829 (\text{EXPEREVA}) \\ + .219 (\text{LARGSIZE}) + .109 (\text{MIDSIZE}) + 1.001 (\text{REPORT}) \\ + 2.503 (\text{REFORRES}) + 1.584 (\text{FAIRRES}) \quad \dots\dots\dots(3.5.3)$$

หรือเขียนในรูปของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) ได้ดังนี้

$$\frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-6.093 - .798 (\text{PERSONA}) - .182 (\text{COMMU}) + 2.008 (\text{ATTIEVA})^* - .014 (\text{MED}) - .207 (\text{KNOWEVA}) + 3.754 (\text{EXPERSEM}) - 1.829 (\text{EXPEREVA}) + .219 (\text{LARGSIZE}) + .109 (\text{MIDSIZE}) + 1.001 (\text{REPORT}) + 2.503 (\text{REFORRES}) + 1.584 (\text{FAIRRES})} \dots(3.5.4)$$

เมื่อพิจารณาสมการในเทอมของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ค่า $\text{Exp}(B) = 7.449$ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในแต่ละระดับของทัศนคติที่เพิ่มขึ้น (แบ่งเป็น 7 ระดับ) จะมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วนเพิ่มขึ้นประมาณ 7.449 เท่า รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.26

ตารางที่ 4.26 พารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกการันใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์

ตัวแปร		B	Exp(B)	S.E.	Wald	df	Sig.
1) การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยัน อย่างครบถ้วน	Intercept	-6.844		5.841	1.373	1	0.241
	PERSONA	-0.549	0.577	1.402	0.153	1	0.695
	COMMU	0.067	1.069	1.185	0.003	1	0.955
	ATTIEVA	2.002*	7.404*	0.869	5.312	1	0.021
	MED	-0.693	0.500	1.144	0.367	1	0.545
	KNOWEVA	-0.191	0.826	0.202	0.888	1	0.346
	EXPERSEM	1.665	5.283	1.692	0.968	1	0.325
	EXPEREVA	-0.536	0.585	2.474	0.047	1	0.829
	LARGSIZE	-0.111	0.895	1.409	0.006	1	0.937
	MIDSIZE	-0.417	0.659	1.452	0.082	1	0.774
	REPORT	0.724	2.063	1.102	0.432	1	0.511
	REFORRES	5.171**	176.111**	1.698	9.279	1	0.002
FAIRRES	3.722*	41.329*	1.553	5.746	1	0.017	
2) การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยัน เพียงบางส่วน	Intercept	-6.093		5.798	1.105	1	0.293
	PERSONA	-0.798	0.450	1.423	0.314	1	0.575
	COMMU	-0.182	0.834	1.191	0.023	1	0.879

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ตัวแปร	B	Exp(B)	S.E.	Wald	df	Sig.
ATTIEVA	2.008*	7.449*	0.859	5.461	1	0.019
MED	-0.014	0.986	1.179	0.000	1	0.990
KNOWEVA	-0.207	0.813	0.204	1.031	1	0.310
EXPERSEM	3.754	42.704	1.976	3.608	1	0.057
EXPEREVA	-1.829	0.161	2.542	0.518	1	0.472
LARGSIZE	0.219	1.244	1.437	0.023	1	0.879
MIDSIZE	0.109	1.115	1.480	0.005	1	0.941
REPORT	1.001	2.720	1.148	0.760	1	0.383
REFORRES	2.503	12.218	1.695	2.181	1	0.140
FAIRRES	1.584	4.875	1.568	1.021	1	0.312

*p<.05, **P<.01

3.4.3 ผลการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ เป็นการนำเสนอค่าร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ด้วยโมเดลโลจิสติกรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลโลจิสติกดังกล่าว สามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ โดยภาพรวมถูกต้อง จำนวน 117 โรงเรียน (ร้อยละ 79.59) เมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 99 โรงเรียน (ร้อยละ 94.29) และเมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 12 โรงเรียน (ร้อยละ 36.36) และในกลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 6 โรงเรียน (ร้อยละ 66.67) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.27

ตารางที่ 4.27 ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ โดยใช้โมเดลโลจิสติก

ค่าที่สังเกตได้	การพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์			ทำนายถูกต้องร้อยละ
	ใช้อย่างครบถ้วน	ใช้เพียงบางส่วน	ไม่ใช้	
1) การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน	99	5	1	94.29
2) การใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน	20	12	1	36.36
3) การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก	2	1	6	66.67
ภาพรวมทำนายถูกต้องร้อยละ	82.31	12.24	5.44	79.59

3.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์การถดถอย 2) ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยโลจิสติก และ 3) ผลการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

3.5.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบของตัวแปรที่ใช้ในสมการวิเคราะห์การถดถอย เป็นผลการทดสอบสัดส่วนไคท์ลียูสต์ (likelihood ratio tests) ของตัวแปรที่ใช้ในสมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค จำนวน 12 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA) ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED) ตัวแปรความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM) ตัวแปรผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA) ตัวแปรสถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE) ตัวแปรสถานศึกษาขนาดกลาง (MIDSIZE) ตัวแปรประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) เมื่อพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลโลจิสติก โดยพิจารณาจากค่า $-2LL$ พบว่า โมเดลที่มีตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปร มีค่า $-2LL = 199.030$ ซึ่งน้อยกว่าค่า $-2LL$ ในโมเดลที่มีเฉพาะค่าคงที่ หรือไม่มีตัวแปรอิสระเลย ($-2LL = 273.892$) และเมื่อใช้สถิติทดสอบโมเดล ได้ค่าไคสแควร์ เท่ากับ 74.862 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าไม่เท่ากับศูนย์อย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 74.862$, $df = 24$, $p = .000$) ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระ ทั้ง 12 ตัวแปรดังกล่าวข้างต้น มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ และโมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ได้ร้อยละ 47 (Nagelkerke = .472) โดยตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของการใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปร ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอก ในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรที่ทำให้สัดส่วนของการใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ ตัวแปร ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT) รายละเอียดดังแสดง ในตาราง 4.28

ตารางที่ 4.28 การทดสอบสัดส่วนไคท์ิสต์ของตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

Effect	-2 LL	χ^2	df	Sig.
Intercept	208.497	9.467	2	0.009
บุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA)	199.818	0.788	2	0.674
ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU)	227.290	28.260**	2	0.000
ทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA)	211.260	12.230**	2	0.002
ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (MED)	199.764	0.734	2	0.693
ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA)	201.911	2.881	2	0.237
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (EXPERSEM)	199.296	0.266	2	0.875
ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (EXPEREVA)	199.127	0.097	2	0.953
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (LARGSIZE)	199.261	0.231	2	0.891
สถานศึกษาขนาดกลาง (MIDSIZE)	199.203	0.173	2	0.917
ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT)	206.291	7.261*	2	0.026
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES)	210.201	11.171**	2	0.004
สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES)	203.207	4.177	2	0.124

-2LL = 199.030

Chi-square = 74.862**, $df = 24$, $p = .000$

Cox and Snell $R^2 = .399$, Nagelkerke $R^2 = .472$

* $p < .05$, ** $p < .01$

3.5.2 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ผู้วิจัยเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคด้วยวิธี enter โดยตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน และการไม่ใช้ ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ส่วนตัวแปรอิสระมีจำนวน 12 ตัวแปร ดังที่กล่าวมาข้างต้น

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน สามารถเขียนเป็นสมการโลจิทการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน ได้ดังนี้

$$\ln \left| \frac{P(Y = 1 | x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y = 0 | x_1, x_2, \dots, x_{12})} \right| = -11.628 - .514 (\text{PERSONA}) + 2.619 (\text{COMMU})^{**} + 1.596 (\text{ATTIEVA})^{**} - .670 (\text{MED}) - .102 (\text{KNOWEVA}) + .257 (\text{EXPERSEM}) - .491 (\text{EXPEREVA}) - .003 (\text{LARGSIZE}) - .366 (\text{MIDSIZE}) - .822 (\text{REPORT}) + 3.248 (\text{REFORRES})^{**} + 2.194 (\text{FAIRRES}) \quad \dots(3.5.1)$$

หรือเขียนในรูปของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) ได้ดังนี้

$$\frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-11.628 - .514 (\text{PERSONA}) + 2.619 (\text{COMMU})^{**} + 1.596 (\text{ATTIEVA})^{**} - .670 (\text{MED}) - .102 (\text{KNOWEVA}) + .257 (\text{EXPERSEM}) - .491 (\text{EXPEREVA}) - .003 (\text{LARGSIZE}) - .366 (\text{MIDSIZE}) - .822 (\text{REPORT}) + 3.248 (\text{REFORRES})^{**} + 2.194 (\text{FAIRRES})} \quad \dots(3.5.2)$$

เมื่อพิจารณาสมการในเทอมของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนมีค่ามากที่สุด ($\text{Exp}(B) = 25.734$) แสดงว่า รองลงมาคือตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเพิ่มขึ้น 13.720 และ 4.931 เท่า ตามลำดับ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้เพิ่มขึ้นประมาณ 25.734 เท่า

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาคการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน สามารถเขียนเป็นสมการโลจิสติกการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน ได้ดังนี้

$$\ln \left| \frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} \right| = -3.367 - .039 (\text{PERSONA}) - .012 (\text{COMMU}) + 1.357 (\text{ATTIEVA})^{**} \\ - .420 (\text{MED}) - .165 (\text{KNOWEVA}) + .498 (\text{EXPERSEM}) - .488 (\text{EXPEREVA}) \\ + .256 (\text{LARGSIZE}) - .180 (\text{MIDSIZE}) + .388 (\text{REPORT}) + 2.342 (\text{REFORRES})^* \\ + 1.526 (\text{FAIRRES}) \quad \dots\dots(3.5.3)$$

หรือเขียนในรูปของอัตราส่วนแอดมิตต่อ (odds ratio) ได้ดังนี้

$$\frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-3.367 - .039 (\text{PERSONA}) - .012 (\text{COMMU}) + 1.357 (\text{ATTIEVA})^{**} - .420 (\text{MED}) - .165 (\text{KNOWEVA}) \\ + .498 (\text{EXPERSEM}) - .488 (\text{EXPEREVA}) + .256 (\text{LARGSIZE}) - .180 (\text{MIDSIZE}) + .388 (\text{REPORT}) \\ + 2.342 (\text{REFORRES})^* + 1.526 (\text{FAIRRES})} \quad \dots\dots(3.5.4)$$

เมื่อพิจารณาสมการในเทอมของอัตราส่วนแอดมิตต่อ (odds ratio) พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดมิตต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วนมากที่สุด (Exp(B) = 10.404) แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 10.404 เท่า รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.29

ตารางที่ 4.29 พารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลการถดถอยโลจิสติกการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

ตัวแปร	B	Exp(B)	S.E.	Wald	df	Sig.
1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน						
Intercept	-11.628		4.659	6.230	1	0.013
PERSONA	-0.514	0.598	0.913	0.317	1	0.574
COMMU	2.619**	13.720**	0.904	8.397	1	0.004
ATTIEVA	1.596**	4.931**	0.549	8.438	1	0.004
MED	-0.670	0.512	0.819	0.668	1	0.414
KNOWEVA	-0.102	0.903	0.126	0.660	1	0.417
EXPERSEM	0.257	1.293	1.277	0.041	1	0.840
EXPEREVA	-0.491	0.612	1.703	0.083	1	0.773

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ตัวแปร	B	Exp(B)	S.E.	Wald	df	Sig.	
LARGSIZE	0.003	1.003	1.027	0.000	1	0.998	
MIDSIZE	-0.366	0.694	0.992	0.136	1	0.712	
REPORT	-0.822	0.440	0.779	1.114	1	0.291	
REFORRES	3.248**	25.734**	1.051	9.550	1	0.002	
FAIRRES	2.194	8.970	1.129	3.777	1	0.052	
2) การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงปฏิบัติ เพียงบางส่วน	Intercept	-3.367	3.729	0.815	1	0.367	
	PERSONA	-0.039	0.961	0.814	0.002	1	0.961
	COMMU	-0.012	0.988	0.741	0.000	1	0.987
	ATTIEVA	1.357**	3.884**	0.482	7.908	1	0.005
	MED	-0.420	0.657	0.748	0.315	1	0.575
	KNOWEVA	-0.165	0.848	0.116	2.012	1	0.156
	EXPERSEM	0.498	1.645	1.143	0.190	1	0.663
	EXPEREVA	-0.488	0.614	1.619	0.091	1	0.763
	LARGSIZE	0.256	1.291	0.927	0.076	1	0.783
	MIDSIZE	-0.180	0.835	0.901	0.040	1	0.842
	REPORT	0.388	1.474	0.711	0.298	1	0.585
	REFORRES	2.342*	10.404*	0.915	6.550	1	0.010
	FAIRRES	1.526	4.601	0.952	2.571	1	0.109

*p<.05, **P<.01

3.5.3 ผลการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ เป็นการนำเสนอค่าร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติด้วยโมเดลโลจิสติก รายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลโลจิสติกดังกล่าว สามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติโดยภาพรวมถูกต้อง จำนวน 107 โรงเรียน (ร้อยละ 72.79) เมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน พบว่า ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 35 โรงเรียน (ร้อยละ 67.31) และเมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิง

ปฏิบัติเพียงบางส่วน พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 67 โรงเรียน (ร้อยละ 83.75) และในกลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จำนวน 5 โรงเรียน (ร้อยละ 33.33) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.30

ตารางที่ 4.30 ร้อยละของการพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ โดยใช้โมเดลโลจิสติก

ค่าที่สังเกตได้	การพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ			ทำนายถูกต้องร้อยละ
	ใช้อย่างครบถ้วน	ใช้เพียงบางส่วน	ไม่ใช่	
1) การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน	35	17	0	67.31
2) การใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน	10	67	3	83.75
3) การไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก	0	10	5	33.33
ภาพรวมทำนายถูกต้องร้อยละ	30.61	63.95	5.44	72.79

3.6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 รูปแบบด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค พบว่า โมเดลโลจิสติกแบบพหุภาคที่สามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างถูกต้องมากที่สุด คือ โมเดลการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (ร้อยละ 80.27) รองลงมา ได้แก่ โมเดลการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (ร้อยละ 79.59) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (ร้อยละ 75.51) และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (ร้อยละ 72.79) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าอัตราส่วนแอดัมต่อ พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกทั้ง 4 รูปแบบอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิง

ปฏิบัติเพียงบางส่วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนเต็มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วนในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนเต็มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.31

ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	ค่าอัตราส่วนเต็มต่อ (Exp(B))							
	การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด		การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน		การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์		การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ	
	อย่างครบถ้วน	เพียงบางส่วน	อย่างครบถ้วน	เพียงบางส่วน	อย่างครบถ้วน	เพียงบางส่วน	อย่างครบถ้วน	เพียงบางส่วน
PERSONA	0.676	0.853	0.395	0.633	0.577	0.450	0.598	0.961
COMMU	0.526	0.549	0.892	0.763	1.069	0.834	13.720**	0.988
ATTIEVA	6.292*	5.284*	3.153*	2.733	7.404*	7.449*	4.931**	3.884**
MED	0.066	0.102	0.640	1.447	0.500	0.986	0.512	0.657
KNOWEVA	0.930	0.919	0.922	0.929	0.826	0.813	0.903	0.848
EXPERSEM	1.385	16.747	0.289	2.010	5.283	42.704	1.293	1.645
EXPEREVA	3.926	1.325	1.332	0.568	0.585	0.161	0.612	0.614
LARGSIZE	0.104	0.075	1.257	1.014	0.895	1.244	1.003	1.291
MIDSIZE	0.315	0.368	0.383	0.522	0.659	1.115	0.694	0.835
REPORT	0.917	0.932	1.835	2.423	2.063	2.720	0.440	1.474
REFORRES	52.527**	3.147	82.789**	2.553	176.111**	12.218	25.734**	10.404*
FAIRRES	20.513*	4.621	28.679*	3.462	41.329*	4.875	8.970	4.601
ความถูกต้องในการพยากรณ์ ร้อยละ		75.51		80.27		79.59		72.79

*p<.05, **p<.01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก

การเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ตอนย่อย คือ ตอนแรก เป็นผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่สอง เป็นผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่สาม เป็นผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการประเมินคุณภาพภายนอกเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้ประเมินภายนอก และผลการประเมินภายนอก ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อกระบวนการประเมินคุณภาพพบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 103 โรงเรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่ดีมาก จำนวน 70 โรงเรียน (ร้อยละ 67.96) ในขณะที่เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกยังไม่เหมาะสม จำนวน 33 โรงเรียน (ร้อยละ 32.04) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่ดีมาก พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จำนวน 16 โรงเรียน (ร้อยละ 22.86) รองลงมาเห็นว่าเป็นกระบวนการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จำนวน 15 โรงเรียน (ร้อยละ 21.43) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกยังไม่เหมาะสม พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องมีการปรับปรุงบางมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 7 โรงเรียน (ร้อยละ 21.21) รองลงมาเห็นว่า กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการตรวจสอบเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริง จำนวน 5 โรงเรียน (15.15) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.32

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อผู้ประเมินภายนอก พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 121 โรงเรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติเหมาะสมดีแล้ว จำนวน 22 โรงเรียน (ร้อยละ 18.18) ในขณะที่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติยังไม่เหมาะสม จำนวน 33 โรงเรียน (ร้อยละ 32.04) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่า ผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติเหมาะสมดีแล้ว พบว่า

ส่วนใหญ่สถานศึกษาเห็นว่าผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่วางตัวเป็นกัลยาณมิตร เป็นกันเองไม่ถือตน จำนวน 43 โรงเรียน (ร้อยละ 43.43) รองลงมาเห็นว่าเป็นผู้ที่สามารถพูดคุยอย่างสมเหตุสมผล จำนวน 15 โรงเรียน (ร้อยละ 15.15) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติยังไม่เหมาะสม พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกบางท่านไม่มีความรู้ความสามารถและไม่สามารถตอบข้อซักถามและให้คำแนะนำในการจัดการศึกษาได้ จำนวน 5 โรงเรียน (ร้อยละ 22.73) รองลงมาเห็นว่าผู้ประเมินภายนอกบางท่านไม่เข้าใจหลักการการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ผู้ประเมินภายนอกบางท่านเป็นผู้สูงอายุ และยังใช้การประเมินในรูปแบบเก่า ๆ และเห็นว่า ผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่ไม่น่าเชื่อถือ จำนวน 3 โรงเรียน (ร้อยละ 13.64) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.33

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานต่อผลการประเมินภายนอก พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 76 โรงเรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกเหมาะสมดีแล้ว จำนวน 55 โรงเรียน (ร้อยละ 72.37) ในขณะที่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกยังไม่เหมาะสม จำนวน 21 โรงเรียน (ร้อยละ 27.63) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกเหมาะสมดีแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษาเห็นว่าผลการประเมินภายนอกมีความถูกต้องตรงตามสภาพจริง จำนวน 27 โรงเรียน (ร้อยละ 49.09) รองลงมาเห็นว่า เป็นเป็นผลการประเมินที่ชี้ประเด็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จำนวน 5 โรงเรียน (ร้อยละ 27.27) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกยังไม่เหมาะสม พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษาเห็นว่าผลการประเมินภายนอกบางประเด็นไม่ตรงกับสภาพจริง จำนวน 10 โรงเรียน (ร้อยละ 47.62) รองลงมาเห็นว่าผลการประเมินภายนอกยังไม่ชัดเจน จำนวน 5 โรงเรียน (ร้อยละ 23.81) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.34

ตารางที่ 4.32 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็นกระบวนการที่ดีมาก เนื่องจาก		
- ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	16	22.86
- เป็นกระบวนการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	15	21.43
- เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ	12	17.14
- เป็นกระบวนการที่ยืนยันการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำให้เกิดความมั่นใจ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป	10	14.29
- ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา	8	11.43
- เป็นระบบที่ต่อเนื่อง	7	10.00
- เป็นกระบวนการเชิงประจักษ์	2	2.86
รวม	70	67.96

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อกระบวนการประเมิน	จำนวน	ร้อยละ
2. ไม่เหมาะสม เนื่องจาก		
- บางมาตรฐานต้องปรับปรุง	7	21.21
- เป็นกระบวนการตรวจสอบเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริง	5	15.15
- การประเมินไม่สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา	4	12.12
- ยังไม่เป็นระบบ กระบวนการและวิธีการประเมินสับสน	4	12.12
- ใช้เวลามากเกินไป	4	12.12
- ขาดการประสานงาน ทำให้กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก เปรียบเทียบเหมือนการดูใจ	3	9.09
- ไม่เหมาะสม เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลาในการประเมิน แต่ต้องประเมิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้จำนวนมาก ทำให้ส่วนใหญ่เป็นการประเมินเอกสาร จึงเป็นภาระแก่สถานศึกษาในการจัดเตรียมเอกสารสำหรับการรองรับ การประเมิน	2	6.06
- แนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับทางสำนักงาน รับ รองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)	2	6.06
- ก่อให้เกิดความเครียด	2	6.06
รวม	33	32.04
รวมทั้งสิ้น	103	100.00

ตารางที่ 4.33 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นต่อผู้ประเมินภายนอก

ความคิดเห็นต่อผู้ประเมินภายนอก	จำนวน	ร้อยละ
1. เหมาะสมดีแล้ว เนื่องจาก		
- วางตัวเป็นกัลยาณมิตร เป็นกันเองไม่ถือตน	43	43.43
- สามารถพูดอย่างสมเหตุสมผล	15	15.15
- เป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ และน่าศรัทธา	14	14.14
- เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ	9	9.09
- สามารถตอบข้อซักถามและชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาได้ดี	9	9.09
- มีจรรยาบรรณ	5	5.05
- อื่น ๆ ไม่ระบุ	4	4.04
รวม	99	81.82

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อผู้ประเมินภายนอก	จำนวน	ร้อยละ
2. ไม่เหมาะสม เนื่องจาก		
- ผู้ประเมินภายนอกบางท่านไม่มีความรู้ความสามารถ ไม่สามารถให้ตอบข้อซักถามและให้คำแนะนำในการจัดการศึกษาได้	5	22.73
- ผู้ประเมินบางท่านไม่เข้าใจหลักการการจัดการศึกษาในปัจจุบัน	3	13.64
- ผู้ประเมินภายนอกบางท่านเป็นผู้สูงอายุ ยังใช้การประเมินรูปแบบเก่า ๆ	3	13.64
- ไม่น่าเชื่อถือ	3	13.64
- ผู้ประเมินภายนอกบางท่าน ประเมินด้วยความลำเอียง เนื่องจากความคุ้นเคย	2	9.09
- ผู้ประเมินภายนอกที่มาจากภาครัฐ ไม่เข้าใจระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน	2	9.09
- ผู้ประเมินภายนอกบางท่านไม่ได้เป็นนักการศึกษา ทำให้ไม่เข้าใจระบบ การจัดการศึกษา	2	9.09
- ผู้ประเมินภายนอกบางท่าน ยึดหลักการจับผิด	2	9.09
รวม	22	18.18
รวมทั้งสิ้น	121	100.00

ตารางที่ 4.34 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อผลการประเมินภายนอก

ความคิดเห็นต่อผลการประเมินภายนอก	จำนวน	ร้อยละ
1. เหมาะสมดีแล้ว เนื่องจาก		
- ถูกต้องตรงตามสภาพจริง	27	49.09
- ชี้ประเด็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	15	27.27
- เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	10	18.18
- เป็นผลการประเมินภายนอกที่มีทั้งจุดเด่นที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และจุดด้อย ทำให้สถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป	3	5.45
รวม	55	72.37
2. ไม่เหมาะสม เนื่องจาก		
- ผลการประเมินภายนอกบางประเด็นไม่ตรงกับสภาพจริง	10	47.62
- ผลการประเมินภายนอกยังไม่ชัดเจน	5	23.81
- ไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็นผลการประเมินที่เกิดจากการปรุงแต่งขึ้น ไม่ตรงกับสภาพจริง เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลา	3	14.29
- ไม่ถูกต้องตามสภาพจริง เนื่องจากเกณฑ์ในการประเมินไม่เป็นมาตรฐาน	3	14.29
รวม	21	27.63
รวมทั้งสิ้น	76	100.00

4.2 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 92 โรงเรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้มาก จำนวน 74 โรงเรียน (ร้อยละ 80.43) ในขณะที่เห็นว่าการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้ค่อนข้างน้อย จำนวน 18 โรงเรียน (ร้อยละ 19.57) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้มาก พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษาเห็นว่าการประเมินคุณภาพภายนอกทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาเห็นว่า เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จำนวน 15 โรงเรียน (ร้อยละ 20.27) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้ค่อนข้างน้อย พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษาเห็นว่าผลการประเมินภายนอกเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทราบแล้ว จำนวน 10 โรงเรียน (ร้อยละ 55.56) รองลงมาเห็นว่า สิ่งที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเพียงข้อสังเกตทางหนึ่งของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเท่านั้น จำนวน 5 โรงเรียน (ร้อยละ 27.78) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.35

ตารางที่ 4.35 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอก	จำนวน	ร้อยละ
1. พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้มาก เนื่องจาก		
- ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	23	31.08
- เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	15	20.27
- เป็นผลการประเมินที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	11	14.86
- เป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้บริหาร	9	12.16
- ช่วยให้โรงเรียนมีการพัฒนาตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษา เพราะมีตัวบ่งชี้ที่แน่นอน และเที่ยงตรง	4	5.41
- เป็นการวางแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาในปีต่อไป	4	5.41
- หลังจากการประเมินคุณภาพภายนอก ทำให้ผู้ปกครอง คณะครู และผู้บริหารสถานศึกษาร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษามากขึ้น	4	5.41

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอก	จำนวน	ร้อยละ
- เป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่สถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่ผ่านมา	2	2.70
- เป็นการประเมินจากบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นมุมมองที่ต่างจากการประเมินจากบุคลากรภายใน ทำให้ผลการประเมินถูกต้องมากขึ้น	2	2.70
รวม	74	80.43
2. พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้ค่อนข้างน้อย เนื่องจาก		
- เป็นผลการประเมินที่สถานศึกษาทราบแล้ว	10	55.56
- เป็นเพียงข้อสังเกตทางหนึ่งของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเท่านั้น	5	27.78
- บุคลากรส่วนใหญ่ต้องเตรียมเอกสารเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก จนไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3	16.67
รวม	18	19.57
รวมทั้งสิ้น	92	100.00

4.3 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อลักษณะของผลการประเมินภายนอกที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อลักษณะของผลการประเมินภายนอกที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อลักษณะของผลการประเมินภายนอกที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 99 โรงเรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกควรมีลักษณะเป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จำนวน 32 โรงเรียน (ร้อยละ 32.32) รองลงมาเห็นว่าควรเป็นผลการประเมินที่เป็นรูปธรรม เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นผลการประเมินที่มีทั้งจุดเด่น เพื่อให้สถานศึกษาเกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษาของตน และจุดด้อย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น จำนวน 12 โรงเรียน (ร้อยละ 12.12) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.36

ตารางที่ 4.36 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อลักษณะของผลการประเมินภายนอกที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของผลการประเมินภายนอกที่มีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- เป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	32	32.32
- มีรูปธรรม	12	12.12
- เป็นมาตรฐานเดียวกัน	12	12.12
- ผลการประเมินที่มีทั้งจุดเด่น เพื่อให้สถานศึกษาเกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษาของตน และจุดด้อย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น	10	10.10
- เชิงสร้างสรรค์ นอกเหนือจากที่สถานศึกษาทราบแล้ว	9	9.09
- ผลการประเมินที่มุ่งเสนอแนะจุดด้อย พร้อมเสนอแนะแนวทางการแก้ไขอย่างชัดเจน	7	7.07
- เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และไม่กระทบกับงบประมาณมากนัก	7	7.07
- มีข้อเสนอแนะที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่สถานศึกษาในการนำไปปฏิบัติ	5	5.05
- ผลการประเมินที่มีเกณฑ์การประเมินที่ละเอียดและชัดเจน เช่น มีเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ	5	5.05
- ควรเป็นผลการประเมินที่ชี้ให้เห็นลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ อากาศ สาเหตุ และปัญหาของโรงเรียน	1	1.01
รวม	99	100.00

4.4 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 32 โรงเรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการนิเทศ ติดตามการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาเป็นระยะ ๆ หลังจากการประเมินคุณภาพภายนอกเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 6 โรงเรียน (ร้อยละ 18.75) รองลงมาเห็นว่า ควรประเมินภายนอกในทุก 3 ปี เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำนวน 5 โรงเรียน (ร้อยละ 15.62) และเห็นว่า มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว แต่ปัจจุบันมีหลักสูตรและพระราชบัญญัติฉบับใหม่ซึ่งมีมาตรฐานการศึกษาที่สับสน วนวาย ไม่เป็นระบบ จำนวน 4 โรงเรียน (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.37

ตารางที่ 4.37 การแจกแจงความถี่ ร้อยละของข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
- ควรมีการนิเทศ ติดตามการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นระยะ ๆ หลังจากการประเมินคุณภาพภายนอกเสร็จสิ้นแล้ว	6	18.75
- ควรประเมินในทุก 3 ปี เพื่อให้เกิดการกระตุ้นการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	5	15.62
- มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว แต่ปัจจุบันมีหลักสูตรและพระราชบัญญัติฉบับใหม่ซึ่งมีมาตรฐานการศึกษาที่สับสน วุ่นวาย ไม่เป็นระบบ	4	12.50
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (สมศ.) ควรแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพทางการศึกษาให้ทางโรงเรียนได้ทราบสถานศึกษาจะได้จัดส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	3	9.38
- ควรให้ความสำคัญกับผู้ประเมินภายนอก โดยการส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และกล้าตัดสินใจ ไม่ใช่อยกย่องสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว	3	9.38
- ควรแจ้งผลการประเมินภายนอกให้ทางสถานศึกษาทราบเร็วกว่านี้	3	9.38
- โรงเรียนหลายแห่งไม่เข้าใจหลักการการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมองว่าเป็นการประเมินเพื่อตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาเท่านั้น จึงไม่เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3	9.37
- ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดี ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน	3	9.37
- ควรปรับปรุงแบบรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกให้น่าสนใจมากขึ้น เช่น การเพิ่มรูปภาพ และสีสรรให้มากขึ้น	2	6.25
รวม	32	100.00

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประการที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (Polytomous logistic regression analysis)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) ได้แก่ การสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้จังหวัดและขนาดของสถานศึกษาเป็นระดับชั้น (strata) แล้วสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ตามสัดส่วนของขนาดของสถานศึกษาในแต่ละจังหวัด โดยแบ่งสถานศึกษาเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 โรงเรียนและได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนจากสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 147 โรงเรียน (ร้อยละ 98.00)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ประกอบด้วย บุคลิกภาพ และทักษะการสื่อสาร 2) ปัจจัยด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจการประเมินคุณภาพภายนอก ประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสพการณ์ด้านการประเมิน 3) ปัจจัยด้านลักษณะของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก ประกอบด้วย ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก และระดับผลการประเมินภายนอก และตัวแปรตาม คือ รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก มี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (conceptual use) 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (legitimate use) 3) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (symbolic use) และ 4) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (instrumental use)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ ฉบับแรกเป็นแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ปัจจัยด้านลักษณะของสถานศึกษา ปัจจัยด้านลักษณะของผลการประเมินภายนอก และรูปแบบของการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ตอน จำนวน 46 ข้อ และฉบับที่สองเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยด้านลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน จำนวน 74 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน โดยสามตอนแรกเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows version 10.0 ส่วนตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์สภาพและลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 65.99) มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 74.83) และเป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา (ร้อยละ 57.14) ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 55.31) มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 44.22) และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน (ร้อยละ 58.50) เป็นผู้บริหารสถานศึกษามาแล้ว 0 – 5 ปี (ร้อยละ 27.21) และบริหารสถานศึกษาปัจจุบันมาแล้วอยู่ในช่วง 0 – 5 ปี (ร้อยละ 56.46)

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 59.86) มีประสบการณ์

การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (ร้อยละ 87.07) และมีประสบการณ์ด้านการประเมิน (ร้อยละ 91.16)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรคุณลักษณะของสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ (ร้อยละ 35.37) รองลงมาเป็นสถานศึกษาขนาดกลาง (ร้อยละ 34.01) และมีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (ร้อยละ 59.18) รองลงมา มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (ร้อยละ 23.13)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่องที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง และตัวแปรส่วนใหญ่มีความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ความโด่งน้อยกว่า 3) แสดงว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า บุคลิกภาพและทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.113, 4.137 และ 4.078 ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 6.034 และผู้บริหารสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอกเท่ากับ 30.122

เมื่อพิจารณาค่าความโด่งของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) ตัวแปรประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (REPORT) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) และตัวแปรความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (KNOWEVA) มีความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งน้อยกว่า 3) แสดงว่าข้อมูลเหล่านี้มีการกระจายมาก ส่วนตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก (PERSONA) มีความโด่งมากกว่าโค้งปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า 3) ซึ่งแสดงว่าตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลน้อย หรือข้อมูลมีลักษณะกระจุกตัว

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก (ร้อยละ 87.07) โดยมีประสบการณ์การอบรมเรื่องการประชุมปฏิบัติการเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกมากที่สุด (ร้อยละ 43.75) ในขณะที่ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของประสบการณ์ด้านการประเมิน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการประเมิน (ร้อยละ 91.16) โดยมีประสบการณ์ด้านการประเมินนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 84.33)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม และจำแนกตามรูปแบบใน 4 รูปแบบ ได้แก่ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอก เมื่อพิจารณารายละเอียดของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วน พบว่า สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันมากที่สุด (ร้อยละ 73.47) ในกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน พบว่า สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติมากที่สุด (ร้อยละ 54.42) และในกลุ่มสถานศึกษาที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอก พบว่า สถานศึกษาไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติมากที่สุด (ร้อยละ 10.20)

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน (ร้อยละ 70.75) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน (ร้อยละ 23.81) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.44) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงและระดับพอใช้

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน (ร้อยละ 73.74) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน (ร้อยละ 19.73) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.80) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับควรปรับปรุงและระดับพอใช้

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน (ร้อยละ 71.43) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน (ร้อยละ 22.45) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์น้อยที่สุด (ร้อยละ 6.12) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงและระดับพอใช้

ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน (ร้อยละ 54.42) รองลงมาคือ ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน (ร้อยละ 35.37) และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.20) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาที่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้มีทักษะในการสื่อสารที่ดี และเป็นสถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง

2.2 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ร้อยละของลักษณะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การจัดทำโครงการ/การอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้เรียนในมาตรฐานที่ 5 (ร้อยละ 33.06) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 (ร้อยละ 25.00) ส่วนด้านครูผู้สอน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านครูผู้สอนในมาตรฐานที่ 22 และมาตรฐานที่ 24 เท่ากัน (ร้อยละ 48.20) และด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาด้านผู้บริหารสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 13 (ร้อยละ 62.38) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 18 (ร้อยละ 15.60)

ผลการวิเคราะห์การศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านการประเมินคุณภาพภายนอก (ร้อยละ 30.98) รองลงมาคือ โรงเรียนต้นแบบในกลุ่มสหวิทยาเขต (ร้อยละ 26.76)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (polytomous logistic regression analysis) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกใน 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด 2) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน 3) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และ 4) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแตรัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วนมีค่ามากที่สุด ($\text{Exp}(B) = 52.527$) รองลงมาคือ ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRRES) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแตรัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วนเพิ่มขึ้น 20.513 และ 6.292 เท่า ตามลำดับ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 52.527 เท่า ในขณะที่ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ค่า $\text{Exp}(B) = 5.284$ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในแต่ละระดับของทัศนคติที่เพิ่มขึ้น จะมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน เพิ่มขึ้นประมาณ 5.284 เท่า โดยโมเดลโลจิสติกสามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดโดยภาพรวมได้ถูกต้องจำนวน 111 โรงเรียน (ร้อยละ 75.51)

โมเดลที่ได้สามารถเขียนในรูปของอัตราส่วนแตรัมต่อ (odds ratio) ของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วนและการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน ดังนี้

$$\frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-1.254 - .391(\text{PERSONA}) - .643(\text{COMMU}) + 1.839(\text{ATTIEVA})^* - 2.724(\text{MED}) - .073(\text{KNOWEVA}) + .326(\text{EXPERSEM}) + 1.368(\text{EXPEREVA}) - 2.262(\text{LARGSIZE}) - 1.155(\text{MIDSIZE}) - .087(\text{REPORT}) + 3.961(\text{REFORRES})^{**} + 3.021(\text{FAIRRES})^*}$$

และ

$$\frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-1.754 - .158(\text{PERSONA}) - .600(\text{COMMU}) + 1.665(\text{ATTIEVA})^* - 2.279(\text{MED}) - .084(\text{KNOWEVA}) + 2.818(\text{EXPERSEM}) + .281(\text{EXPEREVA}) - 2.594(\text{LARGSIZE}) - 1.000(\text{MIDSIZE}) - .071(\text{REPORT}) + 1.146(\text{REFORRES}) + 1.531(\text{FAIRRES})}$$

3.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วนมีค่ามากที่สุด (Exp(B) = 82.789) รองลงมาคือ ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRRES) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วนเพิ่มขึ้น 28.679 และ 3.153 เท่าตามลำดับ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 82.789 เท่า ในขณะที่ไม่มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยโมเดลโลจิสติกสามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันโดยภาพรวมได้ถูกต้องจำนวน 118 โรงเรียน (ร้อยละ 80.27)

โมเดลที่ได้สามารถเขียนในรูปของอัตราส่วนแอดัมต่อ (odds ratio) ของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วนและการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน ดังนี้

$$\frac{P(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{P(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-1.298 - .928(\text{PERSONA}) - .114(\text{COMMU}) + 1.148(\text{ATTIEVA})^* - .446(\text{MED}) - .081(\text{KNOWEVA}) - 1.242(\text{EXPERSEM}) + .286(\text{EXPEREVA}) + .229(\text{LARGSIZE}) - .959(\text{MIDSIZE}) + .607(\text{REPORT}) + 4.416(\text{REFORRES})^{**} + 3.356(\text{FAIRRES})^*}$$

และ

$$\frac{p(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{p(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-3.656 - .457 (\text{PERSONA}) - .271 (\text{COMMU}) + 1.006 (\text{ATTIEVA}) + .369 (\text{MED}) - .073 (\text{KNOWEVA}) + .698 (\text{EXPERSEM}) - .566 (\text{EXPEREVA}) + .013 (\text{LARGSIZE}) - .650 (\text{MIDSIZE}) + .885 (\text{REPORT}) + .937 (\text{REFORRES}) + 1.242 (\text{FAIRRES})}$$

3.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรสถานศึกษา ที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดมิตต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วนมีค่ามากที่สุด (Exp(B) = 176.111) รองลงมาคือ ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ (FAIRRES) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดมิตต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วนเพิ่มขึ้น 41.329 และ 7.404 เท่า ตามลำดับ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 176.111 เท่า ในขณะที่ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ค่า Exp(B) = 7.449 แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในแต่ละระดับของทัศนคติที่เพิ่มขึ้น จะมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วนเพิ่มขึ้นประมาณ 7.449 เท่า โดยโมเดลโลจิสติกสามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์โดยภาพรวมได้ถูกต้องจำนวน 117 โรงเรียน (ร้อยละ 79.59)

โมเดลที่ได้สามารถเขียนในรูปของอัตราส่วนแอดมิตต่อ (odds ratio) ของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วนและการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน ดังนี้

$$\frac{p(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{p(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-6.844 - .549 (\text{PERSONA}) + .067 (\text{COMMU}) + 2.002 (\text{ATTIEVA}) - .693 (\text{MED}) - .191 (\text{KNOWEVA}) + 1.665 (\text{EXPERSEM}) - .536 (\text{EXPEREVA}) - .111 (\text{LARGSIZE}) - .417 (\text{MIDSIZE}) + .724 (\text{REPORT}) + 5.171 (\text{REFORRES}) + 3.722 (\text{FAIRRES})}$$

และ

$$\frac{p(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{p(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-6.093 - .798 (\text{PERSONA}) - .182 (\text{COMMU}) + 2.008 (\text{ATTIEVA})^* - .014 (\text{MED}) - .207 (\text{KNOWEVA}) + 3.754 (\text{EXPERSEM}) - 1.829 (\text{EXPEREVA}) + .219 (\text{LARGSIZE}) + .109 (\text{MIDSIZE}) + 1.001 (\text{REPORT}) + 2.503 (\text{REFORRES}) + 1.584 (\text{FAIRRES})}$$

3.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแถมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน มีค่ามากที่สุด ($\text{Exp}(B) = 25.734$) แสดงว่า รองลงมาคือ ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) และตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแถมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเพิ่มขึ้น 13.720 และ 4.931 เท่า ตามลำดับ แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 25.734 เท่า ในขณะที่ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) และตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีค่า B มากกว่า 1 โดยที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแถมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วนมากที่สุด ($\text{Exp}(B) = 10.404$) แสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุงมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วนมากกว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับดีและพอใช้ เพิ่มขึ้นประมาณ 10.404 เท่า โดยโมเดลโลจิสติกสามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติโดยภาพรวมได้ถูกต้องจำนวน 107 โรงเรียน (ร้อยละ 72.79)

โมเดลที่ได้สามารถเขียนในรูปของอัตราส่วนแถมต่อ (odds ratio) ของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนและการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน ดังนี้

$$\frac{p(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{p(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-11.628 - .514 (\text{PERSONA}) + 2.619 (\text{COMMU})^{**} + 1.596 (\text{ATTIEVA})^{**} - .670 (\text{MED}) - .102 (\text{KNOWEVA}) + .257 (\text{EXPERSEM}) - .491 (\text{EXPEREVA}) - .003 (\text{LARGSIZE}) - .366 (\text{MIDSIZE}) - .822 (\text{REPORT}) + 3.248 (\text{REFORRES})^{**} + 2.194 (\text{FAIRRES})}$$

และ

$$\frac{p(Y=1|x_1, x_2, \dots, x_{12})}{p(Y=0|x_1, x_2, \dots, x_{12})} = e^{-3.367 - .039 (\text{PERSONA}) - .012 (\text{COMMU}) + 1.357 (\text{ATTIEVA})^{**} - .420 (\text{MED}) - .165 (\text{KNOWEVA}) + .498 (\text{EXPERSEM}) - .488 (\text{EXPEREVA}) + .256 (\text{LARGSIZE}) - .180 (\text{MIDSIZE}) + .388 (\text{REPORT}) + 2.342 (\text{REFORRES})^* + 1.526 (\text{FAIRRES})}$$

3.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 รูปแบบ ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุภาค พบว่า โมเดลการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันสามารถพยากรณ์การใช้ผลการประเมินภายนอกได้อย่างถูกต้องมากที่สุด (ร้อยละ 80.27) รองลงมา ได้แก่ โมเดลการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (ร้อยละ 79.59) โมเดลการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (ร้อยละ 75.51) และโมเดลการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (ร้อยละ 72.79) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าอัตราส่วนแอดัมต่อ พบว่า ตัวแปรทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 รูปแบบอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ พบว่า ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแอดัมต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก

4.1 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่ดีมาก (ร้อยละ 67.96) ในขณะที่เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกยังไม่เหมาะสม (ร้อยละ 32.04) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่ดีมาก พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ากระบวนการที่ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 22.86) รองลงมาเห็นว่าเป็นกระบวนการที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (ร้อยละ 21.43) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกยังไม่เหมาะสม พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าต้องมีการปรับปรุงบางมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก (ร้อยละ 21.21) รองลงมาเห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการตรวจสอบเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริง (15.15)

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการประเมินคุณภาพภายนอกเกี่ยวกับผู้ประเมินภายนอก พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติเหมาะสมดีแล้ว (ร้อยละ 81.82) ในขณะที่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติยังไม่เหมาะสม (ร้อยละ 18.18) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติเหมาะสมดีแล้ว พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่วางตัวเป็นกัลยาณมิตร เป็นกันเองไม่ถือตน (ร้อยละ 43.43) รองลงมาเห็นว่าเป็นผู้ที่สามารถพูดอย่างสมเหตุสมผล (ร้อยละ 15.15) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีคุณสมบัติยังไม่เหมาะสม พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกบางท่านไม่มีความรู้ความสามารถและไม่สามารถตอบข้อซักถามและให้คำแนะนำในการจัดการศึกษาได้ (ร้อยละ 22.73) รองลงมาเห็นว่าเป็นผู้ประเมินภายนอกบางท่านไม่เข้าใจหลักการการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ผู้ประเมินภายนอกบางท่านเป็นผู้สูงอายุ ยังใช้การประเมินในรูปแบบเก่า ๆ และเป็นผู้ที่ไม่น่าเชื่อถือ (ร้อยละ 13.64)

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการประเมินคุณภาพภายนอกเกี่ยวกับผลการประเมินภายนอก พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกเหมาะสมดีแล้ว (ร้อยละ 72.37) ในขณะที่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกยังไม่เหมาะสม (ร้อยละ 27.63) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกเหมาะสมดีแล้ว พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกมีความถูกต้องตรงตามสภาพจริง (ร้อยละ 49.09) รองลงมาเห็นว่าเป็นผลการประเมินที่ชี้ประเด็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (ร้อยละ 27.27) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษา

ที่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกยังไม่เหมาะสม พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกบางประเด็นไม่ตรงกับสภาพจริง (ร้อยละ 47.62) รองลงมาเห็นว่าผลการประเมินภายนอกยังไม่ชัดเจน (ร้อยละ 23.81)

4.2 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้มาก (ร้อยละ 80.43) ในขณะที่เห็นว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้ค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 19.57) เมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้มาก พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 31.08) รองลงมาเห็นว่า เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา (ร้อยละ 20.27) และเมื่อพิจารณาในกลุ่มของสถานศึกษาที่เห็นว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้ค่อนข้างน้อย พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทราบแล้ว (ร้อยละ 55.56) รองลงมาเห็นว่า สิ่งที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเพียงข้อสังเกตทางหนึ่งของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเท่านั้น (ร้อยละ 27.78)

4.3 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อลักษณะของผลการประเมินภายนอกที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผลการประเมินภายนอกควรมีลักษณะเป็นไปตามสภาพที่แท้จริงของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (ร้อยละ 32.32) รองลงมาเห็นว่าควรเป็นผลการประเมินที่เป็นรูปธรรม เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นผลการประเมินที่มีทั้งจุดเด่น เพื่อให้สถานศึกษาเกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษาของตน และจุดด้อย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (ร้อยละ 12.12) ตามลำดับ

4.4 ผลการแจกแจงความถี่ ร้อยละของข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการนิเทศ ติดตามการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาเป็นระยะ ๆ หลังจากการประเมินคุณภาพภายนอกเสร็จสิ้นแล้ว (ร้อยละ 18.76) รองลงมาเห็นว่า ควรประเมินภายนอกในทุก 3 ปี เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ร้อยละ 15.63) และเห็นว่ามาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว แต่ปัจจุบันมีหลักสูตรและพระราชบัญญัติฉบับใหม่ซึ่งมีมาตรฐานการศึกษาที่สับสน วุ่นวาย ไม่เป็นระบบ (ร้อยละ 12.50)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อพิจารณารายละเอียดสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอก พบว่า การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน และ การใช้ผลการประเมินในเชิงสัญลักษณ์ มีกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วนมากที่สุด ร้อยละ 70.75, 73.74 และ 71.43 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน ร้อยละ 54.42 แสดงว่า โดยภาพรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก มีการใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วนมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่า การใช้ผลการประเมินภายนอกค่อนข้างสูง และเป็นไปตามเป้าหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกที่จะเป็นเครื่องสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ และมีทิศทางที่ดีเมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมาที่มีหน่วยงานประเมินคุณภาพภายนอกอย่างเดียว ซึ่งผลออกมาเชื่อถือไม่ค่อยได้ ประเมินทุกเรื่องออกมาดีเกือบทั้งหมดหรือแม้แต่การให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ประเมิน และปรากฏว่าไม่ได้มีการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษาเท่าที่ควร (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546) ผลการวิจัยนี้จึงเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ว่าด้วยเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งเป็นหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และเป็นกลไกหลักสำคัญในการสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาในส่วนของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกเพียงบางส่วน ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกจะลงมือปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในด้านที่ควรปรับปรุงเร่งด่วนก่อน ประกอบกับเห็นว่าคุณภาพของสถานศึกษาในบางด้านมีผลการประเมินในระดับดีแล้วจึงไม่ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพในด้านนั้นแต่อย่างใด

1.1 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลจากการศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน (ร้อยละ 70.75) รองลงมาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน (ร้อยละ 23.81) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า มีสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (ร้อยละ 5.44) แสดงว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ผลการประเมินภายนอก และได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด เพื่อทำความเข้าใจสภาพการจั้ดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษา การใ้ในเชิงแนวคิดเป็นการใ้ผลการประเมินภายนอกในระยะแรก ซึ่งสามารถสะสมสำหรั้นำไปใ้ในการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้ง และอาจนำไปสู่การใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อหน่วยงานในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

เมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกลุ่มของสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงและระดับพอใ้ และในกลุ่มสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนั้นหากต้องการส่งเสริมใ้สถานศึกษาใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ควรมีการส่งเสริมใ้ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีการพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งสร้างความตระหนักใ้เห็นความสำคัญและกระตุ้นใ้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าใจถึงหลักการและเป้าหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกที่ตรงกัน โดยเฉพาะในกลุ่มสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และระดับพอใ้ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษาควรใ้ผลการประเมินภายนอกและข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมตรงตามสภาพจริง เพื่อใ้สถานศึกษาสามารถนำไปใ้ในการทำความเข้าใจสภาพการจั้ดการศึกษา เพื่อใ้ในการตัดสินใจวางแผนนโยบายพัฒนาการจั้ดการศึกษาใ้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 สภาพการใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลจากการศึกษาสภาพการใ้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่

ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน (ร้อยละ 73.47) รองลงมาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน (ร้อยละ 19.73) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า มีสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (ร้อยละ 6.80) แสดงว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ผลการประเมินภายนอก และได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน เพื่อเป็นเหตุยืนยันและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษาที่กระทำก่อนหน้า ซึ่งเป็นการยืนยันผลการตัดสินใจของสถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่สถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

เมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกลุ่มของสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงและระดับพอใช้ และในกลุ่มสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนั้นหากต้องการส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีการพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับแก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสร้างความรู้และความเข้าใจในการใช้ผลการประเมินภายนอก โดยเฉพาะในกลุ่มสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และระดับพอใช้ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษาควรให้ผลการประเมินภายนอกและข้อเสนอแนะที่ตรงตามสภาพจริงทั้งจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา เพื่อเป็นเหตุยืนยันและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษาที่กระทำก่อนหน้า ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่สถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อส่งเสริมให้มีการดำเนินการต่อไป

1.3 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลจากการศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน (ร้อยละ 71.41) รองลงมาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน (ร้อยละ 22.45) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า มีสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (ร้อยละ 6.12) แสดงว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ผลการประเมินภายนอก และได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อเป็นเครื่องช่วยในการกำกับ

ควบคุมและเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารของสถานศึกษา เพื่อแสดงว่าการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

เมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกลุ่มของสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงและระดับพอใช้ และในกลุ่มสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนั้นหากต้องการส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีการพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับแก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสร้างความรู้และความเข้าใจในการใช้ผลการประเมินภายนอก โดยเฉพาะในกลุ่มสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และระดับพอใช้ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษาควรให้ผลการประเมินภายนอกและข้อเสนอแนะที่ชัดเจนตรงตามสภาพจริง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 สภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลจากการศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพียงบางส่วน (ร้อยละ 54.42) รองลงมาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน (ร้อยละ 35.37) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่ามีสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (ร้อยละ 10.20) แสดงว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ผลการประเมินภายนอก และได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ซึ่งเป็นการลงมือปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เช่น การดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณากลุ่มสถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกลุ่มของสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และในกลุ่มสถานศึกษาที่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีทักษะในการสื่อสารที่ดี และในกลุ่มสถานศึกษาที่

ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนั้นหากต้องการส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาควรมีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่สามารถเจรจาประสานงานตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีการพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับแก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในกลุ่มสถานศึกษาที่มีระดับผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาควรให้ผลการประเมินภายนอกและข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรม ตรงตามสภาพจริง เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ในสภาพจริง และสามารถปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทันเวลาที่

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง (REFORRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนเต็มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกทั้ง 4 รูปแบบอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่ามากที่สุดแสดงว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามหลักการและเป้าหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกที่จะช่วยเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพแก่สถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้การใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการ และทางด้านงบประมาณ ประกอบกับมีกระบวนการกำกับ ติดตามเพื่อเป็นการกระตุ้นและเสริมแรงให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตัวแปรทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก (ATTIEVA) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนเต็มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนเต็มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การใช้ผลการประเมินภายนอกเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้อง

กับศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ที่กล่าวว่า ถ้าผู้เกี่ยวข้องมีทัศนคติทางบวกต่อการประเมินย่อมส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ศิริวัฒน์ วรรณาม (2540) และ สุดนิสา พูลศิริ (2541) ที่พบว่า ทัศนคติต่อการประเมินส่งผลต่อปริมาณของการใช้ผลการประเมิน ดังนั้นหากต้องการให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกเพิ่มมากขึ้น หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยการทำความเข้าใจในหลักการและเป้าหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับแก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ (FAIRRES) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนเต็มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วนในเชิงแนวคิดในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วนในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับพอใช้ได้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก และได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริมให้สถานศึกษาเหล่านี้ได้มีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการกำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด

ตัวแปรทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก (COMMU) มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนเต็มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอกเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ที่กล่าวว่า นักประเมินจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี เพื่อให้สามารถเจรจาประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินมีผลทางบวกต่อการนำผลการประเมินของผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้นหากต้องการให้มีการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเพิ่มสูงขึ้น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่มีทักษะการสื่อสารที่ดี โดยเป็นผู้ที่สามารถยอมรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงจากผู้รับการประเมิน และในขณะเดียวกันก็เป็นผู้ที่สามารถตอบข้อซักถาม และสามารถอธิบายเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา

ข้อสังเกตจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพในรอบแรก คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงและในระดับพอใช้ ซึ่งหมายถึง ระดับผลการประเมินภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด พรหมจรรย์และสุพักตร์ พิบูลย์ (2544) ที่กล่าวว่า ผลการประเมิน เป็นข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสถานศึกษา อันได้แก่คุณลักษณะของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงจุดเด่นและจุดบกพร่องของสถานศึกษา และเป็นสารสนเทศพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบกับการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่ใหม่ และดำเนินการโดยหน่วยงานภายนอก ดังนั้นสถานศึกษาส่วนใหญ่จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของผลการประเมินภายนอก และได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นสารสนเทศในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผลการประเมินภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากผลการประเมินภายนอกมีความคลาดเคลื่อนจากสภาพที่แท้จริง อาจจะมาจากการปิดบังสภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาหรือเกิดจากกระบวนการการประเมินคุณภาพภายนอกที่ลำเอียงจากความคุ้นเคยหรือจากความไม่ชัดเจนของผู้ประเมินภายนอก จะทำให้การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจึงควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณ มีความเชี่ยวชาญในการประเมิน และเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการจัดการบริหารทางด้านการศึกษา เพื่อให้ได้ผู้ประเมินภายนอกที่มีคุณภาพ สามารถให้ผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

ส่วนตัวแปรบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอก ตัวแปรลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาทางด้านระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสบการณ์ด้านการประเมิน เป็นตัวแปรที่น่าจะมีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนเต็มต่อของการใช้ผลการประเมินภายนอกเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จากผลการวิจัยเป็นที่น่าสังเกตว่า 1) สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกส่วนใหญ่เป็นนักการศึกษา มีความเป็นกัลยาณมิตร น่าเชื่อถือ และเป็นบุคคลที่ผ่านการคัดสรรจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบกับในช่วงแรก ผู้ประเมินภายนอกส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นนักประเมินที่มีความสนใจและตั้งใจจริงในการประเมินการจัดการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาส่วนใหญ่จึงเห็นว่าผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีแล้ว จึงทำให้ความเห็นของสถานศึกษาต่อบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอกไม่มีความแตกต่างกัน 2) จากการสอบถามเพิ่มเติมพบว่า เนื่องจากภารกิจและภาระงานจำนวนมากของผู้บริหารสถานศึกษาจึงทำให้บางสถานศึกษาได้สนับสนุนให้บุคลากรอื่นได้เข้าร่วม

อบรมและทำการประเมินแทนผู้บริหารสถานศึกษา และได้มีการแต่งตั้งให้เป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้น ดังนั้นจึงทำให้ตัวแปรลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาทางด้านระดับการศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ประสพการณ์การอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก และประสพการณ์ด้านการประเมินไม่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเท่าที่ควร 3) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถานศึกษานำร่องในการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนั้นสถานศึกษาเหล่านี้ต่างก็ให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายนอก จึงทำให้ขนาดของสถานศึกษาไม่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา 4) จากความเห็นของสถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกมีความล่าช้า ประกอบกับสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการการนำเสนอผลการประเมินภายนอกด้วยวาจา จึงทำให้ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกไม่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัย บุคลากร สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในลักษณะดังนี้

1.1 จากสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอก พบว่า สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติน้อยกว่า ในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์ แต่เพื่อให้การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาจึงควรได้นำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติให้มากขึ้น เช่น การจัดทำโครงการ การจัดอบรม ตลอดจนจัดการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดควรให้การส่งเสริมทั้งทางด้านวิชาการ และด้านงบประมาณในการสนับสนุนให้สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมดังกล่าว

1.2 จากข้อค้นพบของการวิจัย พบว่า ทักษะคติของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกให้มากขึ้น โดยการจัดอบรมเพื่อทำความเข้าใจในหลักการและเป้าหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนทัศนะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ

การศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีคุณภาพและเป็นมาตรฐาน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับแก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.2 จากข้อค้นพบของการวิจัย พบว่า ระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอก และทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอก ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สถานศึกษาที่ใช้ผลการประเมินภายนอกส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และในระดับพอใช้ ในขณะที่สถานศึกษาที่ได้รับผลการประเมินภายนอกในระดับดีส่วนน้อยที่ใช้ผลการประเมินภายนอก ชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อผลการประเมินภายนอกเป็นอย่างมาก และจากการสำรวจความคิดเห็นของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาบางแห่งเห็นว่าผลการประเมินภายนอกยังไม่ถูกต้องตรงตามสภาพจริงของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการประเมินภายนอก และผู้ประเมินภายนอกที่ยังไม่เป็นมาตรฐาน ทั้งในเรื่องความรู้ ความสามารถ และจรรยาบรรณของนักประเมิน นอกจากนี้ พบว่า สถานศึกษาเห็นว่า ผู้ประเมินภายนอกบางท่านไม่สามารถตอบข้อซักถามและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาได้เท่าที่ควร และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สถานศึกษาที่เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกมีทักษะการสื่อสารที่ดี จะมีโอกาสใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติมากขึ้น ดังนั้นสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก โดยเฉพาะในส่วนของผู้ประเมินภายนอกควรพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นผู้ประเมินที่มีจรรยาบรรณ มีความเชี่ยวชาญในการประเมิน และเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการตอบข้อซักถาม และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการและบริหารด้านการศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้ประเมินภายนอกมีคุณภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกมีความถูกต้อง และตรงตามสภาพจริงมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกเท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในสถานศึกษาอื่นที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว และเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ตรงตามสภาพจริงมากขึ้น ควรศึกษาตัวแปรการใช้ผลการประเมินภายนอกในลักษณะเป็นตัวแปรจัดอันดับ (ordinal scale) และควรศึกษาวิธีการจัดกลุ่มสถานศึกษาตามระดับผลการประเมินภายนอกที่เหมาะสมมากขึ้น เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ผลที่ได้จะเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่ตรงกับสภาพของของแต่ละสถานศึกษามากขึ้น ซึ่งจะแนวทางในการวางแผนการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้การใช้ผลประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบของการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน ในเชิงสัญลักษณ์ และในเชิงปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษากการใช้ผลการประเมินภายนอกมีความครอบคลุม และเหมาะสมมากขึ้น

2.3 เนื่องจากการจัดองค์กรทางการศึกษาและการแบ่งส่วนการบริหารงานภายในองค์กรเป็นลักษณะหน่วยงานหลายระดับ ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ทำให้ในแต่ละระดับมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้การวิเคราะห์พหุระดับ (HLM: hierarchical linear model) เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการวางแผนและพัฒนาการส่งเสริมการใช้ผลการประเมินภายนอก ในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). **การพัฒนาระบบการประเมินตนเอง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟิค.
- แคลเลียา ศรีแปลก. (2544). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนคันทนาเยาว. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- เชาว์ พูลนวม. (2533). **ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). **โครงการนำร่องระดับชาติเรื่องกระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การประเมินและการประกัน**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- ภิญญา วรรณสุข. (2540). **การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกและการวิเคราะห์อิทธิพลในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2546ก). **จลสารประชาคมประกันคุณภาพการศึกษา. พฤษภาคม 2546.**
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2546ข). **จลสารประชาคมประกันคุณภาพการศึกษา. มิถุนายน 2546.**
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2546ค). **บันทึกสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2546.**
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2546ง). **ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี.

- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2546จ). **หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). **ประกันคุณภาพการศึกษา: ทุกคนทำได้ไม่ยาก.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- วิจารณ์ พานิช และคณะ. (2544). **รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา: กรณีศึกษานิวซีแลนด์.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี.
- วิมล พลราช. (2540). **การเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างการใช้วิเคราะห์โลจิสติกพหุภาคกับการวิเคราะห์จำแนกในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาในการศึกษาและผลการประเมินวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2541). **ทฤษฎีการวัดและประเมินผล.** เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). **ทฤษฎีการประเมิน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเท็กซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น.
- ศิริเดช สุขิวะ. (2539). **การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก: แนวคิด การวิเคราะห์และการแปลความหมาย.** วิธีวิทยาการวิจัย. มกราคม-มิถุนายน: 10-34.
- ศิริวัฒน์ วรรณาม. (2540). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สมคิด พรหมจ้อยและสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- สมศักดิ์ มั่นสวัสดิ์. (2531). **พฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**
- สามารถ รักษาศิลป์. (2534). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนของผู้บริหารและในทัศนของครุภัณฑ์วิชาการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**

สิริลักษณ์ ค้อชากุล. (2544). **การควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา แซ่มชัย. (2545). **การวิเคราะห์หมโนทัศน์และการปฏิบัติงานประเมินผลภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2543). **รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี.

สุวิมล ว่องวานิช. (2545). **วิธีวิทยาการประเมินภายในสำหรับสถานศึกษา**. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุดนิสา พูลศิริ. (2541). **สภาพการทำการประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษาและการใช้ผลในกระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร จามรมาน. (2537). **วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุทุมพร จามรมาน. (2544). **วิธีทำประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พื้นนี้.

ภาษาอังกฤษ

Altschuld, J.W., Yoon, J.S. and Cullen, C. (1993). The utilization of need assessment results. *Evaluation and Program Planning* 16: 279 - 285.

Cousins, J.B. & Leitwood, K.A. (1986). "Current empirical research on evaluation utilization" *Review of Education Research* 56(3): 331 - 364.

Hosmer, D.W., and Lemeshew, S. (1989). *Applied logistic Regression*. New York: John Wilry & Sons.

Johnson, R.B. (1998). Toward a theoretical model of evaluation utilization. *Evaluation and Program Plannning* 21: 93 – 110.

Leviton, L.C. and Hughes, E.F.X. (1981). "Research on the utilization of evaluation: A review and synthesis" *Evaluation review* 5(4): 525 – 548.

Nevo, D. (2001). *School evaluation: Internal or evaluation?* [online]. Available from: <http://web1.epnet.com> [2003, June 19]

- Menard, S. (1995). **Applied logistic Analysis**. California: Sage publication.
- Putt, A. D. and Springer, F.J. (1989). **Policy Research: concepts methods and application**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Preskill, H. and Caracelli, V. (2003). **Current and developing conceptions of use : evaluation use TIG survey result**. [online]. Available from: <http://web1.epnet.com> [2003, June 19]
- Rosemanry, W. and Graham, V. (1998). External inspection or school sefevaluation? A comparative analysis of policy and practice in primary school in England and Findland. **British educational Research journal** 24(5): 5-39.
- Scriven, M. (1981). **Evaluation Thesaurus**. 3rd ed. Beverly Hills, CA: Edgepress Inverness.
- Weiss, C.H. (1972). **Evaluation research**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Yamane, T. (1967). **Element sampling theory**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

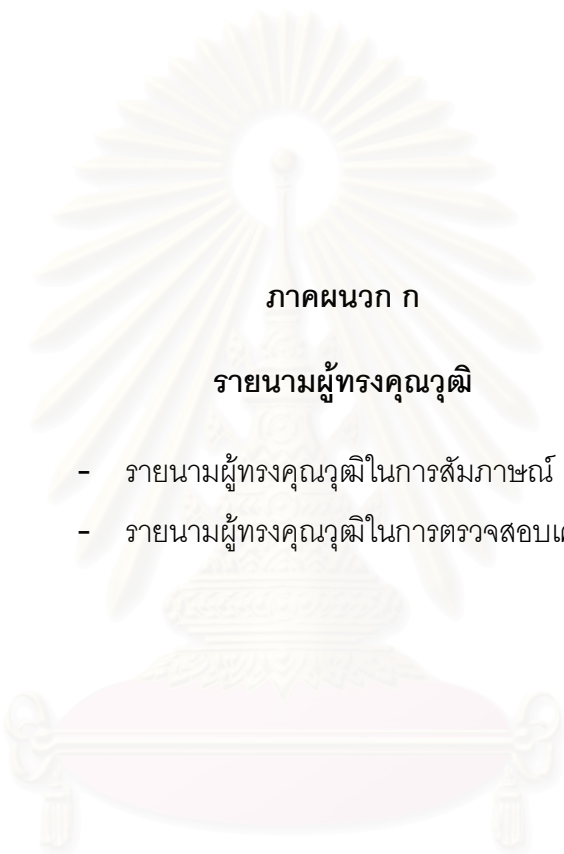

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์
- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

1. นายถวัลย์ศักดิ์ สุขวรรณ ผู้จัดการโรงเรียนพัฒนวิทย์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร
เขต 3

2. นายอำนาจ พุทธิมี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร
เขต 3

3. นางสุนนมาศ วุฒิสง่าธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร
เขต 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี ผู้อำนวยการศูนย์ทดสอบทางการศึกษา
และอาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรมจ้อย อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร จังศิริพรปกรณ์ อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์ ดร.บัญญัติ แสนทวี อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
5. อาจารย์ ดร.ณัฐสุภรณ์ หลาวทอง อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ดร.อมรรัตน์ พันธุ์งาม นักวิชาการศึกษา
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
7. อาจารย์ชนาธิป ทุ้ยแป นักวิชาการศึกษา
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/0577

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

29 มกราคม 2547

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2. รายชื่อโรงเรียน

ด้วย นางสาววราภรณ์ บุญเยี่ยม นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชา
วิจัยการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก
เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวัจจิตร์คุณ เป็น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๔๐๑๔/ **620**สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
อาคาร ๔ พญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

3 กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางสาววราภรณ์ บุญเจียม นิสิตปริญญาโท ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร โรงเรียนและครู-อาจารย์ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าการวิจัยดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการและวงการศึกษาโดยรวม สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายดาหริ จิมตันเทียะ)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประเมินศึกษาระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบที่

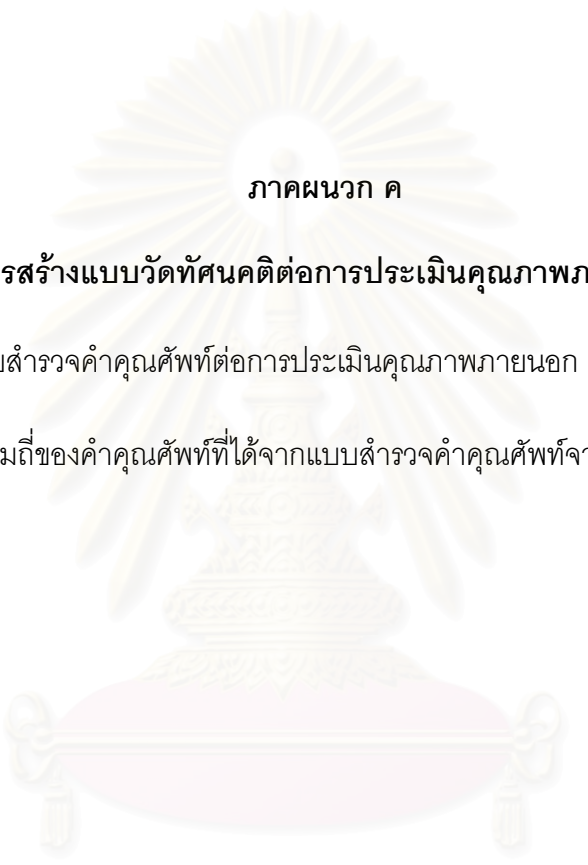
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

รักษาการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

กลุ่มอำนาจการ

โทร. ๐ ๒๒๔๕ ๘๓๖๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๕ ๘๖๓๖

ภาคผนวก ค

การสร้างแบบวัดทัศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

- แบบสำรวจคำคุณศัพท์ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
- ความถี่ของคำคุณศัพท์ที่ได้จากแบบสำรวจคำคุณศัพท์จากกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจคำคุณศัพท์ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกในความเห็นของข้าพเจ้า

- คำชี้แจง**
- 1) ให้ท่านนึกถึงคำคุณศัพท์ที่รู้สึกว่าจะนำมาต่อท้ายข้อความข้างล่างนี้ได้ตามความคิดของท่าน
 - 2) ให้พิจารณาว่าคำคุณศัพท์นั้นมีความหมาย ทางบวก หรือ ทางลบ แล้วเขียนคำคุณศัพท์นั้นลงในช่องคำคุณศัพท์ ทางบวก หรือ ทางลบ ตามความเหมาะสม

ขอให้ท่านตอบให้ได้มากที่สุด

ตัวอย่าง แบบสำรวจคำคุณศัพท์การทำวิจัยในชั้นเรียนในความเห็นของข้าพเจ้า

การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่.....

คำคุณศัพท์ที่มีความหมาย <u>ทางบวก</u>	คำคุณศัพท์ที่มีความหมาย <u>ทางลบ</u>
1. ดี	1. ยาก
2. พัฒนา	2. สิ้นเปลือง

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่.....

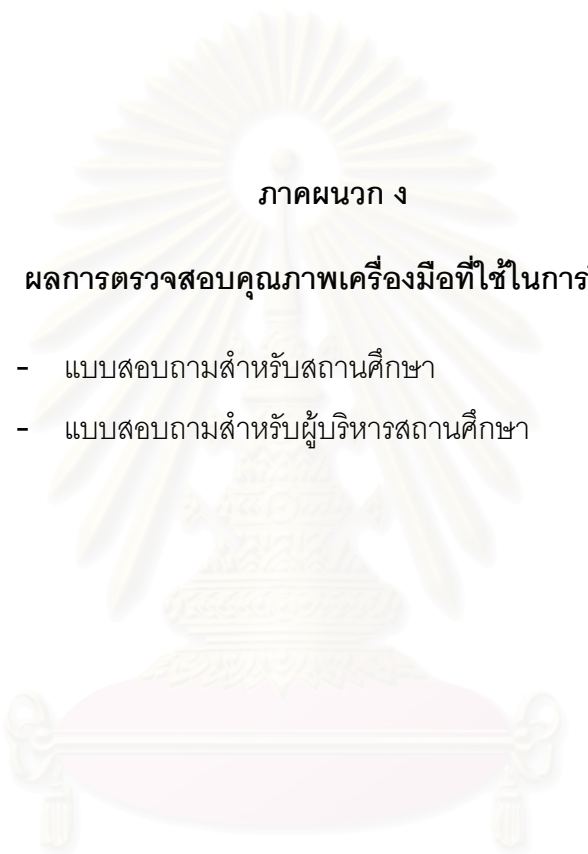
คำคุณศัพท์ที่มีความหมาย <u>ทางบวก</u>	คำคุณศัพท์ที่มีความหมาย <u>ทางลบ</u>
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.
7.	7.
8.	8.
9.	9.
10.	10.
11.	11.
12.	12.
13.	13.
14.	14.
15.	15.

...ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง...

โปรดกรุณาส่งกลับภายในวันที่ 10 ธันวาคม 2546

ความถี่ของคำคุณศัพท์ที่ได้จากแบบสำรวจคำคุณศัพท์จากกลุ่มตัวอย่าง

คำคุณศัพท์ที่มีความหมายทางบวก	ความถี่	คำคุณศัพท์ที่มีความหมายทางลบ	ความถี่
1. สร้างสรรค์	18	1. ทำลาย	12
2. พัฒนา	15	2. แย่ลง	9
3. น่าสนใจ	12	3. น่าเบื่อหน่าย	13
4. มาตรฐาน	12	4. ไม่เป็นมาตรฐาน	10
5. ชัดเจน	11	5. คลุมเครือ	9
6. น่าเชื่อถือ	10	6. ไม่น่าเชื่อถือ	12
7. ประโยชน์	10	7. ไร้ประโยชน์	5
8. ก้าวหน้า	9	8. หยุดนิ่ง	9
9. ทันสมัย	8	9. ล้าหลัง	7
10. โปร่งใส	7	10. มีเงื่อนงำ	8
11. ถูกต้อง	7	11. ผิดพลาด	7
12. คุ่มค่า	7	12. สิ้นเปลือง	9
13. ยุติธรรม	7	13. ลำเอียง	5
14. ประสบความสำเร็จ	6	14. ล้มเหลว	5
15. เป็นกันเอง	6	15. ไม่เป็นกันเอง	5
16. ง่าย	6	16. ยุ่งยาก	5
17. ยินดี	6	17. จำใจ	5
18. ต่อเนื่อง	6	18. ขาดตอน	5
19. เป็นระบบ	5	19. วกวน	5
20. เปิดเผย	5	20. ปิดบัง	4
21. ตรวจสอบได้	5	21. ตรวจสอบไม่ได้	3
22. ถูกต้อง	3	22. ไม่ถูกต้อง	4
23. รูปธรรม	3	23. นามธรรม	3
24. ครอบคลุม	3	24. ไม่ครอบคลุม	2
25. คุณภาพ	3	25. ไม่มีคุณภาพ	2
26. ขยันหมั่นเพียร	3	26. ชี้เกียจ	1
27. เป็นความจริง	1	27. ไม่เป็นความจริง	1
28. พอใจ	1	28. ผิดหวัง	1
29. อดทน	1	29. เยินเย้อ	2
30. หลากหลาย	1	30. ตกต่ำ	2
31. ครอบคลุม	1	31. หดหู่	1
32. สร้างสรรค์	1	32. เพิ่มภาระ	1
33. ละเอียด	1	33. อ้างปัญหา	1
34. เหมาะสม	1	34. ผักชีโรยหน้า	1
35. สำคัญ	1	35. เหน็ดเหน้อย	1
		36. กลุ้มใจ	1

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา
- แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา

เนื้อหา	สิ่งที่ปรับปรุง
1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง	-
2. อายุ ☐ 1) 20 - 30 ปี ☐ 2) 31 - 40 ปี ☐ 3) 41 - 50 ปี ☐ 4) มากกว่า 50 ปี	-
3. ตำแหน่ง ☐ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ 2) ผู้ที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ☐ 3) อื่น ๆ (ระบุ).....	-
4. ชื่อสถานศึกษาอำเภอ..... จังหวัด.....	สังกัดเขตพื้นที่..... เขต.....
5. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด ☐ 1) ไม่เกิน 300 คน ☐ 2) 301 - 1,000 คน ☐ 3) 1,001 คนขึ้นไป	-
6. ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ในเดือน.....ปี	ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
7. ได้รับรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกในเดือน..... ปี.....	ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
8. ผลการประเมินที่สถานศึกษาได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอก ➤ ด้านผู้เรียน ☐ ระดับ ดี (3) จำนวน มาตรฐาน ☐ ระดับ พอใช้ (2) จำนวน มาตรฐาน ☐ ระดับ ควรปรับปรุง (1) จำนวน มาตรฐาน ➤ ด้านครูผู้สอน ☐ ระดับ ดี (3) จำนวน มาตรฐาน ☐ ระดับ พอใช้ (2) จำนวน มาตรฐาน ☐ ระดับ ควรปรับปรุง (1) จำนวน มาตรฐาน ➤ ด้านผู้บริหาร ☐ ระดับ ดี (3) จำนวน มาตรฐาน ☐ ระดับ พอใช้ (2) จำนวน มาตรฐาน ☐ ระดับ ควรปรับปรุง (1) จำนวน มาตรฐาน	-

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้ประเมินภายนอก

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบคุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
▪ ด้านบุคลิกภาพ	-	0.930	-
1. ผู้ประเมินภายนอกมีความน่าเชื่อถือและน่าศรัทธา	0.71	-	-
2. ผู้ประเมินภายนอกปฏิบัติกรประเมินสถานศึกษาด้วยความรอบคอบ	0.71	-	-
3. ผู้ประเมินภายนอกสามารถปฏิบัติตัวเป็นกัลยาณมิตรเป็นที่ประทับใจ แก่บุคลากรของสถานศึกษา	0.86	-	-
4. ผู้ประเมินภายนอกวางตัวเป็นกันเองไม่ถือตนกับบุคลากรของสถานศึกษา	0.86	-	-
5. ผู้ประเมินภายนอกสามารถปฏิบัติตัวเป็นที่ไว้วางใจแก่บุคลากรของสถานศึกษา	0.71	-	-
▪ ด้านทักษะการสื่อสาร	-	0.945	-
6. ผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่ยอมรับฟังคำชี้แจงจากบุคคลอื่น	0.86	-	-
7. ผู้ประเมินภายนอกมีความสามารถในการพูดให้ได้ผล	0.57	-	พูดอย่างสมเหตุสมผล
8. ผู้ประเมินภายนอกมีความสามารถในการซักถามเพื่อหาคำตอบได้	0.86	-	-
9. ผู้ประเมินภายนอกมีความสามารถในการอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจได้	0.86	-	เข้าใจได้ง่าย
10. ผู้ประเมินภายนอกมีความสามารถในการตอบข้อซักถามหรือเรื่องราวที่ลึกซึ้งได้	0.57	-	ตอบข้อซักถามได้อย่างถูกต้อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของผลการประเมินภายนอก

เนื้อหา	ผลการตรวจสอบคุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
1. ผลการประเมินภายนอกมีความถูกต้องตรงตามสภาพจริงของสถานศึกษา	1	-	รายงานการประเมินภายนอก
2. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกมีข้อมูลครบถ้วนเพียงพอที่จะนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา	0.86	-	สมบูรณ์ ครบถ้วน เพียงพอ
3. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกมีความชัดเจนในการสื่อความหมาย	1	-	-
4. ข้อเสนอแนะในรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	1	-	-
ทั้งหมด	-	.9363	-

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก

เนื้อหา	คุณภาพของแบบสอบถาม		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
➤ การใช้ผลการประเมินในเชิงแนวคิด	-	0.718	-
1. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	-	-
2. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านผู้เรียน	1	-	-
3. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านครูผู้สอน	1	-	-
4. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	1	-	-
5. ผลการประเมินภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้เรียน	1	-	-
6. ผลการประเมินภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านครูผู้สอน	1	-	-
7. ผลการประเมินภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา	1	-	-
➤ การใช้ผลการประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน	-	0.729	-
8. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาถึงความเหมาะสมของการประเมินผลภายในของสถานศึกษา	0.86	-	เปรียบเทียบและพิจารณา สนับสนุน
9. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาถึงความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน	0.86	-	เปรียบเทียบและพิจารณา สนับสนุน
10. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาถึงความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน	0.86	-	เปรียบเทียบและพิจารณา สนับสนุน
11. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาถึงความเหมาะสมของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	0.71	-	เปรียบเทียบและพิจารณา สนับสนุน

ตอนที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหา	คุณภาพของแบบสอบถาม		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
➤ การใช้ผลการประเมินในเชิงสัญลักษณ์	-	0.734	
12. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา	0.71	-	เป็นกรอบแนวทาง
13. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาอ้างอิงในเอกสารงานของสถานศึกษา	0.71	-	-
14. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน	0.57	-	เป็นกรอบแนวทาง
15. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน	0.57	-	เป็นกรอบแนวทาง
16. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา	0.57	-	เป็นกรอบแนวทาง
➤ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ	-	0.735	-
17. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	0.86	-	-
18. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาด้านผู้เรียน ☐ ไม่ใช่ _____ ☐ ใช่ ในลักษณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			เพราะ
☐ จัดทำโครงการ..... ☐ จัดอบรมเรื่อง..... ☐ ศึกษาดูงาน..... ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	1	-	

ตอนที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหา	คุณภาพของแบบสอบถาม		สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	Reliability	
19. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็น เครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาด้านครูผู้สอน ☐ ไม่ใช่ _____ ☐ ใช้ ในลักษณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	-	เพราะ
☐ จัดทำโครงการ..... ☐ จัดอบรมเรื่อง..... ☐ ศึกษาดูงาน..... ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....			
20. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็น เครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาด้านครูผู้สอน ☐ ไม่ใช่ _____ ☐ ใช้ ในลักษณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	-	เพราะ
☐ จัดทำโครงการ..... ☐ จัดอบรมเรื่อง..... ☐ ศึกษาดูงาน..... ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....			

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

เนื้อหา	สิ่งที่ปรับปรุง
1. ความคิดเห็นของสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร 1.1 กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก 1.2 ผู้ประเมินภายนอก 1.3 ผลการประเมินภายนอก	เพิ่มข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ
2. การประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ได้มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด	-
3. ผลการประเมินภายนอกควรมีลักษณะอย่างไร สถานศึกษา จึงจะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ	-

ผลของการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังผู้บริหารสถานศึกษา

เนื้อหา	สิ่งที่ปรับปรุง
1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง	-
2. อายุ ☐ 1) 20 - 30 ปี ☐ 2) 31 - 40 ปี ☐ 3) 41 - 50 ปี ☐ 4) มากกว่า 50 ปี	-
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก	-
4. ตำแหน่ง ☐ 1) ครูใหญ่ ☐ 2) อาจารย์ใหญ่ ☐ 3) ผู้อำนวยการ ☐ 4) อื่นๆ ระบุ	-
5. ระยะเวลาที่ท่านบริหารในโรงเรียนแห่งนี้ (ระบุ).....ปี.....เดือน	-
6. ท่านเคยเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกหรือไม่ ☐ 1) เคย ประมาณ..... ครั้ง เช่น 1.1) เรื่อง.....จัดโดย..... 1.2) เรื่อง.....จัดโดย..... 1.3) เรื่อง.....จัดโดย..... ☐ 2) ไม่เคย	-
7. ท่านเคยทำการประเมินหรือไม่ ☐ 1) เคย สิ่งที่ประเมินคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)1.1) ประเมินนักเรียน1.2) ประเมินหลักสูตร1.3) ประเมินโรงเรียน1.5) ประเมินครู - อาจารย์/บุคลากร1.6) ประเมินโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียน1.7) ประเมินโครงการอื่น ๆ นอกโรงเรียน1.8) อื่น ๆ (ระบุ)..... ☐ 2) ไม่เคย	- เคยทำประเมินอย่างเป็นทางการโดยการจัดทำรายงานการประเมิน

ตอนที่ 2 ทักษะคิดต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

เนื้อหา		ผลของการตรวจสอบคุณภาพ		สิ่งที่ปรับปรุง
คำคุณศัพท์ทางบวก	คำคุณศัพท์ทางลบ	IOC	Reliability	
1. สร้างสรรค์	ทำลาย	1	-	-
2. พัฒนา	แย่ง	1	-	พัฒนา – เสื่อมลง
3. น่าสนใจ	น่าเบื่อหน่าย	1	-	-
4. มาตรฐาน	ไม่เป็นมาตรฐาน	1	-	-
5. ชัดเจน	คลุมเครือ	1	-	-
6. น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ	1	-	-
7. ประโยชน์	ไร้ประโยชน์	0.86	-	มีประโยชน์ - ไม่มีประโยชน์
8. หยุดนึ่ง	ก้าวหน้า	0.86	-	-
9. ทันสมัย	ล้าสมัย	1	-	-
10. โปร่งใส	มีเงื่อนงำ	1	-	-
11. ถูกต้อง	ผิดพลาด	1	-	-
12. คุ่มค่า	สิ้นเปลือง	1	-	-
13. ยุติธรรม	ลำเอียง	1	-	-
14. ประสบความสำเร็จ	ล้มเหลว	1	-	-
15. เป็นกันเอง	ไม่เป็นกันเอง	1	-	-
16. ง่าย	ยุ่งยาก	1	-	-
17. ยินดี	จำใจ	1	-	-
18. ต่อเนื่อง	ขาดตอน	0.86	-	ต่อเนื่อง - ไม่ต่อเนื่อง
19. เป็นระบบ	วกวน	1	-	-
20. เปิดเผย	ปิดบัง	1	-	-
21. ตรวจสอบได้	ตรวจสอบไม่ได้	1	-	-
22. รุปรวม	นามธรรม	0.86	-	-
23. รอบคอบ	สะเพร่า	1	-	-
24. คุณภาพ	ไม่มีคุณภาพ	1	-	-
25. เป็นความจริง	ไม่เป็นความจริง	-	-	-
26. พอใจ	ผิดหวัง	0.86	-	พอใจ – ไม่พอใจ
ทั้งหมด		-	0.936	-

ตอนที่ 3 ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก

เนื้อหา	คุณภาพของแบบวัด			สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	p	r	
ความหมายและหลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก				
1. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินจากหน่วยงานภายนอกที่เป็นกลาง	1	0.73	0.20	-
2. การประเมินคุณภาพภายนอกยึดหลักความเที่ยงตรงเป็นธรรมโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพจริง	1	0.61	0.23	-
3. การประเมินคุณภาพภายนอกเน้นหลักการ กำกับ ติดตาม และตัดสินคุณภาพของสถานศึกษา	0.86	0.25	0.25	-
4. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง	1	0.74	0.23	ความเป็นมาตรฐาน
5. การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งเน้นการส่งเสริม และประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตร	1	0.79	0.23	-
6. การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	1	0.75	0.25	-
7. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานปกติของสถานศึกษา	0.86	0.25	0.25	-
8. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา	1	0.28	0.20	-
9. การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งเน้นการเปรียบเทียบคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา	1	0.36	0.28	-
10. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการเปรียบเทียบการดำเนินงานระหว่างแต่ละมาตรฐานภายในสถานศึกษานั้น ๆ	0.71	0.45	0.20	-

ตอนที่ 3 (ต่อ)

เนื้อหา	คุณภาพของแบบวัด			สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	p	r	
วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก				
11. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการตรวจสอบยืนยันการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษา	0.86	0.40	0.25	-
12. สิ่งที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกคือทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา	0.86	0.34	0.23	-
13. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา โดยพิจารณา และตรวจสอบจากผลการประเมินภายในของสถานศึกษา	0.71	0.36	0.35	-
14. การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกเป็นการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	0.86	0.24	0.28	-
15. การประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	1	0.78	0.20	-
ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก				
16. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินภายนอกมี 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้	0.71	0.21	0.28	-
17. บุคลากรของสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินภายนอก	0.86	0.63	0.25	-
18. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกมี 3 ด้าน คือมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย	1	0.40	0.20	-
19. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม	0.86	0.70	0.20	-
20. ผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินภายนอกคือบุคลากรภายในสถานศึกษาเท่านั้น	0.86	0.22	0.20	-

ตอนที่ 3 (ต่อ)

เนื้อหา	คุณภาพของแบบวัด			สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	p	r	
การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก				
21. หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก คือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	1	0.71	0.23	-
22. สถานศึกษาสามารถชี้แจง และได้แย้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่เห็นว่าไม่ถูกต้องได้	1	0.80	0.20	-
23. สมศ. จะรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปยังสถานศึกษาเท่านั้น	0.86	0.40	0.20	-
24. สถานศึกษาต้องจัดทำเอกสารเฉพาะเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก	0.86	0.38	0.25	-
25. สถานศึกษาต้องจัดทำแฟ้มเอกสารเป็นรายมาตรฐานเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก	1	0.25	0.20	-
26. เอกสารที่ต้องจัดส่ง สมศ. เพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกมีเพียงฉบับเดียว คือ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา	1	0.28	0.20	-
27. รูปแบบรายงานการประเมินตนเองเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกมีรูปแบบที่ตายตัวเหมือนกันทุกสถานศึกษา	1	0.29	0.23	-
28. สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี	0.86	0.75	0.20	-
29. สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกภายในปี 2548	0.86	0.78	0.20	-
30. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเฉพาะกิจเป็นครั้งคราว	1	0.63	0.25	-
เกณฑ์และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก				
31. ระดับที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพในการประเมินคุณภาพภายนอกมี 3 ระดับ คือ ระดับ 1 (พอใช้) ระดับ 2 (ดี) และระดับ 3 (ดีมาก)	0.86	0.43	0.20	-
32. ผลการประเมินมาตรฐานด้านครู ระดับ 3 หมายถึงสถานศึกษามีครูที่มีคุณภาพดี 75% ของครูทั้งหมด	0.86	0.41	0.23	-

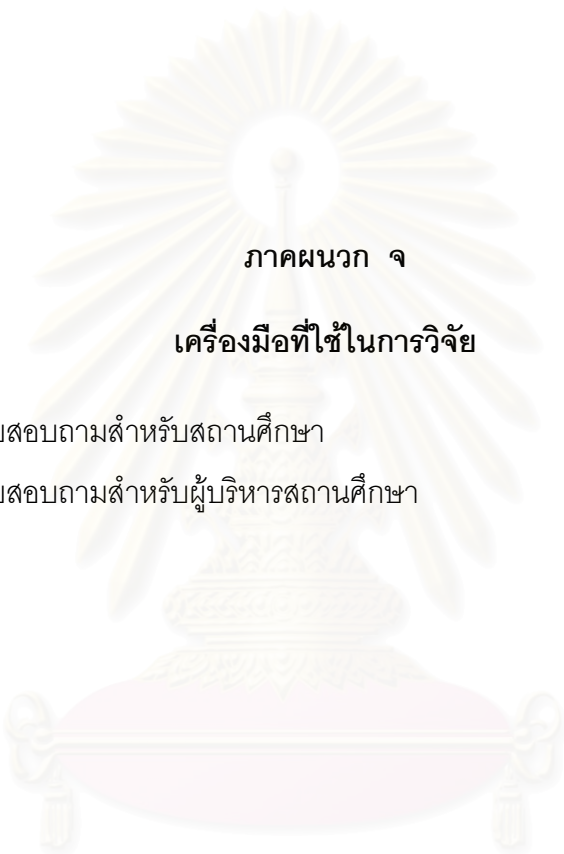
ตอนที่ 3 (ต่อ)

เนื้อหา	คุณภาพของแบบวัด			สิ่งที่ปรับปรุง
	IOC	p	r	
33. มิติที่ใช้ในการจัดระดับคุณภาพสถานศึกษามี 3 ประการ คือ Awareness Attempt และ Achievement	1	0.63	0.25	-
34. ผลการประเมินระดับ 1 หมายถึง ผลการประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	0.86	0.21	0.33	-
35. การดำเนินงานแบบทั้งโรงเรียน (schoolwide) มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ 1) การทำงานแบบมีส่วนร่วม 2) การทำงานอย่างต่อเนื่อง และ 3) เกิดการเรียนรู้ของบุคลากรภายในสถานศึกษา	1	0.44	0.38	-
ประโยชน์ที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอก				
36. สิ่งที่ได้จากการประเมินภายนอกคือทำให้สถานศึกษามีเป้าหมายการดำเนินงานในปีต่อไป	0.71	0.65	0.65	-
37. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นประโยชน์กับผู้เรียน สถานศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ	1	0.75	0.23	-
38. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเพื่อเก็บผลการประเมินไว้ที่สถานศึกษา	1	0.49	0.23	-
39. สิ่งที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกคือการได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	0.86	0.34	0.28	-
40. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง	1	0.64	0.23	-

หมายเหตุ p หมายถึง ค่าความยาก

r หมายถึง ค่าอำนาจจำแนก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา
- แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

เรียน อาจารย์ที่เคารพทุกท่าน

ด้วยดิฉันนางสาววราภรณ์ บุญเจียม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” ขณะนี้อยู่ในระยะของการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง โดยคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ กับตัวท่านทั้งสิ้น ข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ซึ่งขอความรู้ที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการใช้ผลการประเมินภายนอกในสถานศึกษา และขอความกรุณาท่านจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2547

ขอกราบขอบพระคุณท่านที่ได้เสียสละเวลาให้มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาววราภรณ์ บุญเจียม

ผู้วิจัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการตอบแบบสอบถามเป็นการตอบในฐานะตัวแทนของสถานศึกษา (ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา) ซึ่งข้อคำถามแบ่งเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ลักษณะของผู้ประเมินภายนอก

ตอนที่ 3 ลักษณะของผลการประเมินภายนอก

ตอนที่ 4 รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ	☐ 1) ชาย	☐ 2) หญิง
2. อายุ	☐ 1) 20 - 30 ปี	☐ 2) 31 - 40 ปี
	☐ 3) 41 - 50 ปี	☐ 4) มากกว่า 50 ปี
3. ตำแหน่ง	☐ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา	☐ 2) ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
	☐ 3) อื่น ๆ (ระบุ).....	

4. ชื่อสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....
5. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด
- 1) ไม่เกิน 300 คน
- 2) 301 – 1,000 คน
- 3) 1,001 คนขึ้นไป
6. ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
7. ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
8. ผลการประเมินที่สถานศึกษาได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก
- ด้านผู้เรียน
- ระดับดี (3) จำนวน มาตรฐาน
- ระดับพอใช้ (2) จำนวน มาตรฐาน
- ระดับควรปรับปรุง (1) จำนวน มาตรฐาน
- ด้านครูผู้สอน
- ระดับดี (3) จำนวน มาตรฐาน
- ระดับพอใช้ (2) จำนวน มาตรฐาน
- ระดับควรปรับปรุง (1) จำนวน มาตรฐาน
- ด้านผู้บริหาร
- ระดับดี (3) จำนวน มาตรฐาน
- ระดับพอใช้ (2) จำนวน มาตรฐาน
- ระดับควรปรับปรุง (1) จำนวน มาตรฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ลักษณะของผู้ประเมินภายนอก

คำชี้แจง จากกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ในความคิดเห็นของสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอกที่ได้ประเมินสถานศึกษาของท่านในรอบแรก **โดยภาพรวม**มีลักษณะในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
ด้านบุคลิกภาพ						
1	ผู้ประเมินภายนอกมีความน่าเชื่อถือและน่าศรัทธา					
2	ผู้ประเมินภายนอกปฏิบัติกรประเมินสถานศึกษาด้วยความรอบคอบ โดยมีการวางแผนและจัดเตรียมการประเมิน					
3	ผู้ประเมินภายนอกปฏิบัติตัวเป็นกัลยาณมิตรเป็นที่ประทับใจแก่บุคลากรของสถานศึกษา					
4	ผู้ประเมินภายนอกวางตัวเป็นกันเองไม่ถือตนกับบุคลากรของสถานศึกษา					
5	ผู้ประเมินภายนอกปฏิบัติตัวเป็นที่ไว้วางใจแก่บุคลากรของสถานศึกษา					
ด้านทักษะการสื่อสาร						
6	ผู้ประเมินภายนอกยอมรับฟังคำความคิดเห็นและคำชี้แจงจากผู้รับการประเมิน					
7	ผู้ประเมินภายนอกมีความสามารถในพูดอย่างสมเหตุสมผล					
8	ผู้ประเมินภายนอกมีความสามารถในการซักถามเพื่อหาคำตอบได้					
9	ผู้ประเมินภายนอกมีความสามารถในการอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย					
10	ผู้ประเมินภายนอกมีความสามารถในการตอบข้อซักถามได้อย่างถูกต้อง					

ตอนที่ 3 ลักษณะของผลการประเมินภายนอก

คำชี้แจง ในความคิดเห็นของสถานศึกษา รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสมศ. มีลักษณะในประเด็นต่อไปนี้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
1	รายงานการประเมินภายนอกมีความถูกต้องตรงตามสภาพจริงของสถานศึกษา					
2	รายงานการประเมินภายนอกมีข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ เพียงพอกับความต้องการใช้ของสถานศึกษา					
3	รายงานการประเมินภายนอกมีความชัดเจนในการสื่อความหมาย					
4	ข้อเสนอแนะในรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ					

ตอนที่ 4 รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับการปฏิบัติของสถานศึกษาตามความเป็นจริง เมื่อสถานศึกษาได้รับรายงานการประเมินภายนอก

ข้อ	รายการ	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
📖 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด เมื่อสถานศึกษาได้รับรายงานการประเมินภายนอกจากสมศ. สถานศึกษาได้ปฏิบัติในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่			
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		
2	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านผู้เรียน		
3	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านครูผู้สอน		
4	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา		
5	ผลการประเมินภายนอกช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้เรียน		
6	ผลการประเมินภายนอกช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านครูผู้สอน		
7	ผลการประเมินภายนอกช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา		

ข้อ	รายการ	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
<p> การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน เมื่อสถานศึกษาได้รับรายงานการประเมินภายนอกจากสมศ. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อเปรียบเทียบและยืนยันการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษาในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่</p>			
8	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการประเมินผลภายในของสถานศึกษา		
9	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน		
10	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน		
11	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา		
<p> การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ เมื่อสถานศึกษาได้รับรายงานการประเมินภายนอกจากสมศ. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่</p>			
12	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา		
13	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาอ้างอิงในเอกสารงานของสถานศึกษา		
14	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน		
15	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน		
16	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา		

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	รายการ	การปฏิบัติ	
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
<p>การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ</p> <p>เมื่อสถานศึกษาได้รับรายงานการประเมินภายนอกจากสมศ. สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกในการลงมือปฏิบัติในลักษณะต่อไปนี้หรือไม่</p>			
17	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา		
18	<p>สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาด้านผู้เรียน</p> <p>☐ ไม่ใช้ เพราะ.....</p> <p>☐ ใช้ ในลักษณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>☐ จัดทำโครงการ.....</p> <p>☐ จัดอบรมเรื่อง.....</p> <p>☐ ศึกษาดูงาน.....</p> <p>☐ อื่น ๆ (ระบุ).....</p>		
19	<p>สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาด้านครูผู้สอน</p> <p>☐ ไม่ใช้ เพราะ.....</p> <p>☐ ใช้ ในลักษณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>☐ จัดทำโครงการ.....</p> <p>☐ จัดอบรมเรื่อง.....</p> <p>☐ ศึกษาดูงาน.....</p> <p>☐ อื่น ๆ (ระบุ).....</p>		
20	<p>สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>☐ ไม่ใช้ เพราะ.....</p> <p>☐ ใช้ ในลักษณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</p> <p>☐ จัดทำโครงการ.....</p> <p>☐ จัดอบรมเรื่อง.....</p> <p>☐ ศึกษาดูงาน.....</p> <p>☐ อื่น ๆ (ระบุ).....</p>		

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา

1. ความคิดเห็นของสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร

1.1 กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

.....

.....

.....

1.2 ผู้ประเมินภายนอก

.....

.....

.....

1.3 ผลการประเมินภายนอก

.....

.....

.....

2. การประเมินคุณภาพภายนอกช่วยพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. ผลการประเมินภายนอกควรมีลักษณะอย่างไร สถานศึกษาจึงจะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

....ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง....

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

เรียน ท่านผู้บริหารสถานศึกษาที่เคารพทุกท่าน

ด้วยดิฉันนางสาววราภรณ์ บุญเจียม นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” ขณะนี้อยู่ในระยะของการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง โดยคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ กับตัวท่านทั้งสิ้น ข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ซึ่งขอความรู้ที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการใช้ผลการประเมินภายนอกในสถานศึกษา และขอความกรุณาท่านจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2547

ขอกราบขอบพระคุณท่านที่ได้เสียสละเวลาให้มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาววราภรณ์ บุญเจียม

ผู้วิจัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปวิเคราะห์การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยข้อคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ทิศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ตำแหน่ง 1) ครูใหญ่ 2) อาจารย์ใหญ่
 3) ผู้อำนวยการ 4) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ระยะเวลาที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษา (ระบุ).....ปี.....เดือน

6. ระยะเวลาที่ท่านบริหารในโรงเรียนแห่งนี้ (ระบุ).....ปี.....เดือน

7. ท่านเคยเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก หรือไม่

1) เคย ประมาณ.....ครั้ง เช่น

1.1 เรื่อง.....

จัดโดย.....

1.2 เรื่อง.....

จัดโดย.....

1.3 เรื่อง.....

จัดโดย.....

2) ไม่เคย

8. ท่านเคยทำการประเมินอย่างเป็นทางการโดยมีการจัดทำรายงานการประเมิน หรือไม่

1) เคย ประมาณ.....ครั้ง สิ่งที่ประเมินคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

.....1.1 ประเมินนักเรียน

.....1.2 ประเมินหลักสูตร

.....1.3 ประเมินการสอน

.....1.4 ประเมินโรงเรียน

.....1.5 ประเมินครู – อาจารย์/บุคลากร

.....1.6 ประเมินโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียน

.....1.7 ประเมินโครงการอื่น ๆ นอกโรงเรียน

.....1.8 อื่น ๆ (ระบุ).....

2) ไม่เคย

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วเขียนเครื่องหมาย **x** ทับตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- กำหนดให้
- 1 หมายถึง เห็นด้วยกับคำหรือข้อความทางด้านซ้ายมากที่สุด
 - 2 หมายถึง เห็นด้วยกับคำหรือข้อความทางด้านซ้ายค่อนข้างมาก
 - 3 หมายถึง เห็นด้วยกับคำหรือข้อความทางด้านซ้ายค่อนข้างน้อย
 - 4 หมายถึง ทั้งสองอย่างพอ ๆ กัน
 - 5 หมายถึง เห็นด้วยกับคำหรือข้อความทางด้านขวาค่อนข้างน้อย
 - 6 หมายถึง เห็นด้วยกับคำหรือข้อความทางด้านขวาค่อนข้างมาก
 - 7 หมายถึง เห็นด้วยกับคำหรือข้อความทางด้านขวามากที่สุด

ตัวอย่าง เช่น ถ้าท่านคิดว่าการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่ **เยี่ยมมากที่สุด**

แย่	1	2	3	4	5	6	7	เยี่ยม
-----	---	---	---	---	---	---	--------------	--------

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่

1. สร้างสรรค์	1	2	3	4	5	6	7	ทำลาย
2. พัฒนา	1	2	3	4	5	6	7	เสื่อมลง
3. น่าสนใจ	1	2	3	4	5	6	7	น่าเบื่อหน่าย
4. ไม่เป็นมาตรฐาน	1	2	3	4	5	6	7	เป็นมาตรฐาน
5. ชัดเจน	1	2	3	4	5	6	7	คลุมเครือ
6. ไม่น่าเชื่อถือ	1	2	3	4	5	6	7	น่าเชื่อถือ
7. มีประโยชน์	1	2	3	4	5	6	7	ไม่มีประโยชน์
8. หยุดนิ่ง	1	2	3	4	5	6	7	ก้าวหน้า
9. ล้าสมัย	1	2	3	4	5	6	7	ทันสมัย
10. โปร่งใส	1	2	3	4	5	6	7	มีเงื่อนงำ
11. ถูกต้อง	1	2	3	4	5	6	7	ผิดพลาด
12. สิ้นเปลือง	1	2	3	4	5	6	7	คุ้มค่า

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่

13. ยุติธรรม	1	2	3	4	5	6	7	ลำเอียง
14. ประสบความสำเร็จ	1	2	3	4	5	6	7	ล้มเหลว
15. เป็นกันเอง	1	2	3	4	5	6	7	ไม่เป็นกันเอง
16. ยุ่งยาก	1	2	3	4	5	6	7	ง่าย
17. จำใจ	1	2	3	4	5	6	7	ยินดี
18. ต่อเนื่อง	1	2	3	4	5	6	7	ไม่ต่อเนื่อง
19. สับสน	1	2	3	4	5	6	7	เป็นระบบ
20. ปิดบัง	1	2	3	4	5	6	7	เปิดเผย
21. ตรวจสอบไม่ได้	1	2	3	4	5	6	7	ตรวจสอบได้
22. นามธรรม	1	2	3	4	5	6	7	รูปธรรม
23. สะเพร่า	1	2	3	4	5	6	7	รอบคอบ
24. มีคุณภาพ	1	2	3	4	5	6	7	ไม่มีคุณภาพ
25. เป็นความจริง	1	2	3	4	5	6	7	ไม่เป็นความจริง
26. ไม่พอใจ	1	2	3	4	5	6	7	พอใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก

คำชี้แจง ท่านคิดว่าข้อความเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไปนี้ เป็นข้อความที่ถูกหรือผิด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าเป็นข้อความที่ถูก และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าข้อความที่ผิด

-1. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินจากหน่วยงานภายนอกที่เป็นกลาง
-2. การประเมินคุณภาพภายนอกยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรมโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพจริง
-3. การประเมินคุณภาพภายนอกเน้นหลักการกำกับ ติดตาม และตัดสินคุณภาพของสถานศึกษา
-4. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง
-5. การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งเน้นการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตร
-6. การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
-7. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานปกติของสถานศึกษา
-8. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา
-9. การประเมินคุณภาพภายนอกมุ่งเน้นการเปรียบเทียบคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา
-10. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการเปรียบเทียบการดำเนินงานระหว่างแต่ละมาตรฐานภายในสถานศึกษานั้น ๆ
-11. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการตรวจสอบ ยืนยันการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษา
-12. สิ่งสำคัญที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกคือ ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา
-13. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา โดยพิจารณา และตรวจสอบจากผลการประเมินภายในของสถานศึกษา
-14. การประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกเป็นการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
-15. การประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
-16. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้
-17. บุคลากรของสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินภายนอก
-18. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกมี 3 ด้าน คือมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย
-19. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยมและหลังการตรวจเยี่ยม
-20. ผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินภายนอกคือบุคลากรภายในสถานศึกษาเท่านั้น
-21. หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกคือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

-22. สถานศึกษามีความพร้อมและได้แจ้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่เห็นว่าไม่ถูกต้องได้
-23. สมศ. จะรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปยังสถานศึกษาเท่านั้น
-24. สถานศึกษาต้องจัดทำเอกสารเฉพาะเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก
-25. สถานศึกษาต้องจัดทำแฟ้มเอกสารเป็นรายมาตรฐานเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอก
-26. เอกสารที่ต้องจัดส่ง สมศ. เพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกมีเพียงฉบับเดียว คือ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
-27. รูปแบบรายงานการประเมินตนเองเพื่อเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกมีรูปแบบเพียงรูปแบบเดียวที่ตายตัวเหมือนกันทุกสถานศึกษา
-28. สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี
-29. สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกภายในปี 2548
-30. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเฉพาะกิจเป็นครั้งคราว
-31. ระดับที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพในการประเมินคุณภาพภายนอกมี 3 ระดับ คือ ระดับพอใช้ (1) ระดับดี (2) และระดับดีมาก (3)
-32. ผลการประเมินมาตรฐานด้านครู ระดับดี หมายถึง สถานศึกษามีครูที่มีคุณภาพดี 75% ของครูทั้งหมด
-33. มิติที่ใช้ในการจัดระดับคุณภาพสถานศึกษามี 3 ประการคือ Awareness Attempt และ Achievement
-34. ผลการประเมินระดับ 1 หมายถึง ผลการประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ
-35. การดำเนินงานแบบทั้งโรงเรียน (schoolwide) มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ 1) การทำงานแบบมีส่วนร่วม 2) การทำงานอย่างต่อเนื่อง และ 3) เกิดการเรียนรู้ของบุคลากรภายในสถานศึกษา
-36. สิ่งสำคัญที่ได้จากการประเมินภายนอกคือ ทำให้สถานศึกษามีเป้าหมายการดำเนินงานในปีต่อไป
-37. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นประโยชน์กับผู้เรียน สถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
-38. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเพื่อเก็บผลการประเมินไว้ที่สถานศึกษา
-39. สิ่งที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกคือ การได้รับการรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
-40. การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

....ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง....

ภาคผนวก จ

ผลการจำแนกระดับผลการประเมินภายนอกของกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการจำแนกระดับผลการประเมินภายนอกของกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาที่ได้รับรายงานการประเมิน
คุณภาพภายนอกในรอบแรก จำนวน 147 โรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนมาตรฐานระดับดี (3)			การจำแนกตามเกณฑ์ในแต่ละด้าน			ระดับผลการ ประเมินภายนอก
	ผู้เรียน	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้เรียน	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	
1	5	2	5	2	3	3	พอใช้
2	3	0	1	1	1	1	ควรปรับปรุง
3	3	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
4	1	1	1	1	2	1	ควรปรับปรุง
5	7	2	4	3	3	3	ดี
6	6	2	3	3	3	2	พอใช้
7	2	1	5	1	2	3	ควรปรับปรุง
8	7	2	5	3	3	3	ดี
9	7	1	5	3	2	3	พอใช้
10	1	0	2	1	1	1	ควรปรับปรุง
11	4	1	3	2	2	2	พอใช้
12	2	1	4	1	2	3	ควรปรับปรุง
13	3	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
14	2	1	4	1	2	3	ควรปรับปรุง
15	2	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
16	7	2	5	3	3	3	ดี
17	4	1	3	2	2	2	พอใช้
18	4	0	2	2	1	1	ควรปรับปรุง
19	5	1	4	2	2	3	พอใช้
20	1	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
21	6	1	5	3	2	3	พอใช้
22	4	1	3	2	2	2	พอใช้
23	6	1	3	3	2	2	พอใช้
24	6	2	4	3	3	3	ดี
25	4	0	3	2	1	2	ควรปรับปรุง
26	7	1	5	3	2	3	พอใช้
27	3	0	1	1	1	1	ควรปรับปรุง
28	7	2	5	3	3	3	ดี
29	1	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
30	6	2	5	3	3	3	ดี
31	4	2	5	2	3	3	พอใช้
32	3	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
33	7	2	4	3	3	3	ดี
34	7	1	4	3	2	3	พอใช้
35	1	1	1	1	2	1	ควรปรับปรุง
36	2	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
37	6	2	5	3	3	3	ดี
38	0	0	0	1	1	1	ควรปรับปรุง

โรงเรียน	จำนวนมาตรฐานระดับดี (3)			การจำแนกตามเกณฑ์ในแต่ละด้าน			ระดับผลการประเมินภายนอก
	ผู้เรียน	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้เรียน	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	
9	7	2	5	3	3	3	ดี
40	0	0	0	1	1	1	ควรปรับปรุง
41	2	0	2	1	1	1	ควรปรับปรุง
42	5	1	5	2	2	3	พอใช้
43	4	1	0	2	2	1	ควรปรับปรุง
44	1	0	2	1	1	1	ควรปรับปรุง
45	3	0	1	1	1	1	ควรปรับปรุง
46	2	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
47	2	1	4	1	2	3	ควรปรับปรุง
48	3	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
49	3	0	2	1	1	1	ควรปรับปรุง
50	1	0	0	1	1	1	ควรปรับปรุง
51	5	2	2	2	3	1	พอใช้
52	1	1	0	1	2	1	ควรปรับปรุง
53	3	2	1	1	3	1	ควรปรับปรุง
54	5	0	4	2	1	3	ควรปรับปรุง
55	6	2	5	3	3	3	ดี
56	0	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
57	7	1	3	3	2	2	พอใช้
58	3	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
59	1	1	1	1	2	1	ควรปรับปรุง
60	4	2	1	2	3	1	ควรปรับปรุง
61	7	2	5	3	3	3	ดี
62	2	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
63	0	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
64	7	2	5	3	3	3	ดี
65	7	2	4	3	3	3	ดี
66	7	2	5	3	3	3	ดี
67	1	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
68	4	1	4	2	2	3	พอใช้
69	3	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
70	5	0	3	2	1	2	ควรปรับปรุง
71	6	2	5	3	3	3	ดี
72	0	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
73	4	1	2	2	2	1	ควรปรับปรุง
74	3	1	0	1	2	1	ควรปรับปรุง
75	2	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
76	6	2	5	3	3	3	ดี
77	5	1	2	2	2	1	พอใช้
78	0	1	1	1	2	1	ควรปรับปรุง
79	4	2	4	2	3	3	พอใช้

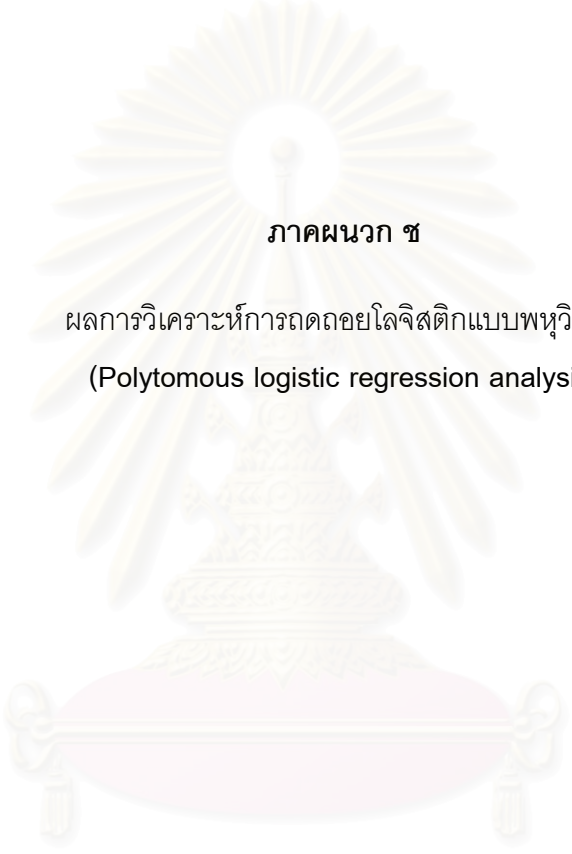
โรงเรียน	จำนวนมาตรฐานระดับดี (3)			การจำแนกตามเกณฑ์ในแต่ละด้าน			ระดับผลการประเมินภายนอก
	ผู้เรียน	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้เรียน	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	
80	5	0	5	2	1	3	ควรปรับปรุง
81	2	1	5	1	1	3	ควรปรับปรุง
82	3	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
83	1	0	2	1	1	1	ควรปรับปรุง
84	5	2	5	2	3	3	พอใช้
85	5	2	5	2	3	3	พอใช้
86	1	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
87	1	0	2	1	1	1	ควรปรับปรุง
88	6	2	3	3	3	2	พอใช้
89	2	1	1	1	2	1	ควรปรับปรุง
90	2	0	0	1	1	1	ควรปรับปรุง
91	4	1	4	2	2	3	พอใช้
92	1	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
93	7	2	5	3	3	3	ดี
94	2	0	4	1	1	3	ควรปรับปรุง
95	0	2	2	1	3	1	ควรปรับปรุง
96	5	2	3	2	3	2	พอใช้
97	4	1	3	2	2	2	พอใช้
98	7	2	5	3	3	3	ดี
99	7	2	5	3	3	3	ดี
100	4	1	4	2	2	3	พอใช้
101	5	0	5	2	1	3	ควรปรับปรุง
102	2	2	3	1	3	2	ควรปรับปรุง
103	5	2	5	2	3	3	พอใช้
104	6	2	5	3	3	3	ดี
105	4	0	0	2	1	1	ควรปรับปรุง
106	0	1	1	1	2	1	ควรปรับปรุง
107	4	1	4	2	2	3	พอใช้
108	6	0	3	3	1	2	ควรปรับปรุง
109	5	2	4	2	3	3	พอใช้
110	3	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
111	2	0	1	1	1	1	ควรปรับปรุง
112	2	1	0	1	2	1	ควรปรับปรุง
113	4	1	2	2	2	1	ควรปรับปรุง
114	3	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
115	4	2	5	2	3	3	พอใช้
116	1	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
117	2	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
118	2	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
119	6	1	5	3	2	3	พอใช้
120	3	0	4	1	1	3	ควรปรับปรุง

โรงเรียน	จำนวนมาตรฐานระดับดี (3)			การจำแนกตามเกณฑ์ในแต่ละด้าน			ระดับผลการประเมินภายนอก
	ผู้เรียน	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ผู้เรียน	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	
121	2	1	1	1	2	1	ควรปรับปรุง
122	2	0	1	1	1	1	ควรปรับปรุง
123	7	2	5	3	3	3	ดี
124	7	2	5	3	3	3	ดี
125	1	1	0	1	2	1	ควรปรับปรุง
126	3	0	3	1	1	2	ควรปรับปรุง
127	7	2	5	3	3	3	ดี
128	3	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
129	1	2	3	1	3	2	ควรปรับปรุง
130	3	1	2	1	2	1	ควรปรับปรุง
131	6	2	4	3	3	3	ดี
132	0	0	0	1	1	1	ควรปรับปรุง
133	5	2	0	2	3	1	ควรปรับปรุง
134	2	2	4	1	3	3	ควรปรับปรุง
135	1	0	0	1	1	1	ควรปรับปรุง
136	5	2	0	2	3	1	ควรปรับปรุง
137	7	2	5	3	3	3	ดี
138	4	2	5	2	3	3	พอใช้
139	4	2	5	2	3	3	พอใช้
140	4	1	5	2	2	3	พอใช้
141	1	1	0	1	2	1	ควรปรับปรุง
142	3	1	0	1	2	1	ควรปรับปรุง
143	4	1	0	2	2	1	ควรปรับปรุง
144	0	1	6	1	2	1	ควรปรับปรุง
145	5	1	4	2	2	3	พอใช้
146	1	1	3	1	2	2	ควรปรับปรุง
147	7	2	5	3	3	3	ดี

สรุป สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับดี จำนวน 26 โรงเรียน

สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ จำนวน 34 โรงเรียน

สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับควรปรับปรุง จำนวน 87 โรงเรียน

ภาคผนวก ช

ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค
(Polytomous logistic regression analysis)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (Polytomous logistic regression analysis)

1. ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (Polytomous logistic regression analysis)
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows version 10.0

Nominal Regression

Case Processing Summary

		N
CONCEUSE	ใช้อย่างครบถ้วน	104
	ใช้เพียงบางส่วน	35
	ไม่ใช้	8
Valid		147
Missing		0
Total		147

Model Fitting Information

Model	-2 Log Likelihood	Chi-Square	df	Sig.
Intercept Only	219.008			
Final	158.154	60.855	24	.000

Pseudo R-Square

Cox and Snell	.339
Nagelkerke	.438
McFadden	.278

Likelihood Ratio Tests

Effect	-2 Log Likelihood of Reduced Model	Chi-Square	df	Sig.
Intercept	158.266	.112	2	.945
PERSONA	158.362	.208	2	.901
COMMU	158.475	.321	2	.852
ATTIEVA	166.269	8.115	2	.017
MED	162.450	4.296	2	.117
KNOWEVA	158.376	.223	2	.895
EXPERSEM	164.709	6.555	2	.038
EXPEREVA	160.132	1.978	2	.372
LARGSIZE	160.778	2.624	2	.269
MIDSIZE	158.616	.462	2	.794
REPORT	158.158	.005	2	.998
REFORRES	185.026	26.872	2	.000
FAIRRES	166.589	8.435	2	.015

The chi-square statistic is the difference in -2 log-likelihoods between the final model and a reduced model. The reduced model is formed by omitting an effect from the final model. The null hypothesis is that all parameters of that effect are 0.

Parameter Estimates

CONCEUSE		B	Std. Error	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95% Confidence Interval for Exp(B)	
								Lower Bound	Upper Bound
ใช้อย่างครบถ้วน	Intercept	-1.254	5.451	.053	1	.818			
	PERSONA	-.391	1.438	.074	1	.786	.676	4.036E-02	11.332
	COMMU	-.643	1.179	.297	1	.586	.526	5.211E-02	5.307
	ATTIEVA	1.839	.813	5.118	1	.024	6.292	1.279	30.957
	MED	-2.724	1.609	2.865	1	.091	6.560E-02	2.798E-03	1.538
	KNOWEVA	-7.280E-02	.185	.154	1	.694	.930	.647	1.337
	EXPERSEM	.326	1.906	.029	1	.864	1.385	3.305E-02	58.068
	EXPEREVA	1.368	1.707	.642	1	.423	3.926	.138	111.426
	LARGSIZE	-2.262	1.874	1.458	1	.227	.104	2.645E-03	4.097
	MIDSIZE	-1.155	1.786	.418	1	.518	.315	9.518E-03	10.437
	REPORT	-8.708E-02	1.378	.004	1	.950	.917	6.153E-02	13.655
	REFORRES	3.961	1.435	7.616	1	.006	52.527	3.152	875.453
	FAIRRES	3.021	1.433	4.446	1	.035	20.513	1.237	340.079
ใช้เพียงบางส่วน	Intercept	-1.754	5.402	.105	1	.745			
	PERSONA	-.158	1.440	.012	1	.912	.853	5.077E-02	14.347
	COMMU	-.600	1.177	.260	1	.610	.549	5.459E-02	5.514
	ATTIEVA	1.665	.798	4.347	1	.037	5.284	1.105	25.272
	MED	-2.279	1.602	2.023	1	.155	.102	4.429E-03	2.367
	KNOWEVA	-8.426E-02	.184	.209	1	.648	.919	.640	1.319
	EXPERSEM	2.818	2.151	1.716	1	.190	16.747	.247	1135.325
	EXPEREVA	.281	1.770	.025	1	.874	1.325	4.126E-02	42.541
	LARGSIZE	-2.594	1.880	1.905	1	.168	7.470E-02	1.877E-03	2.974
	MIDSIZE	-1.000	1.780	.316	1	.574	.368	1.123E-02	12.050
	REPORT	-7.051E-02	1.384	.003	1	.959	.932	6.190E-02	14.029
	REFORRES	1.146	1.429	.643	1	.422	3.147	.191	51.800
	FAIRRES	1.531	1.416	1.168	1	.280	4.621	.288	74.149

Classification

Observed	Predicted			Percent Correct
	ใช้อย่างครบถ้วน	ใช้เพียงบางส่วน	ไม่ใช้	
ใช้อย่างครบถ้วน	95	8	1	91.3%
ใช้เพียงบางส่วน	22	12	1	34.3%
ไม่ใช้	2	2	4	50.0%
Overall Percentage	81.0%	15.0%	4.1%	75.5%

2. ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (Polytomous logistic regression analysis) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows version 10.0

Nominal Regression

Case Processing Summary

		N
LEGITUSE	ใช้อย่างครบถ้วน	108
	ใช้เพียงบางส่วน	29
	ไม่ใช้	10
Valid		147
Missing		0
Total		147

Model Fitting Information

Model	-2 Log Likelihood	Chi-Square	df	Sig.
Intercept Only	214.492			
Final	148.709	65.783	24	.000

Pseudo R-Square

Cox and Snell	.361
Nagelkerke	.470
McFadden	.307

Likelihood Ratio Tests

Effect	-2 Log Likelihood of Reduced Model	Chi-Square	df	Sig.
Intercept	149.515	.806	2	.668
PERSONA	149.747	1.038	2	.595
COMMU	148.840	.132	2	.936
ATTIEVA	154.233	5.524	2	.063
MED	150.774	2.066	2	.356
KNOWEVA	149.075	.366	2	.833
EXPERSEM	152.103	3.394	2	.183
EXPEREVA	149.589	.880	2	.644
LARGSIZE	148.818	.109	2	.947
MIDSIZE	149.503	.794	2	.672
REPORT	149.679	.970	2	.616
REFORRES	186.290	37.581	2	.000
FAIRRES	162.331	13.622	2	.001

The chi-square statistic is the difference in -2 log-likelihoods between the final model and a reduced model. The reduced model is formed by omitting an effect from the final model. The null hypothesis is that all parameters of that effect are 0.

Parameter Estimates

LEGITUSE		B	Std. Error	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95% Confidence Interval for Exp(B)	
								Lower Bound	Upper Bound
ใช้อย่างครบถ้วน	Intercept	-1.298	4.871	.071	1	.790			
	PERSONA	-.928	1.071	.750	1	.386	.395	4.847E-02	3.227
	COMMU	-.114	.949	.014	1	.904	.892	.139	5.737
	ATTIEVA	1.148	.546	4.415	1	.036	3.153	1.080	9.200
	MED	-.446	.975	.209	1	.647	.640	9.479E-02	4.325
	KNOWEVA	-8.123E-02	.138	.349	1	.555	.922	.704	1.207
	EXPERSEM	-1.242	1.861	.446	1	.504	.289	7.527E-03	11.072
	EXPEREVA	.286	1.856	.024	1	.877	1.332	3.501E-02	50.647
	LARGSIZE	.229	1.189	.037	1	.847	1.257	.122	12.935
	MIDSIZE	-.959	1.134	.715	1	.398	.383	4.155E-02	3.539
	REPORT	.607	.818	.550	1	.458	1.835	.369	9.117
	REFORRES	4.416	1.182	13.954	1	.000	82.789	8.159	840.090
	FAIRRES	3.356	1.329	6.379	1	.012	28.679	2.120	387.862
ใช้เพียงบางส่วน	Intercept	-3.656	4.853	.568	1	.451			
	PERSONA	-.457	1.094	.174	1	.676	.633	7.411E-02	5.409
	COMMU	-.271	.950	.081	1	.776	.763	.119	4.906
	ATTIEVA	1.006	.533	3.556	1	.059	2.733	.961	7.773
	MED	.369	1.004	.135	1	.713	1.447	.202	10.346
	KNOWEVA	-7.320E-02	.138	.283	1	.595	.929	.710	1.217
	EXPERSEM	.698	2.008	.121	1	.728	2.010	3.928E-02	102.841
	EXPEREVA	-.566	1.861	.093	1	.761	.568	1.478E-02	21.800
	LARGSIZE	1.344E-02	1.187	.000	1	.991	1.014	9.903E-02	10.373
	MIDSIZE	-.650	1.155	.316	1	.574	.522	5.433E-02	5.020
	REPORT	.885	.899	.969	1	.325	2.423	.416	14.111
	REFORRES	.937	1.161	.651	1	.420	2.553	.262	24.844
	FAIRRES	1.242	1.302	.910	1	.340	3.462	.270	44.398

Classification

Observed	Predicted			Percent Correct
	ใช้อย่างครบถ้วน	ใช้เพียงบางส่วน	ไม่ใช้	
ใช้อย่างครบถ้วน	102	5	1	94.4%
ใช้เพียงบางส่วน	15	12	2	41.4%
ไม่ใช้	4	2	4	40.0%
Overall Percentage	82.3%	12.9%	4.8%	80.3%

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (Polytomous logistic regression analysis)
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows version 10.0

Nominal Regression

Case Processing Summary

		N
SYMBOUSE	ใช้อย่างครบถ้วน	105
	ใช้เพียงบางส่วน	33
	ไม่ใช้	9
Valid		147
Missing		0
Total		147

Model Fitting Information

Model	-2 Log Likelihood	Chi-Square	df	Sig.
Intercept Only	219.536			
Final	150.826	68.710	24	.000

Pseudo R-Square

Cox and Snell	.373
Nagelkerke	.482
McFadden	.313

Likelihood Ratio Tests

Effect	-2 Log Likelihood of Reduced Model			
		Chi-Square	df	Sig.
Intercept	152.290	1.464	2	.481
PERSONA	151.250	.424	2	.809
COMMU	151.126	.300	2	.861
ATTIEVA	161.678	10.852	2	.004
MED	152.711	1.885	2	.390
KNOWEVA	152.000	1.174	2	.556
EXPERSEM	157.104	6.278	2	.043
EXPEREVA	153.348	2.522	2	.283
LARGSIZE	151.094	.268	2	.875
MIDSIZE	151.552	.725	2	.696
REPORT	151.662	.836	2	.658
REFORRES	180.131	29.305	2	.000
FAIRRES	165.196	14.370	2	.001

The chi-square statistic is the difference in -2 log-likelihoods between the final model and a reduced model. The reduced model is formed by omitting an effect from the final model. The null hypothesis is that all parameters of that effect are 0.

Parameter Estimates

SYMBOUSE	B	Std. Error	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95% Confidence Interval for Exp(B)	
							Lower Bound	Upper Bound
ใช้อย่างครบถ้วน	Intercept	-6.844	5.841	1.373	1	.241		
	PERSONA	-.549	1.402	.153	1	.695	.577	3.697E-02 9.017
	COMMU	6.706E-02	1.185	.003	1	.955	1.069	.105 10.914
	ATTIEVA	2.002	.869	5.312	1	.021	7.404	1.349 40.635
	MED	-.693	1.144	.367	1	.545	.500	5.307E-02 4.710
	KNOWEVA	-.191	.202	.888	1	.346	.826	.556 1.229
	EXPERSEM	1.665	1.692	.968	1	.325	5.283	.192 145.605
	EXPEREVA	-.536	2.474	.047	1	.829	.585	4.583E-03 74.730
	LARGSIZE	-.111	1.409	.006	1	.937	.895	5.663E-02 14.154
	MIDSIZE	-.417	1.452	.082	1	.774	.659	3.829E-02 11.353
	REPORT	.724	1.102	.432	1	.511	2.063	.238 17.885
	REFORRES	5.171	1.698	9.279	1	.002	176.111	6.321 4906.485
	FAIRRES	3.722	1.553	5.746	1	.017	41.329	1.971 866.578
ใช้เพียงบางส่วน	Intercept	-6.093	5.798	1.105	1	.293		
	PERSONA	-.798	1.423	.314	1	.575	.450	2.769E-02 7.325
	COMMU	-.182	1.191	.023	1	.879	.834	8.073E-02 8.616
	ATTIEVA	2.008	.859	5.461	1	.019	7.449	1.383 40.131
	MED	-1.410E-02	1.179	.000	1	.990	.986	9.773E-02 9.947
	KNOWEVA	-.207	.204	1.031	1	.310	.813	.546 1.212
	EXPERSEM	3.754	1.976	3.608	1	.057	42.704	.888 2054.754
	EXPEREVA	-1.829	2.542	.518	1	.472	.161	1.100E-03 23.415
	LARGSIZE	.219	1.437	.023	1	.879	1.244	7.450E-02 20.784
	MIDSIZE	.109	1.480	.005	1	.941	1.115	6.131E-02 20.286
	REPORT	1.001	1.148	.760	1	.383	2.720	.287 25.806
	REFORRES	2.503	1.695	2.181	1	.140	12.218	.441 338.518
	FAIRRES	1.584	1.568	1.021	1	.312	4.875	.226 105.368

Classification

Observed	Predicted			Percent Correct
	ใช้อย่างครบถ้วน	ใช้เพียงบางส่วน	ไม่ใช้	
ใช้อย่างครบถ้วน	99	5	1	94.3%
ใช้เพียงบางส่วน	20	12	1	36.4%
ไม่ใช้	2	1	6	66.7%
Overall Percentage	82.3%	12.2%	5.4%	79.6%

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุวิภาค (Polytomous logistic regression analysis) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows version 10.0

Nominal Regression

Case Processing Summary

		N
INSTRUSE	ใช้อ่างครบถ้วน	52
	ใช้เพียงบางส่วน	80
	ไม่ใช้	15
Valid		147
Missing		0
Total		147

Model Fitting Information

Model	-2 Log Likelihood	Chi-Square	df	Sig.
Intercept Only	273.892			
Final	199.030	74.862	24	.000

Pseudo R-Square

Cox and Snell	.399
Nagelkerke	.472
McFadden	.273

Likelihood Ratio Tests

Effect	-2 Log Likelihood of Reduced Model			
		Chi-Square	df	Sig.
Intercept	208.497	9.467	2	.009
PERSONA	199.818	.788	2	.674
COMMU	227.290	28.260	2	.000
ATTIEVA	211.260	12.230	2	.002
MED	199.764	.734	2	.693
KNOWEVA	201.911	2.881	2	.237
EXPERSEM	199.296	.266	2	.875
EXPEREVA	199.127	.097	2	.953
LARGSIZE	199.261	.231	2	.891
MIDSIZE	199.203	.173	2	.917
REPORT	206.291	7.261	2	.026
REFORRES	210.201	11.171	2	.004
FAIRRES	203.207	4.177	2	.124

The chi-square statistic is the difference in -2 log-likelihoods between the final model and a reduced model. The reduced model is formed by omitting an effect from the final model. The null hypothesis is that all parameters of that effect are 0.

Parameter Estimates

INSTRUSE		B	Std. Error	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95% Confidence Interval for Exp(B)	
								Lower Bound	Upper Bound
ใช้อย่างครบถ้วน	Intercept	-11.628	4.659	6.230	1	.013			
	PERSONA	-.514	.913	.317	1	.574	.598	9.985E-02	3.583
	COMMU	2.619	.904	8.397	1	.004	13.720	2.334	80.655
	ATTIEVA	1.596	.549	8.438	1	.004	4.931	1.680	14.471
	MED	-.670	.819	.668	1	.414	.512	.103	2.549
	KNOWEVA	-.102	.126	.660	1	.417	.903	.705	1.156
	EXPERSEM	.257	1.277	.041	1	.840	1.293	.106	15.803
	EXPEREVA	-.491	1.703	.083	1	.773	.612	2.176E-02	17.229
	LARGSIZE	3.174E-03	1.027	.000	1	.998	1.003	.134	7.504
	MIDSIZE	-.366	.992	.136	1	.712	.694	9.929E-02	4.846
	REPORT	-.822	.779	1.114	1	.291	.440	9.557E-02	2.022
	REFORRES	3.248	1.051	9.550	1	.002	25.734	3.281	201.868
	FAIRRES	2.194	1.129	3.777	1	.052	8.970	.981	81.986
ใช้เพียงบางส่วน	Intercept	-3.367	3.729	.815	1	.367			
	PERSONA	-3.942E-02	.814	.002	1	.961	.961	.195	4.739
	COMMU	-1.229E-02	.741	.000	1	.987	.988	.231	4.217
	ATTIEVA	1.357	.482	7.908	1	.005	3.884	1.509	9.999
	MED	-.420	.748	.315	1	.575	.657	.152	2.845
	KNOWEVA	-.165	.116	2.012	1	.156	.848	.675	1.065
	EXPERSEM	.498	1.143	.190	1	.663	1.645	.175	15.443
	EXPEREVA	-.488	1.619	.091	1	.763	.614	2.571E-02	14.649
	LARGSIZE	.256	.927	.076	1	.783	1.291	.210	7.942
	MIDSIZE	-.180	.901	.040	1	.842	.835	.143	4.883
	REPORT	.388	.711	.298	1	.585	1.474	.366	5.936
	REFORRES	2.342	.915	6.550	1	.010	10.404	1.731	62.540
	FAIRRES	1.526	.952	2.571	1	.109	4.601	.712	29.730

Classification

Observed	Predicted			Percent Correct
	ใช้อย่างครบถ้วน	ใช้เพียงบางส่วน	ไม่ใช้	
ใช้อย่างครบถ้วน	35	17	0	67.3%
ใช้เพียงบางส่วน	10	67	3	83.8%
ไม่ใช้	0	10	5	33.3%
Overall Percentage	30.6%	63.9%	5.4%	72.8%

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววราภรณ์ บุญเยี่ยม สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 1 วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย จากคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันรับราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านหนองบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

การศึกษาระดับปริญญาโทได้รับทุนผู้ช่วยสอน จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย